

TAIVALKOSKEN KUNTA

TALOUSARVIO 2014
TALOUSSUUNNITELMA
2014 - 2016

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Taivalkosken strategia	1
2.	Taloussuunnittelun perusteet	1
2.1	Väestö ja väestörakenne	1
2.2	Omavaraisennuste, väestöllinen huoltosuhde, syntyvyys	3
2.3	Työvoima ja työpaikkaomavaraisuus	5
2.4	Työttömyys ja elinkeinorakenne	6
3.	Yleinen taloudellinen tilanne	7
3.1	Kuntatalous	9
3.2	Taivalkosken kunnan talous	11
3.3	Verotulot ja valtionosuudet	12
3.4	Investoinnit ja investointien tulosrahoitus	17
3.5	Lainat	19
4.	Taivalkosken kunnan talous ja toiminta 2014 – 2016	21
4.1	Yleisperustelut	21
4.2	Käyttötalousosa	22
4.2.1	Vastuuryhmien ja vastualueiden käyttötalousmenot	22
4.2.2	Vastuuryhmien ja vastualueiden tavoitteet	27
4.3	Toimintatuotot tulolajeittain sekä toimintakulut menolajeittain	27
5.	Tuloslaskelma	28
6.	Investointiohjelma 2014 – 2016	29
7.	Rahoituslaskelma	33
8.	Taloussuunnitelma 2014 – 2016	34
8.1	Käyttötalousosa	35
8.2	Investoinnit	36
8.3	Rahoitus	36
8.4	Vuositulo	36
9	Kuntakonserni	37
10	Henkilöstösuunnitelma	37
11.	Talousarvion 2014 täytäntöönpano-ohjeet	38
11.1	Käsitteet ja sitovuus	38
11.2	Tilivelvollisuus	40
11.3	Riskianalyysi	40
11.4	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	40
11.5	Käyttösuunnitelmat	41
11.6	Raportointi	41

LIITTEET

Liite 1	Taivalkosken kunnan strategia
Liite 2	Hallintokuntien tavoitteet
Liite 3	Taivalkosken kuntakonserni
Liite 4	Kaavoitusohjelma 2014 - 2016
Liite 5	Numero-osa TA 2014-TS 2015-TS 2016

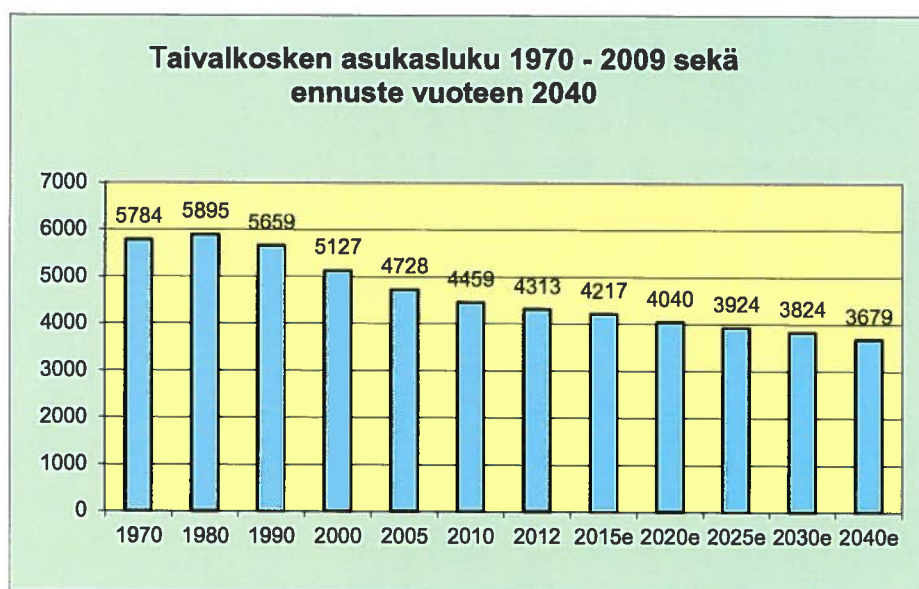
1. TAIVALKOSKEN STRATEGIA

Onnistuneen johtamistyön yksi edellytys on toimiva strategia ja sen osaava täytäntöönpano. Jotta arjen päätöksenteko ja yhteistyö eri tahojen kanssa sujuu, on tarpeen olla kirjattuna yhteiset toimintaa ohjaavat arvot, yhteinen visio ja tahtotila kunnan kehittämiseksi. Käytännön toimintapolitiikalle on tarpeen löytää yhteiset strategian päälinjaukset, koko kuntaa koskevat yhteiset tavoitteet ja edelleen toimialakohtaiset keskeiset tavoitteet. Kunnanhallitus johtaa strategista suunnittelua. Liitteessä 1 esitellään Taivalkosken kuntastrategiaa.

2. Taloussuunnittelun perusteet

2.1 Väestö ja väestörakenne

Taivalkosken väkiluku oli vuoden 2012 viimeinen päivä 4.313, joista miehiä 2.299 ja naisia 2.014. Taivalkosken väkiluku alitti 5.000 asukkaan rajan kesällä 2002. Vuoden 2012 ennusteen mukaan väkiluku alenee noin 50 hengellä vuosittain ja alittaa vuoden 2020 vaiheilla 4.000 asukkaan rajan.

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelu

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2012 Taivalkoskella syntyi 38 ja kuoli 44 henkilöä, kuntaan muutti 121 henkilöä ja kunnasta muutti pois 225 henkilöä, joten väestö väheni 110 henkilöä ollen vuoden lopussa yhteensä 4.313 henkilöä. Taivalkosken kunta pyrkii omin aktiivisin ja aluekehitysohjelmiin kirjatuin keinoin hidastamaan väkiluvun alenemista.

Väestö osa-alueittain Taivalkoskella

Taivalkoskella väestö on sijoittunut eri kyliin (taajamiin) seuraavasti.

Taajama	2000	2010	2011	2012	Muutos 2000 / 2012	Muutos %
Keskustaajama	2 778	2 475	2 446	2390	-388	-14,0
Asutusalue	401	390	402	407	6	1,6
Metsäkylä	365	264	258	251	-114	-31,2
Kurtti	233	203	206	193	-40	-17,2
Jurmu	226	167	167	159	-67	-29,6
Jokijärvi	168	157	153	142	-26	-15,5
Huttu	162	178	180	184	22	13,6
Polo	135	123	119	113	-22	-16,3
Inkee	122	106	104	97	-25	-20,5
Loukusa	115	85	82	85	-30	-26,1
Parviainen	104	93	88	85	-19	-18,3
Virkkunen	82	56	56	50	-32	-39,0
Kosto	75	50	53	47	-28	-37,3
Pisto	73	51	47	43	-30	-41,1
Tyrämäki	65	55	51	51	-14	-21,5
Tuntematon	23	6	10	16	-7	-30,4
Taivalkoski yhteensä	5 127	4 459	4 422	4313	-814	-15,9

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelu

Väestön ikärakenne

Taivalkosken ikärakenne vuosina 2000 – 2012. Alla olevassa kuvioissa on vertailutietona Kuusamon, Pohjois-Pohjanmaan sekä koko maan tilanne.

Ikäluokka	0-6	7 - 14	15 -64	Yli 65-v
Koko maa	7,8	8,6	64,8	18,8
Taivalkoski	7,1	9,3	61,4	22,1
Kuusamo	7,3	8,8	63,0	20,9
Pudasjärvi	7,2	9,2	59,2	24,4
Posio	3,9	7,0	60,8	28,3
Salla	3,8	5,6	60,1	30,6

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelu

Taivalkosken ikäluokat

Taivalkosken kunnan väestön ikärakenne (31.12.2012) on nykyisellään vielä huomattavan tasapainoinen. Ikärakennetta on viime vuosina muuttanut ja tulee edelleen muuttamaan syntyvyyden aleneminen, muuttoliike ja keskimääräisen eliniän piteneminen. Nuorten ikäluokkien osuus tulee laskemaan ja vanhojen ikäluokkien kasvamaan.

Ikäluokat	2000	2005	2009	2010	2011	2012
0 - 6	465	329	328	326	328	307
7. -14	684	596	450	430	328	403
15 - 64	3266	2990	2832	2809	2770	2650
65 - 74	470	494	499	504	518	524
75 ->	242	319	382	390	395	429
Yhteensä	5127	4728	4491	4459	4422	4313

Väestön koulutusrakenne

Taivalkosken väestöstä (15 vuotta täyttäneistä) tutkinnon suorittaneita oli vuonna 2011 yhteensä 60,3 %: Keskiasteen tutkinnon suorittaneita oli 46,2 % ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneita 14,1 %. Alla olevassa kuvioissa on vertailutietoa Kuusamon, Pohjois-Pohjanmaan ja koko maan tilanteesta.

Alue	Tutkinnon suorittaneita yli 15v. %	Keskiaste %	Korkea-aste %
Koko maa	67,7	39,5	28,2
Pohjois-Pohjanm	69,8	43,2	26,7
Kuusamo	65,8	46,8	19
Taivalkoski	60,3	46,2	14,1

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelu

Väestön koulutusaste

Tutkinnon suorittaneista oli vuonna 2011 Taivalkoskella keski-asteen tutkinnon suorittaneita 76,5 % ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneita 23,5 %.

Alue	Tutkinnon suorittaneita yhteensä	Keskiaste lkm	Keskiaste %	Korkea-aste lkm	Korkea-aste %
Koko maa	3056326	1783389	58,4	1272937	41,6
Pohjois-Pohjanm	220924	136603	61,8	84321	38,2
Kuusamo	9015	6407	71,1	2608	28,9
Taivalkoski	2221	1700	76,5	521	23,5

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelu

2.2 Omavaraisennuste, väestöllinen huoltosuhde, syntyvyys

Työikäinen väestö

Suomessa työikäisten väestön määrän ennustetaan vähenevän vuoteen 2030 mennessä 117 000 henkilöllä nykyisestä. Sen jälkeen työikäisen väestön määrä alkaa ennusteen mukaan hitaasti nousta. Työikäisten (15–64-vuotiaiden) osuus väestöstä pienenee nykyisestä 65 prosentista 58 prosenttiin vuoteen 2030 ja 57 prosenttiin vuoteen 2060 mennessä. Vuonna 2060

työikäisten väestön määrä olisi lähes sama kuin nykyisin, mutta työikäisen väestön osuus koko väestöstä olisi yhdeksän prosenttiyksikköä nykyistä alhaisempi.

Omavaraisennuste kuvaa tilannetta, jossa maahan - ja maastamuuttoja ei olisi lainkaan ja väestön määrään ja ikärakenteeseen vaikuttaisivat vain syntyvyys ja kuolleisuus. Omavaraisennusteessa Suomessa työikäisen väestön määrä vähenisi vuoteen 2030 mennessä 393 000 henkilöllä ja vuoteen 2050 mennessä 556 000 henkilöllä. Taulukossa on Taivalkosken kunnan omavaraisennuste 2012 - 2040 väliselle ajalle. (Lähde: Tilastokeskus, väestötietopalvelu)

Taivalkoski Omavaraisennuste							
Vuosi	2012	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Sukupuolet, yhteensä							
-> 14	725	701	769	877	1019	1066	1058
15 - 24	626	643	536	480	465	522	656
25 - 44	697	679	853	1015	1093	1108	988
45 - 64	1416	1325	1094	859	697	642	818
65 - 74	524	584	664	645	592	526	386
75 ->	425	468	517	631	724	791	804
Yhteensä	4413	4400	4433	4507	4590	4655	4710

Tilastokeskuksen omavaraislaskelman mukaan kunnan väkiluku kasvaisi lähivuosikymmeninä. Taivalkosken kunnan oman arvion mukaan väestökehitys on ennustetta negatiivisempi väestömäärän vähentyessä noin 50 hengellä vuosittain.

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65 tai vanhempi, määrän suhde 15 - 64 -vuotiaiden määrään. (lapsia ja vanhuksia 100 työikäistä kohti). Demografinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kertoo kuinka monta ei-työikäistä eli "huollettavaa" on yhtä työikäistä kohden.

Suomessa yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä arvioidaan nousevan nykyisestä 18 prosentista 26 prosenttiin vuoteen 2030 ja 28 prosenttiin vuoteen 2060 mennessä. Väestöllinen huoltosuhde eli lasten ja eläkeikäisten määrä sataa työikäistä kohden nousee lähitulevaisuudessa.

Väestöllinen huoltosuhde Suomessa oli vuoden 2011 lopussa 52,9. Ennusteen mukaan 60 huollettavan raja ylittyisi vuonna 2017 ja 70 huollettavan raja vuoteen 2028 mennessä. Vuonna 2060 väestöllinen huoltosuhde olisi 77.

Ennusteen mukaan Taivalkosken kunnan väestön huoltosuhde heikkenee tulevina vuosina erittäin voimakkaasti.

Alue	Huoltosuhde						
	2011	2015	2020	2025	2030	2035	2040
KOKO MAA	52,9	58,6	64,4	68,2	71,2	72,1	71,2
Kuusamo	57,0	64,2	77,6	88,6	98,0	99,0	95,7
Posio	61,4	76,7	96,4	110,9	120,7	119,0	110,8
Salla	65,5	79,0	95,5	113,7	127,9	124,7	116,6
Taivalkoski	59,6	69,7	82,7	92,8	100,7	102,8	97,7
Pohjois-Pohjanmaa	55,5	61,1	67,5	71,5	74,5	75,3	74,9
Kainuu	57,6	65,7	76,9	85,2	90,5	90,1	86,2
Lappi	54,2	61,7	71,4	78,7	83,0	82,6	79,6

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelu

Syntyvyys

Tilastokeskuksen väestömuutostietojen mukaan syntyvyys Suomessa aleni toisena vuotena peräkkäin. Vuoden 2012 syntyvyyden mukaan nainen synnyttää keskimäärin 1,80 lasta. Syntyvyys on ollut vuodesta 1969 lähtien alle väestön uusiutumistason, joka on noin 2,1 lasta naista kohden.

Taivalkosken kunnan syntyvyys vuosina 2000, 2005 sekä 2009 – 2012

Vuosi	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Elävänä syntyneet	59	45	48	51	34	38

Lähde: Tilastokeskus, väestötietopalvelu

Väestöennusteen mukaan Taivalkosken syntyvyys on seuraavina vuosikymmeninä keskiarvolla laskettuna 41,7 lasta

Vuosi	2014	2020	2025	2030	2035	2040
Syntyneet yhteensä	43	43	41	41	41	41

Lähde: Tilastokeskus, väestötietopalvelu

2.3. Työvoima ja työpaikkaomavaraisuus

Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100 %, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaomavaraisuus on alle 100 %, on tilanne päinvastainen

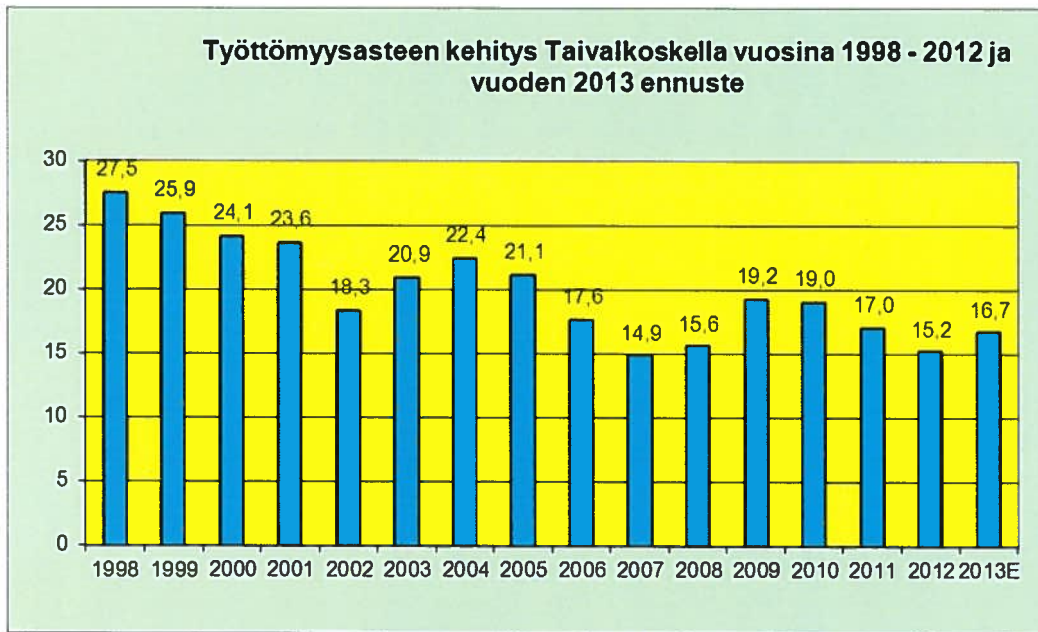
Taivalkosken kunnan sekä verrokkikuntien työpaikkaomavaraisuus 2001 ja 2011 sekä muutos prosentteina ko. ajalta.

Alue	Työlliset	Työpaikat	Työpaikkaoma- varaisuus 2011 (%)	Työpaikkaoma- varaisuus 2001 (%)	Muutos 2011 ja 2001
Taivalkoski	1 471	1 325	90,1	93,6	-3,5
Kuusamo	6 304	6 388	101,3	97,6	3,7
Posio	1 274	1 174	92,2	93,3	-1,1
Salla	1 258	1 233	98,0	93,2	4,8

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastopalvelu

2.4 Työttömyys sekä elinkeinorakenne ja työpaikat

Lähde: Pohjois-Pohjanmaan ELY- keskus

Työttömyysaste on työttömien prosenttiosuus saman ikäisestä työvoimasta eli työllisistä ja työttömistä. Koko väestön työttömyysaste lasketaan 15 - 74-vuotiaiden työttömien prosenttiosuutena saman ikäisestä työvoimasta. Vuoden 2013 ennuste perustuu tammi - lokakuun työttömyysasteen lukuihin. Lokakuussa 2013 työttömyysaste Taivalkoskella oli 18,00 %.

Taivalkosken alueella työssäkäyvät

Taivalkosken kunnan alueella työssäkäyvät henkilöt vuosina 2010 ja 2011 toimialoittain. Toimiala kuvaa kunnan alueella olevan elinkeinorakenteen.

Toimiala	2010		2011	
	Työpaikat		Työpaikat	
	kpl	%	kpl	%
Maatalous, metsätalous ja kalatalous	181	14,14	178	13,84
Kaivostoiminta ja louhinta	0		0	
Teollisuus	103	8,05	119	9,25
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	0		5	0,39
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	3	0,23	4	0,31
Rakentaminen	95	7,42	95	7,39
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	113	8,83	115	8,94
Kuljetus ja varastointi	61	4,77	55	4,28
Majoitus -ja ravitsemustoiminta	59	4,61	56	4,35
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	140	10,94	130	10,11
Julkisen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	59	4,61	62	4,82
Koulutus	154	12,03	158	12,29
Terveys- ja sosiaalipalvelut	198	15,47	202	15,71
Taiteet, viihde ja virkistys	34	2,66	33	2,57
Muu palvelutoiminta	50	3,91	51	3,97
Kotitaloudet työnantajana	0		0	
Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0		0	
Toimiala tuntematon	30	2,34	23	1,79
Työpaikat yhteensä	1280	100,00	1286	100,00

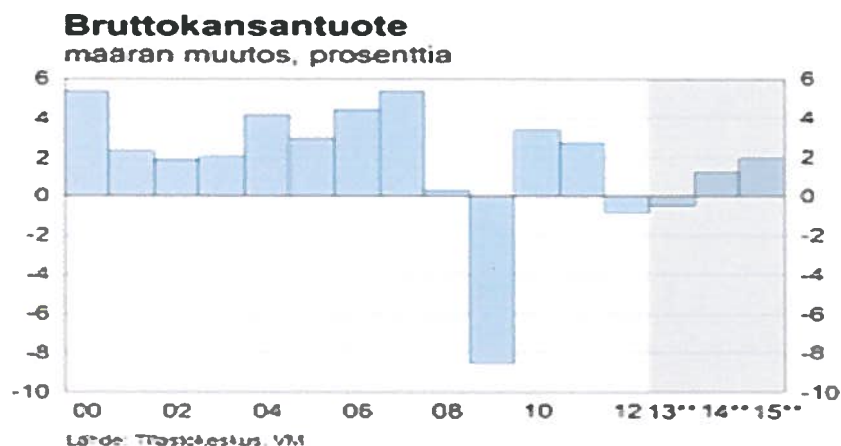
3. Yleinen taloudellinen tilanne

Valtionvarainministeriön mukaan euroalueen taantuma päättyy tänä vuonna ja jatkossa kasvu pysyy hitaana alhaisen työllisyyden, kotitalouksien ja julkisen sektorin tasesopeutusten sekä kehnona pysyttelevän kilpailukyvyn vuoksi. Finanssi- ja velkakriisi on rapauttanut euroalueen kasvupotentiaalia. Yhdysvaltain talous jatkaa hidasta elpymistään. Maailmankaupan kasvu jatkuu poikkeuksellisen hitaana.

Tänä vuonna Suomen BKT supistuu ½ %. Talouden ennustetaan pääsevän hitaalle kasvu-uralle vasta vuoden lopulla. Ensi vuonna kokonaistuotanto lisääntyy 1,2 % kotimaisen kulutuksen ja viennin tukena. Kasvua tukee euroalueen asteittainen elpyminen, vientikysynnän lisääntyminen ja edelleen alhaisena säilyvä korkotasoa. Vuonna 2015 kasvuksi ennustetaan noin kaksi prosenttia ja kasvu on aiempaa laajapohjaisempaa.

Ennusteen loppuvuosina BKT:n kasvuvauhti ylittää talouden potentiaalisen tuotannon kasvun, vaikka historiallisesti katsottuna talouskasvu on vaikeaa. Talouden kasvupotentiaali on alhainen, sillä työpanos ei kasva, rakennemuutos on tuhonnut olemassa olevaa tuotantokapasiteettia ja investoinnit uuteen ovat vähäiset.

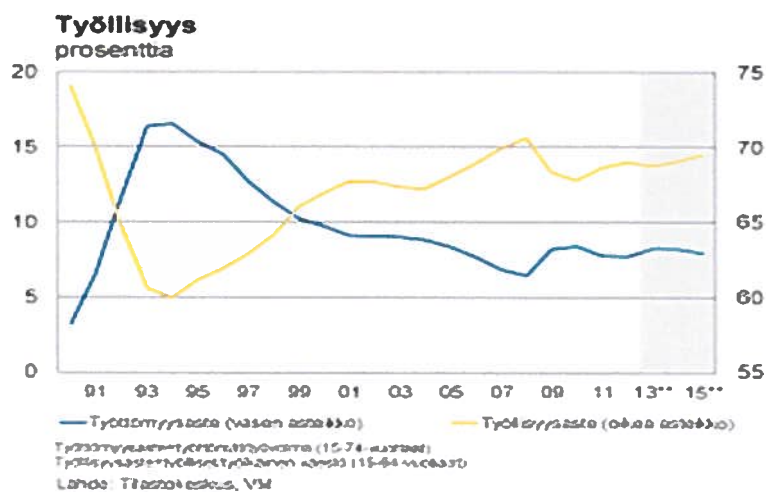

Vaimea kotimainen talouskehitys on heijastunut kuluttajahintojen kehitykseen ja myös hintapaineet kansainvälisiltä raaka-ainemarkkinoilta ovat jääneet vähäisiksi. Kuluvan vuoden keskimääräinen inflaatio on 1,6 % ja ensi vuonna 2,1 %. Molempina vuosina välillisen verotuksen kiristäminen nostaa hintoja 0,6 prosenttiyksikköä

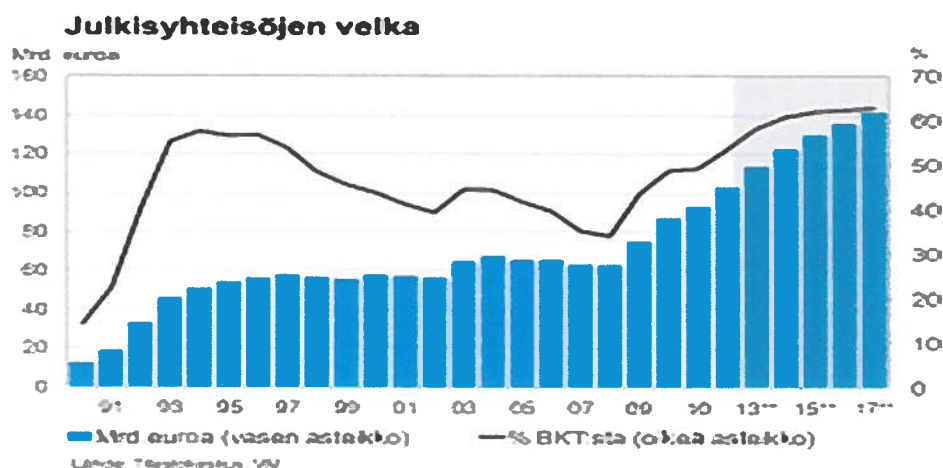

Työttömyysaste nousee tänä vuonna 8,3 prosenttiin ja laskee alle 8 prosentin vasta ennusteen loppulla. Työttömyys vähenee hitaasti verkkaisen talouskasvun ja työmarkkinoiden kohtaanto- ongelmien vuoksi.

Kokonaistuotannon aleneminen kahtena vuonna peräkkäin heijastuu vääjäämättä julkisen talouden rahoitusasemaan niin, että julkinen talous pysyy alijäämäisenä lähivuodet. Valtio ja kunnat ovat selvästi alijäämäisiä, työeläkesektori ylijäämäinen ja muut sosiaaliturvarahastot suunnilleen tasapainossa.

Julkinen velka lisääntyy sekä nimellisesti että kokonaistuotantoon suhteutettuna ja velkasuhde ylittää jo ensi vuonna 60 prosentin rajan. Julkinen velka uhkaa kasvaa edelleen keskipitkällä aikavälillä. Julkiset menot suhteessa kokonaistuotantoon kohoavat korkeammaksi kuin kertaakaan yli 15 vuoteen.

3.1 Kuntatalous

Vuonna 2013 kuntien verotulojen arvioidaan kasvavan edellisvuotta reippaammin, vaikka keskeisten veropohjien kasvu hidastuu selvästi. Verokertymää kasvattaa kertaluontoisesti verovuoden 2012 jako-osuuksien oikaisu. Oikaisu lisää kuntien kertymää runsaalla 200 milj. eurolla. Kuntien saamien valtionosuuksien kasvu sen sijaan hidastuu valtiontalouden sopeutustoimien seurauksena 2,5 prosenttiin. Kuntatalous pysyy vuonna 2013 selvästi alijäämäisenä.

Vuosina 2014–2017 kuntien verotulojen arvioidaan kasvavan keskimäärin 3 %. Kunnallisveron tuoton kannalta keskeisten palkkatulojen kasvuksi oletetaan keskimäärin vajaa 3 % ja eläketulojen 5 %. Valtion päättämät veroperustemuutokset lisäävät kunnallisveron tuottoa noin 50 milj. eurolla v. 2014, mutta valtionosuuksiin tehdään vastaavan suuruinen vähennys.

Yhteisöveron mittavat perustemuutokset v. 2014 eivät vaikuta kuntien saamaan yhteisöverotuottoon, koska muutokset kompensoidaan korottamalla kuntien saamaa osuutta yhteisöveron tuotosta. Vuonna 2014 kiinteistöjen arvostamisperusteita tarkistetaan siten, että kiinteistöverotulot kasvavat 100 milj. eurolla. Vuonna 2015 tuloveroperusteisiin tehdään hallitusohjelman mukaisesti ansiotason nousua vastaava tarkistus, minkä arvioidaan vähentävän kunnallisveron tuottoa 100 milj. eurolla. Kuntien yhteisöveron jako-osuuden määräaikainen korotus päättyy v. 2016, mikä vähentää kuntien verotuottoa noin 200 milj. eurolla.

Valtionosuuksien ennakoitaan kasvavan hitaasti, vain 1,5 % vuodessa. Kasvu hidastavat osana valtiontalouden sopeutustoimia asteittain tehtävät kuntien valtionosuuksien vähennykset. Yhteensä verotulojen ja valtionosuuksien arvioidaan kasvavan keskimäärin vajaat 3 % vuodessa. Paineet kuntien veroprosenttien korotuksiin ovat tuntuvat.

Kuntien ansiotasokehityksen oletetaan seuraavan yleisen ansiotason kehityksestä tehtyä teknistä oletusta. Kuntasektorin kustannustason nousuksi ennakoitaan noin 2 % v. 2014. Paikallishallinnon kulutuksen määrän arvioidaan kasvavan vajaalla prosentilla ennustejaksolla ja seuraavan väestörakenteen muutoksesta aiheutuvaa palvelutarpeen kasvua. Edellä kuvatuilla oletuksilla nimellisten kulutusmenojen kasvuksi ennakoitaan lähivuosina keskimäärin 3 %, mikä on selvästi hitaampaa kuin viime vuosien toteutunut kehitys.

Kuntien ja kuntayhtymien investointipaineet ovat mittavat. Ne johtuvat mm. peruskorjaustarpeista, kasvukeskusten suurista hankkeista sekä meneillään olevista rakenneuudistuksista. Investointisuunnitelmien toteutuminen riippuu kuitenkin pitkälti kuntatalouden tilanteesta ja lainarahan hinnasta.

Kuntatalous elpyi vuoden 2010 aikana edellisten vuosien laman vaikutuksista, mitä tosin osin edesauttoi kunnallisveroasteen korotukset. Kunnallisveroasteen korotukset kertovat kuntien talousahdingosta. Vuoteen 2009 veroprosenttejaan nosti 67, kuntaa, vuoteen 2010 peräti 181 kuntaa ja vuoteen 2011 vielä 49 kuntaa. Veronkorotus jatkui vuonna 2012, tuloveroprosenttiaan nosti 91 kuntaa sekä vuodelle 2013 119 kuntaa nostaa veroprosenttia. Kuntia on vuoden 2012 alussa 320 kappaletta.

Koko maan keskimääräinen tuloveroprosentti on jatkanut nousuaan: Vuonna 2011 tuloveroprosentti oli 19,17, missä oli nousua edelliseen vuoteen 0,20 prosenttiyksikköä. Vuonna 2012 tuloveroprosentti oli 19,24 sekä vuonna 2013 19,38. Vuonna 2013 aritmeettinen keskiarvo tuloveroprosentista ylitti 20 prosentin rajan ollen 20,01.

Koko maan keskimääräiset kiinteistöveroprosentit vuonna 2012; vakituisten asuntojen osalta 0,40 %, muiden asuinrakennusten osalta 1,00 % sekä yleisten kiinteistöveroprosentin alaisten kiinteistöjen osalta 0,90 %. Vuodelle 2013 vastaavasti luvut ovat; vakituisten asuntojen osalta 0,42 %, muiden asuinrakennusten osalta 1,03 % sekä yleisten kiinteistöveroprosentin alaisten kiinteistöjen osalta 0,93 %.

Kuntien bruttovelka on tasoltaan noin kolminkertaistunut vuodesta 2000 lähtien. Vastaavasti velan suhde bruttokansantuotteeseen on kaksinkertaistunut samalla ajanjaksolla. Jos tulojen ja menojen kehitys on edellä kuvatun mukaista, kuntatalous velkaantuu edelleen kiihtyvällä vauhdilla ja velan määrä lähes kaksinkertaistuu vuoteen 2017 mennessä. Korkotason ennakoitaan kääntyvän nousuun, mikä yhdessä velan määrän kasvun kanssa kiristää kuntataloutta ja kaventaa erityisesti pahimmin velkaantuneiden kuntien liikkumavaraa entisestään. Kuntatalous on kestävämmällä uralla ilman uusia toimenpiteitä. Ellei kuntien palvelutuotantoa kyetä tehostamaan, uhkana on, että kunnat joutuvat korottamaan tuntuvasti veroprosenttejaan lähivuosina.

Kuntatalouteen on syntymässä poikkeuksellisen syvä ja kuntatalouden kestävyttä vaarantava epätasapaino, mikäli alijäämien syvenemiskierrettä ei saada ajoissa katkaistua. Näkymiä heikentää entisestään se, että väestön ikääntymisestä kuntatalouteen kohdistuvat paineet jatkavat kasvuaan myös pidemmällä aikavälillä. Kuntien talouden kestävä tervehdyttäminen edellyttää, että kunnissa ryhdytään nopeisiin menojen kasvua hillitseviin toimiin jo kuluvan vuoden aikana. Vuosina 2014–2016 pääpainon tulee peruspalvelubudjetin mukaan olla menojen kasvua hillitsevissä rakenteellisissa toimissa. Henkilöstömenot muodostavat valtaosan kuntatalouden menoista, joten erityisesti palkkamenojen kasvun hillitseminen on peruspalvelubudjetin mukaan välttämätöntä kiihtyvällä vauhdilla. Kun korkotaso lähtee keskipitkällä aikavälillä nousuun, kiristää se kuntataloutta ja erityisesti pahimmin velkaantuneiden kuntien liikkumavaraa entisestään.

3.2 Taivalkosken kunnan talous

Kuntalain mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Tätä varten kunta järjestää erilaisia palveluja. Kunnanvaltuusto päättää kunnan strategiasta ja tavoitteista. Kunnan toimintojen on oltava valtuuston tavoitteiden mukaisia. Valtuustolle kuuluu päätösvalta kunnan talouden suhteen, kun taas hallituksen tehtävänä on talouden hoidon järjestäminen.

Taloushallinnon tavoitteena on antaa kunnan päätöksentekijöille hyvää ja havainnollista tietoa kunnan taloudellisesta tilanteesta ja riskeistä. Kunnan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, oikeat ja riittävät tiedot myös rahoituksesta. Rahoituslaskelma antaa informaatiota varojen hankinnasta ja käytöstä sekä talouden tasapainosta.

Riskienhallinnan avulla varmistetaan toimintaedellytykset muuttuvissa olosuhteissa ja vaihtuvissa tilanteissa. Riskienhallinta liittyy osaksi päätöksentekoa, jokaisen merkittävän päätöksenteon yhteydessä on arvioitava siihen liittyviä riskejä.

Alla olevissa graafisissa esityksissä on vuodet 2010 - 2012 esitetty tilinpäätöstiedoista Taivalkosken kunnan talous. Talousarviovuodet 2013 ja 2014 ovat ennusteena.

Tunnusluvut Taivalkosken kunta	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TA 2013	TA 2014
Asukasluku vuoden lopussa	4459	4422	4313	4254	4200
Vuosikate / € asukas	683	461	422	164	241
Toimintatulot / toimintamenot, %	18,91	18,49	18,98	16,67	17,24
Nettoinvestoinnit, €/asukas	345	532	760	704	714
Investointien tulorahoitus-%	198	80	56	23	36
Lainat €/asukas	390	219	444	668	1052
Lainanhoitokate %	3,5	2,5	3,2	1,2	2,5
Suhteellinen velkaantuneisuus %	17,9	15,2	19,1	21	18

Toimintatulot prosenttia toimintamenoista = $100 \cdot \text{Toimintatulot} / (\text{Toimintamenot} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno}$

Nettoinvestoinnit = Bruttoinvestoinnit – rahoitusosuudet investointimenoihin

Investointien tulorahoitus-% = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Nettoinvestoinnit}$

Lainat euroa/asukas: Asukaslukuun suhteutettu lainamäärä kuvaa kunnan lainakannan tasoa.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate mittaa kunnan tulorahoituksen riittävyyttä lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun:

Lainanhoitokate < 1 lainanhoitokyky heikko

Lainanhoitokate 1-2 lainanhoitokyky tyydyttävä

Lainanhoitokate >2 lainanhoitokyky hyvä

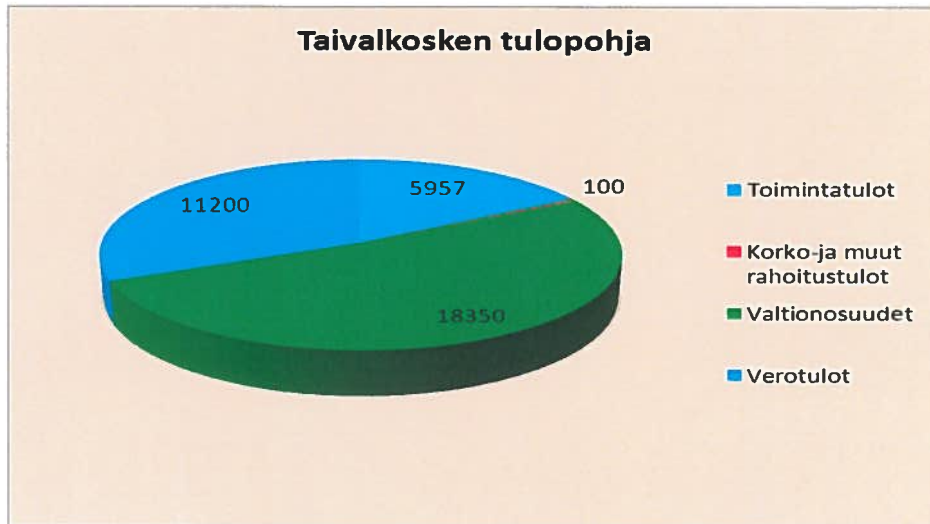
Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista (tilikauden toimintatuotot, verotulot ja käyttötalouden valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun

Talousarvio vuodelle 2014 sisältää tavoitteet ja toimenpiteet siten, että vuoden 2013 tasosta toimintakate on saanut "heikettä" enintään 1,5 % (nettomenot saavat nousta). Toimenpiteiden

vaikutusta voidaan tarkastella tunnuslukujen kautta. Talousarviossa 2014 vuosikate €/asukas heikkenee vuoden 2012 tasosta, ollen kuitenkin parempi kuin ennakoitu vuoden 2013 vuosikate. Investointien tulo-rahoitusprosentti laskee vuoden 2012, 56 prosentista 36 prosenttiin, tähän vaikuttavat kasvavat investoinnit velkarahalla sekä toimintatuottojen vähäinen kasvu että toimintamenojen kasvu.

Lainat asukasta kohti ovat kasvussa, kasvua vuoden 2012 tilinpäätökseen on yli tuhat euroa asukasta kohti. Taivalkosken kunnan lainanhoitokate talousarviossa 2014 pysyy hyvällä tasolla, mutta laskee suunnitelmakaudella tyydyttävälle tasolle, suhteellinen velkaantuneisuus- tunnusluku säilyy aikaisempien vuosien tasolla.

Koko kunnan tulopohjasta toimintatulojen osuus on 16,7 %, verotulojen 31,5 %, valtionosuuksien 51,5 % ja korkotulojen sekä muiden rahoitustulojen osuus 0,3 %. Verotuloista ja valtionosuuksista on tarkempi selvitys kohdassa verotulot ja valtionosuudet. Toimintatulot ovat ulkoisia tuloja, jolloin ne eivät sisällä kunnan sisäistä laskutusta. Suurimmat erät toimintatuloissa ovat liikelaitosten (tekninen toimialan myyntituotot, maksutuotot, asiakasmaksut) ja sosiaali- ja terveystoimen (terveydenhuollon maksut (laitoshoidon asiakasmaksut, hoitomaksut) ja (sosiaalitoimen maksut, sosiaalipalvelumaksut) sekä tuet ja avustukset että muut toimintatuotot sivistystoimialalta.

3.3 Verotulot ja valtionosuudet

Verotulojen ja valtionosuuksien ennuste perustuu Valtionvarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteisiin. Vuonna 2012 yhteisöverokanta alennettiin 24,5 prosenttiin ja vuodesta 2014 alkaen 20 prosenttiin. Yhteisöverotukseen tehdyt veroperustemuutokset on esitetty kompensoitavaksi kuntien yhteisöveron jako-osuutta muuttamalla. Alustavien laskelmien mukaan kuntien jako-osuudeksi vuodelle 2014 tulisi muutosten jälkeen 35,17 % ja vuodelle 2015 34,16 %.

Muutoksia on tehty niin kunnallisverotuksen veroperusteisiin kuin yhteisöverotukseen ja kiinteistöverotukseenkin vuodesta 2014 alkaen. Lisäksi on päätetty vahvistaa kuntien omaa veropohjaa osoittamalla jäteveron tuottoa vastaava lisäys valtionosuuksien lisänä kunnille vuodesta 2014 alkaen.

Verotulot

Kunnallisen tuloverotuksen tuotto asukasta kohti on kehittynyt Taivalkoskella viime vuosina heikommin kuin keskimäärin koko maassa. Perussyynä tähän on vähäiset teollisuuden työpaikat.

Taivalkosken kunnan verotuksen tuotto on kuvattu oheisessa taulukossa

Taivalkosken verotulot							
1000 euroa	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Kunnallisvero	8 648	8 921	9 113	9 445	9 650	9 750	9 900
Muutos %	-7,41	3,16	2,15	3,64	2,17	1,04	1,54
Yhteisövero	1 076	1 171	750	760	790	830	830
Muutos %	35,18	8,83	-35,95	1,33	3,95	5,06	0,00
Kiinteistövero	672	750	703	698	760	770	770
Muutos %	18,10	11,61	-6,27	-0,71	8,88	1,32	0,00
Verotulot yhteensä	10 396	10 842	10 566	10 903	11 200	11 350	11 500
Muutos %	-2,89	4,29	-2,55	3,19	2,72	1,34	1,32

Vuoden 2013 verotulojen kokonaiskertymän ennakoidaan olevan suunnilleen samalla tasolla kuin mitä talousarviossa on arvioitu. Vuoden 2012 jako-osuuksien tarkistamisen johdosta kunnille tilitetään vuonna 2013 lisää 223 miljoonaa euroa, joka tarkoittaa Taivalkoskelle arviolta 0,140 M€. Maksuunpanotilityksessä marraskuussa 2013 jako-osuudet oikaistaan vastaamaan lopullisen verotuksen mukaisia osuuksia.

Tilitysuudistus vaikuttaa loppuvuoden 2013 tilityksiin. Jäännösverojen ensimmäinen erä tilitetään kunnille tammikuun 2014 sijaan jo joulukuussa 2013. Tämä lisää vuoden 2013 tilityksiä n. 200 milj. euroa ja vuonna 2014 vähentää tammikuun tilityksiä ja lisää joulukuun tilityksiä. Jäännösverojen 2. erä tilitetään maaliskuun sijasta helmikuussa.

Lokakuussa 2013 tehdyn arvion mukaan Taivalkosken verotulojen ennakoidaan kasvavan keskimäärin noin 2,6 % vuosina 2014 - 2016.

Yhteisöveron kehitysarvion lähtökohtana ovat Valtionvarainministeriön ennuste sekä ennakoitujen muutokset jako-osuudessa. Kuntien yhteisöveron 5 prosenttiyksiköllä korotettua jako-osuutta jatketaan vuosina 2014 – 2015. Yhteisöverotulojen kehitykseen liittyy lähivuosina epävarmuutta. Kiinteistöveron arvostamisperusteiden tarkistus kasvattaa kiinteistöverotuloja.

Verotuloja arvioidaan vuonna 2014 saatavan yhteensä 11.200 M€

Arvioidut verotulot jakaantuvat verotulolajeittain seuraavasti:

- ansioverotulo 9.650.000 euroa
- yhteisöverotulo 790.000 euroa
- kiinteistöverotulo 760.000 euroa

Veroprosentit vuonna 2014

Tulo- ja kiinteistöveroprosentit säilyvät vuoden 2013 tasolla

Tuloveroprosentti 20,50

Kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat:

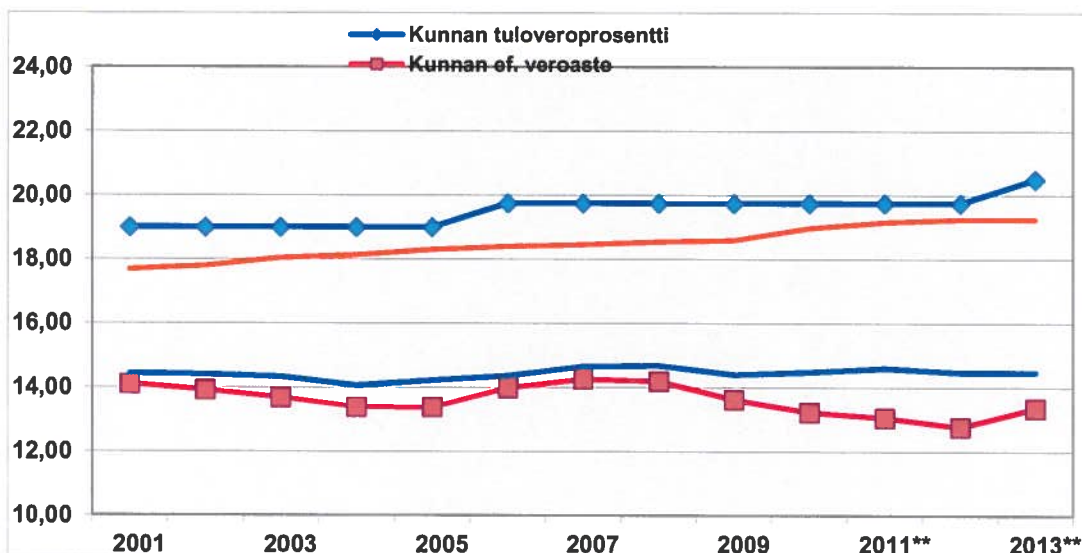
- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,80
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,45
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,00

Taivalkosken kunta ei ole määrännyt muita erikseen määrättäviä kiinteistöveroprosentteja.

Oheisessa taulukossa on esitetty Taivalkosken kunnan tuloveroaste ja efektiivinen veroaste sekä kokomaa keskiarvolla esitettyinä

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012**	2013**
Kunnan tuloveroprosentti	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	20,50
Kunnan ef. veroaste	14,10	13,92	13,68	13,39	13,38	13,98	14,25	14,19	13,62	13,23	13,06	12,77	13,36
Erotus	4,90	5,08	5,32	5,61	5,62	5,77	5,50	5,56	6,13	6,52	6,69	6,98	7,14

Koko maa	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011**	2012**	2013**
Koko maan tuloveroprosentti	17,67	17,78	18,03	18,12	18,29	18,39	18,45	18,54	18,59	18,97	19,16	19,25	19,38
Koko maan ef. veroaste	14,43	14,40	14,37	14,08	14,22	14,36	14,65	14,68	14,40	14,48	14,57	14,41	14,58
Erotus	3,24	3,38	3,66	4,04	4,07	4,03	3,80	3,86	4,19	4,49	4,59	4,84	4,80

Erialaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tulonhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset vähentämällä saadaan verotettava tulo, josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti. Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan kunnallisveron määrä. Verosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys, kotitalousvähennys sekä asuntolainan koron alijäämähyvyys. Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten määrä on riippuvainen veronmaksajan tulotasosta. Vähennykset painottuvat alemmille tulotasolle jolloin efektiivinen veroaste on alhaisempi.

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö

Taivalkoski valtionosuudet							
Tilivuosi, 1000 euroa	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Valtionosuudet	16 783	17 219	17 534	18 073	18 350	18 075	17 894
Muutos %	8,09	2,60	1,83	3,07	1,53	-1,50	-1,00

1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi
- asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus

Myös verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät yleinen osa, erityisen harvan asutuksen ym. lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus, harkinnanvarainen valtionosuuden korotus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensointi.

2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen valtionosuusrahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus

- lukiokoulutukseen
- ammatilliseen koulutukseen
- ammattikorkeakouluille

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus jne.) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (kansalaisopistot, museot, teatterit, orkesterit, nuorisotyö jne.).

Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutoksista kunnille aiheutuvat veromenestykset kompensoidaan täysimääräisesti valtionosuusjärjestelmän kautta.

Valtionosuuksissa on huomioitu 2,4 % indeksikorotus sekä tiedossa olevat suoritemäärien ja väestön muutokset. Tasauksen laskennassa olevat verotiedot ovat käytettävissä lopullisina lokamarraskuussa. Kustannustenjaon tarkistus tehdään joka neljäs vuosi, seuraavan kerran 2016 vuoden 2013 kustannuksista.

Valtiontalouden menosäästöt, jotka kohdistuvat valtionosuusrahoitukseen ovat vuonna 2014 -362 milj. €; -67 €/asukas. OKM:n valtionosuuden indeksikorotusta ei makseta vuonna 2014. Veromenetyksen kompensointi tapahtuu valtionosuusjärjestelmän kautta.

Kumpikin valtionosuusrahoituksen osa, kunnan peruspalvelujen valtionosuus sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus, sisältää kunnan itsensä rahoitettavan osuuden, joka on kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri. Valtiovarainministeriö tekee päätöksen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriö opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta rahoituksesta vuoden 2013 loppuun mennessä.

Valtion talousarvioesitys (16.9.2013) mukaisesti **valtionosuusprosentit ja kunnan omarahoitusosuudet vuonna 2014:**

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (VM)	<u>v. 2013</u>	<u>v. 2014</u>
• valtionosuusprosentti (%)	30,96	29,53
• kunnan omarahoitusosuus	3 136,92	3 310,86
Ylläpitäjärahoitus (lukiot, ammatillinen, AMK,) (OKM)	<u>v. 2013</u>	<u>v. 2014</u>
• valtionosuusprosentti (%)	41,89	41,89
• kunnan omarahoitusosuus €/asukas)	357,44	359,08

Valtionosuuksien määrään vaikuttavat asukas- ja oppilasmäärien aleneminen.

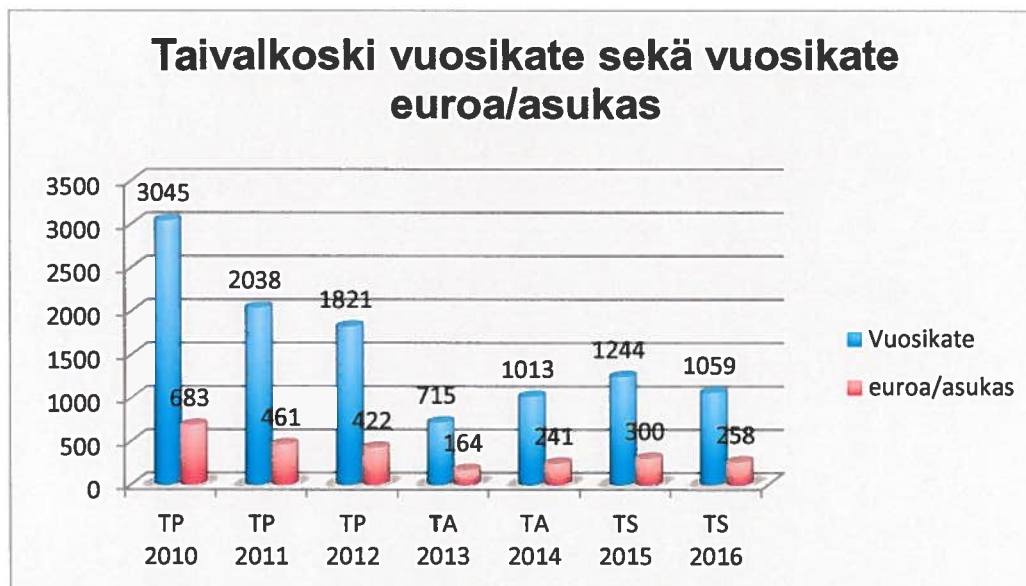
Vuonna 2014 valtionosuuksia arvioidaan saatavan 18.350.000 euroa, joka koostuu seuraavista osista:

- Peruspalvelujen valtionosuus (nk. yhden putken valtionosuus) 14.884.763 euroa (sisältää erityisen harvan asutuksen kunnille myönnettyä valtionosuutta 1.021.663 euroa).
- Verotulojen tasaus 3.936.825 euroa.
- Opetus- ja kulttuuritoimen nk. yhden putken valtionosuuden ulkopuolinen valtionosuus -471 588 euroa.

Verot ja valtionosuudet yhteensä

Taivalkoski verot ja valtionosuudet yhteensä							
Tilivuosi, 1000 euroa	TP 2010	TP 2011	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Verot yhteensä	10 396	10 842	10 566	10 903	11 200	11 350	11 500
Muutos %	-2,89	4,29	-2,55	3,19	2,72	1,34	1,32
Valtionosuudet yhteensä	16 783	17 219	17 534	18 073	18 350	18 075	17 894
Muutos %	8,09	2,60	1,83	3,07	1,53	-1,50	-1,00
Yhteensä	27 179	28 061	28 100	28 976	29 550	29 425	29 394
Muutos %	3,61	3,25	0,14	3,12	1,98	-0,42	-0,11

Vuosikate

Vuoden 2010 vuosikatetta on nostanut odotettua parempi toimintatulojen tuloutus sekä toimintamenojen jäädessä arvioitua pienemmiksi.

Vuodelle 2013 verotulopohjaa korjattiin kunnallisverojen korotuksella 19,75 prosentista 20,50 prosenttiin, mikä tarkoitti noin 0,350 milj. euron lisäverokertymää. Tulo- ja kiinteistöverot ovat ennallaan talousarviovuodella 2014.

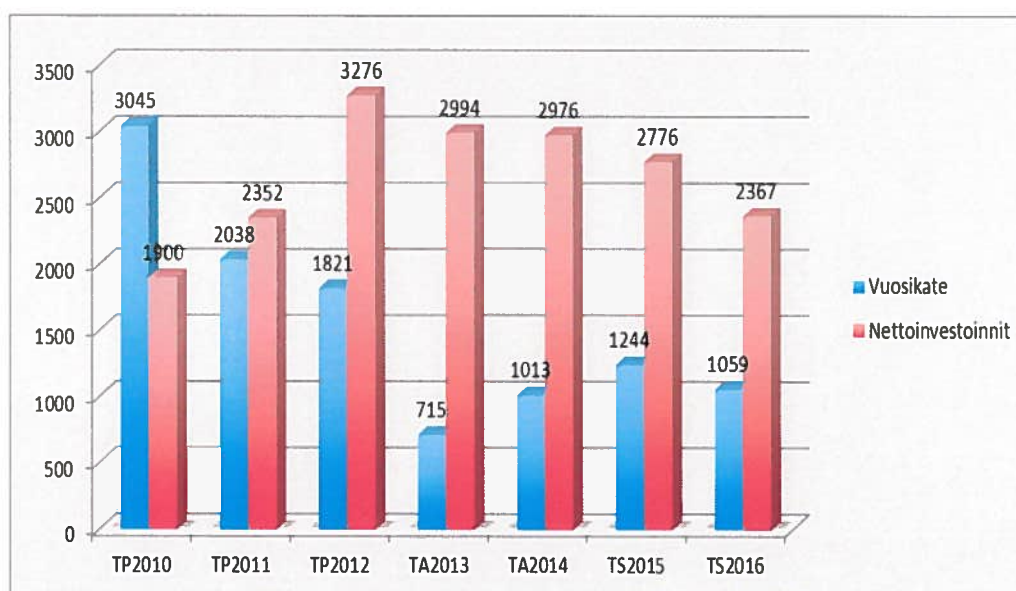
Yhteisöverot ovat laskeneet voimakkaasti aikaisemmista vuosista (2011 - 2012), vaikutus näkyy myös vuosikatteen kehityksessä. Verorahoitus ei riitä, toimintakatteen alijäämän kasvu on ollut 1,5 - 3,1 %. Vuoden 2013 ennusteen mukaan vuosikate laskee vuoden 2012 tilinpäätöksestä 1.821 milj. eurosta noin 1,1 milj. euroon tasolle.

Vuonna 2014 on vuosikatteen ennustettu olevan vuoden 2013 ennustetulla tasolla. Talouden vakauttamis- ja tasapainottamistoimenpiteisiin on ryhdyttävä tällä taloussuunnittelukaudella 2014 - 2016

3.4 Investoinnit ja investointien tulo-rahoitus

Oheisissa taulukoissa on esitetty Taivalkosken kunnan vuosikate, nettoinvestoinnit ja investointien rahoitus sekä lainat.

Vuosikate ja nettoinvestoinnit

Taivalkosken kunnan vuosikate ei ole riittänyt vuodesta 2011 alkaen nettoinvestointeihin. Suurimmat investoinnit taloussuunnittelukaudella (2014 - 2016) on terveyskeskuksen peruskorjaus (vuodeosasto) n. 2,5 milj. euroa, kuntayhtymältä siirtyneiden kiinteistöjen investoinnit n. 0,6 milj. euroa, kaukolämpölaitoksen verkoston saneeraus n. 0,6 milj. euroa sekä vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston saneeraus n. 0,6 milj. euroa.

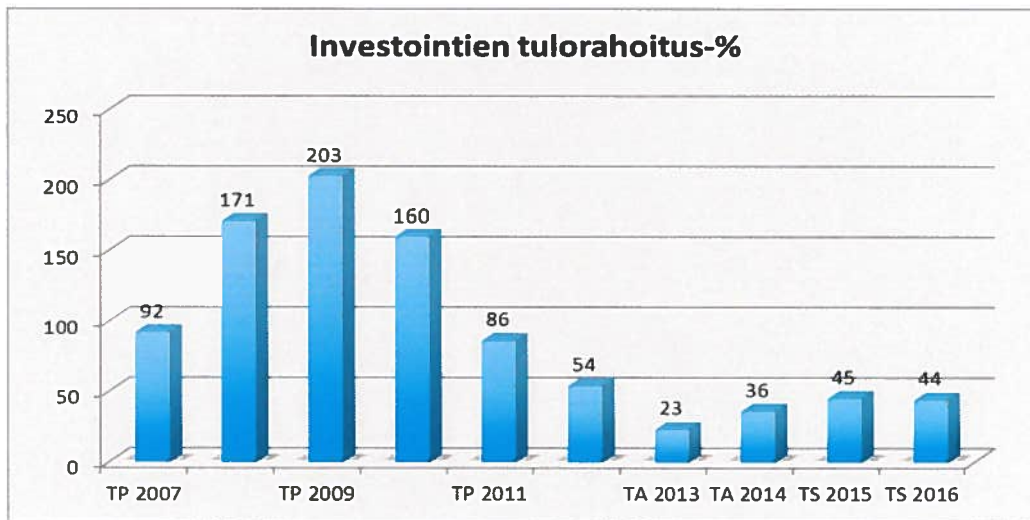
Bruttoinvestoinnit ovat vuonna 2014 n. 3,4 milj. euroa. Nettoinvestointien arvioidaan olevan vuonna 2014 noin 2,9 milj. euroa. (Nettoinvestoinnit = omahankintameno = bruttoinvestoinnit - valtionosuudet investointeihin / avustukset). Vuonna 2014 rahoitusosuudet investointeihin ovat n. 0,4 milj. euroa.

Taivalkosken kunnan vuosikate tulee laskemaan ennusteen mukaan vuoden 2012 tilinpäätös tasosta, jääden ennusteen mukaan koko taloussuunnittelukaudella vuoden 2013 ennustetulle tasolle. Taloussuunnittelukaudella 2015 - 2016 investointeja tulee tarkastella kriittisesti. Investoinnit (omarahoitus) vuosina 2014 - 2016 ovat noin 8,1 milj. euroa. Liitteenä olevassa investointiosassa on yksityiskohtaisemmin esitelty investoinnit.

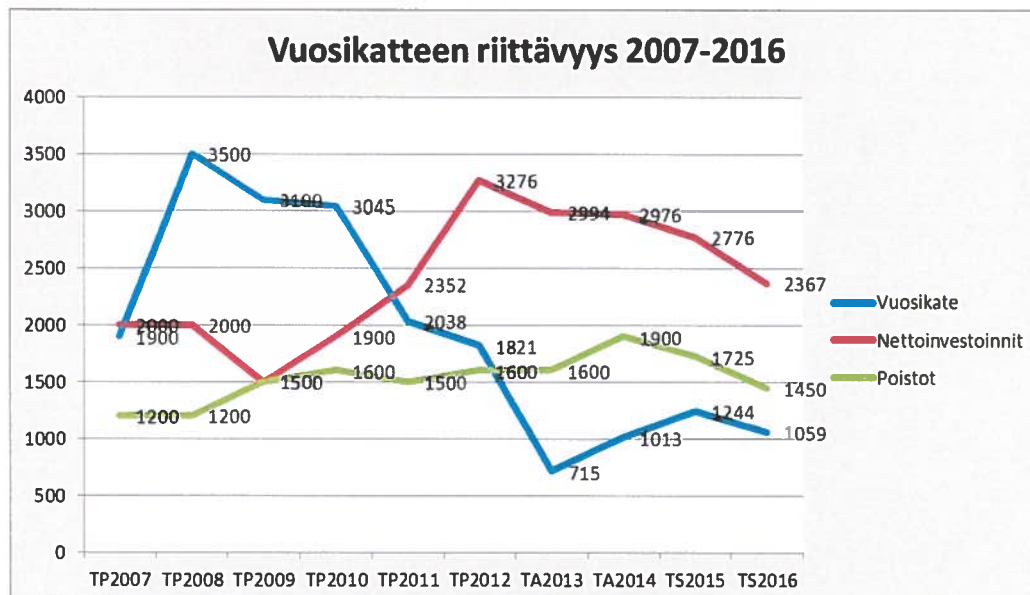
Investointien tulorahoitus tulee heikkenemään kunnassa tällä taloussuunnittelukaudella. Oheisessa taulukossa on investointien tulorahoitus %:t vuosina 2007 - 2016.

Investointien tulorahoitus

Taivalkosken kunnan tulorahoituksen riittävyys investointeihin ilmenee oheisesta kuviosta. Kunnan tilinpäätöksistä laskettu tulorahoituksen riittävyys investointeihin on ollut vuosina 2007 - 2012 keskimäärin arviolta 127 %. Vuosina 2014 - 2016 investointien tulorahoitus on noin 42 %. Tulorahoitus ei ole riittävä ja tästä seuraa lisääntyvä lainanottotarve. Taivalkosken kunnan nettoinvestoinnit TA2014 ovat 714 euroa/asukas ja vuosikate 241 euroa/asukas. Lainarahoituksen kokonaistarve on 1529 euroa/asukas suunnittelukaudella 2014 - 2016.

Vuosikatteen riittävyys

Vuosikate ei tule riittämään tällä taloussuunnittelukaudella edes suunnitelman mukaisiin poistoihin.

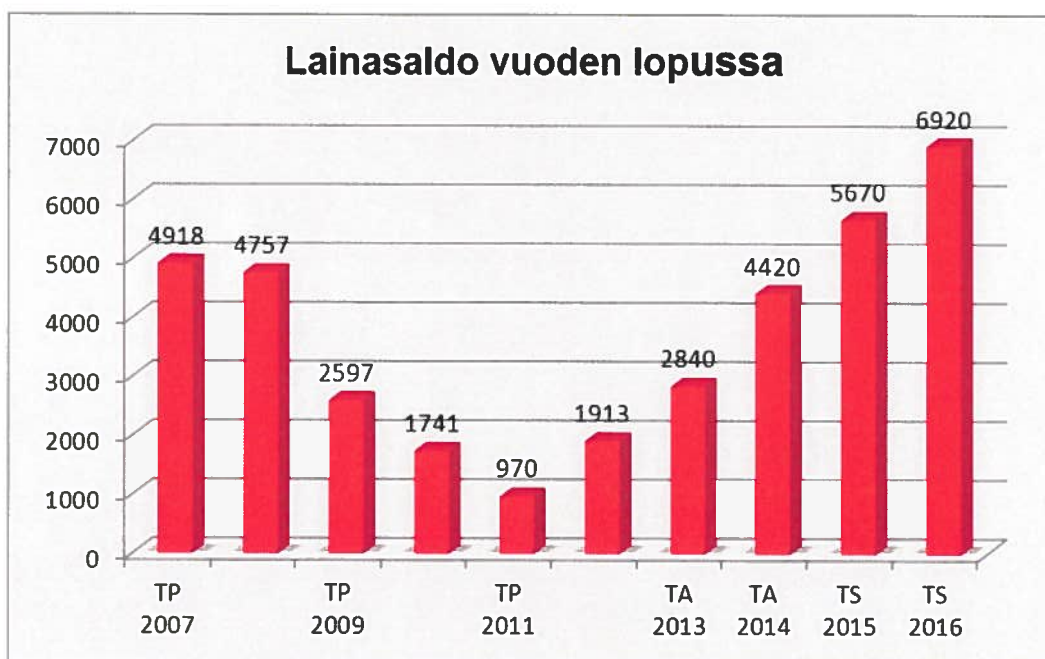
3.5. Lainat

Talousarvion tasapainoperiaatteen mukaan talousarviossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa maksuvalmiuteen, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin sekä miten rahoitustarve katetaan. Tulorahoituksen riittämättömyys tarkoittaa lisääntyvää lainanottotarvetta ja korkomenojen kasvua.

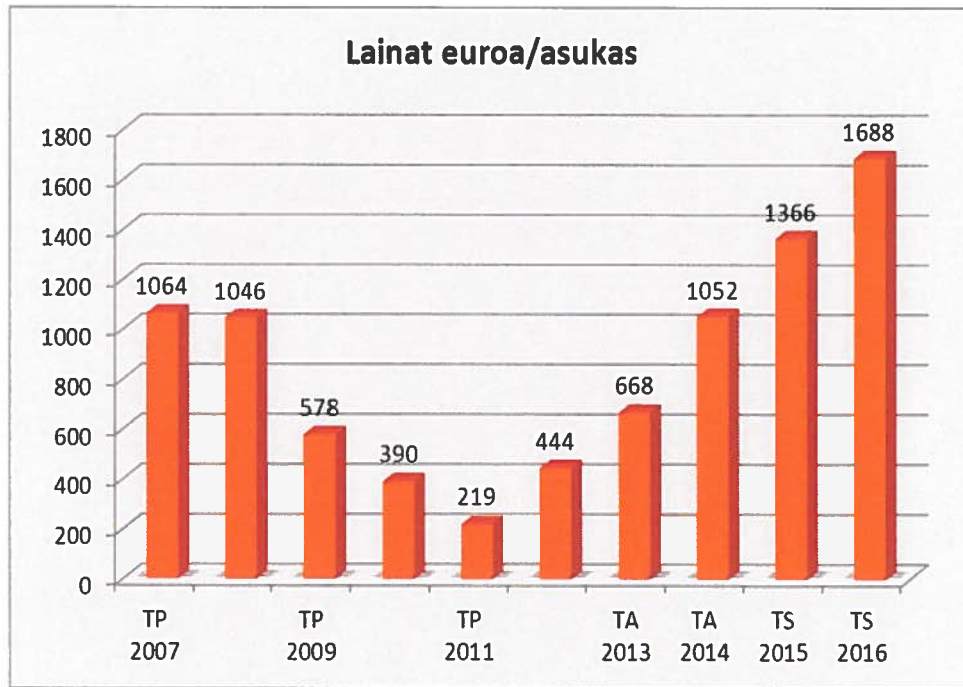
Viimekädessä valtuuston vastuulla on seurata velkaantumista ja tarvittaessa reagoida, mikäli rahoituksen riittävyys ja vakavaraisuus vaarantuu. Seuranta ja reagointivastuu koskevat koko konsernia ei pelkästään Taivalkosken kuntaa. Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, josta on nähtävissä myös konsernilainat. Taivalkoskella tilinpäätöstietojen mukaan konsernilainaa on ollut 2008 -2012 keskimäärin asukasta kohden 1437 euroa/asukas.

Taivalkosken kunnan lainakanta vuoden 2012 lopussa oli 1.9 miljoonaa euroa. Vuodelle 2013 lainakanta on lisääntynyt 1.5 miljoonalla eurolla ollen vuoden 2013 lopussa n. 2.8 miljoonaa euroa. Tulevalla suunnittelukaudella (2014 - 2016) Taivalkosken kunnan lainakannan arvioidaan kasvavan keskimäärin 2.0 miljoonalla eurolla vuosittain. Talousarviovuodelle 2014 lainakannan arvioidaan olevan yhteensä 4.4 miljoonaa euroa.

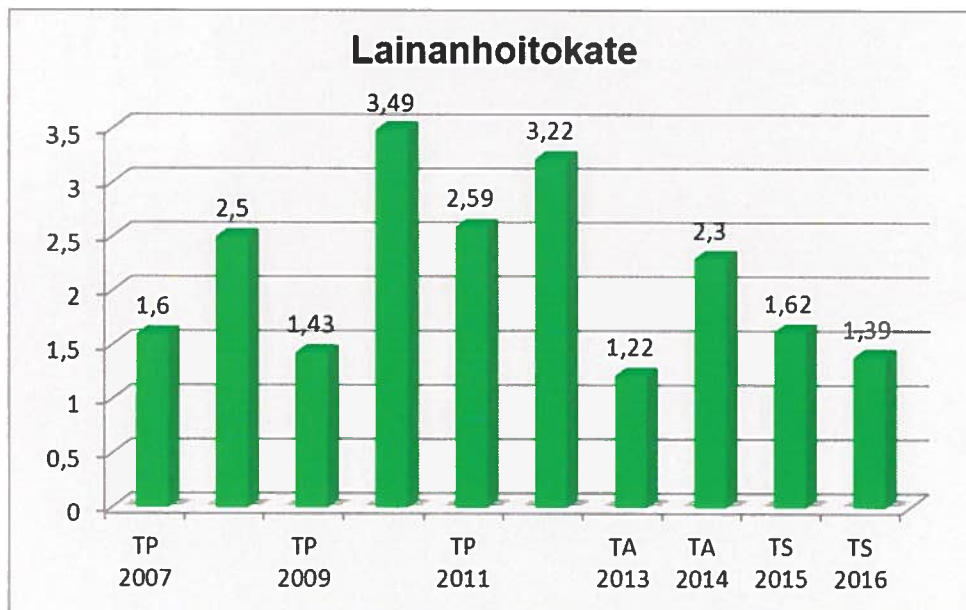

Taivalkosken kunnan kokonaislainamäärä on vuoden 2013 lopulla arviolta talousarvion mukainen noin 2,8 milj. euroa. Vuoden 2016 lopussa arvioitu lainasaldo on n. 6,920 milj. euroa.

Kuntasektorin rahoituksen saatavuus voi heiketä ja rahoituksen hinta voi nousta selkeästi aikaisempiin vuosiin verrattuna. Riskinä on, että kunnan velkaantuessa merkittävästi lainanhoitokustannukset tulevat kasvamaan ja siten rajoittamaan taloudellista liikkumavaraa.

Lainanhoitokate < 1 lainanhoitokyky heikko
 Lainanhoitokate 1-2 lainanhoitokyky tyydyttävä
 Lainanhoitokate >2 lainanhoitokyky hyvä

Taivalkosken kunnan lainanhoitokyky pysyy suunnittelukaudella tyydyttävällä tasolla.

4. Taivalkosken kunnan talous ja toiminta 2014 - 2016

4.1 Yleisperustelut

Talousarvioasetelma

Taivalkosken kunnassa otettiin 1.1.1997 käyttöön valtuuston hyväksymä kuntalain mukainen talousarvioasetelma, joka jakaantuu käyttötalousosaan, tuloslaskelmaosaan, investointiosaan ja rahoitusosaan. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä toteutumisvertailussa. Lisäksi tulevat yleisperustelut ja liitteet.

Käyttötalousosa

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan käyttösuunnitelmien avulla. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimille tehtävän tai tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosa on laskelma, josta ilmenee toiminnan kustannusrakenne kokonaisuudessaan. Kokonaiskustannuksissa esitetään pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden (käyttöomaisuuden) suunnitelman mukaiset poistot ja käyttöomaisuuteen sitoutuneen pääoman laskennallinen korko ja mahdollisesti muita laskennallisia eriä. Laskelmasta tai perusteluista on käytävä ilmi valtuustoon nähden sitovat erät.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston talousarviossa toimielimille tehtäväkohtaisesti asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa ohjaava tavoite. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään siitä, mitkä toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia. Mikäli tavoitteiden, määrärahan tai tuloarvion sitovuudet eivät käy ilmi käyttötalousosan laskelmasta, ne ilmoitetaan talousarvion perustelutiedoissa.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa osoittaa, kuinka tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosa

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankeryhmille. Hankkeet ja hankeryhmät ryhmitellään toimialoittain ja tehtävittäin. Investointiosassa esitetään investointihankkeen tai hankeryhmän kokonaiskustannusarvio, jonka valtuusto on hyväksynyt taloussuunnitelmassa tai erillisellä päätöksellä.

Investointiosassa kunnan investoinneista (kiinteä ja irtain omaisuus) vastaaville toimielimille on osoitettu määrärahat hankkeittain/hankeryhmittäin. Investoinneista vastaa kiinteän omaisuuden osalta tekninen lautakunta ja irtaimen omaisuuden osalta

ao. toimielin. Kiinteän omaisuuden osalta valtuusto hyväksyy yksilöidyt määrärahat ja tuloarviot yli 250.000 euron hankkeille. 250.000 euron ja sitä pienemmille hankkeille valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankeryhmittäin (hankeryhmän sisäinen jaotus on ohjeellinen ja sitä voidaan muuttaa teknisen lautakunnan päätöksellä). Irtaimen käyttöomaisuuden (hankintahinta vähintään 8.500 euroa) osalta valtuusto hyväksyy yksilöidyt määrärahat ja tuloarviot yli 100.000 euron hankkeille. 100.000 euron hankkeille ja sitä pienemmälle irtaimelle omaisuudelle valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankeryhmittäin. Investointiosaan otettaviin pitkävaikutteisiin menoihin varataan määrärahat yksilöityinä kullekin kohteelle.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri on rahoitusjäämä ja miten se käytetään.

Talousarvioon voidaan liittää tarpeen mukaan selvityksiä, yhdistelmiä, erittelyjä ja arvioita.

Käyttösuunnitelmat

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kunnanhallitus sen täytäntöönpanomääräyksiin lautakuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kunnanhallitus ja lautakunta päättävät sen jälkeen käyttösuunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi, sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä. Käyttösuunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousosa) ja kohteille (investointiosa) osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi

4.2 Käyttötalousosa

4.2.1 Vastuuryhmien - ja vastualueiden käyttötalousmenot

Käyttötalous osassa on esitetty toimintakatteen (käyttötalouden nettomeno) vastuuryhmittäin. Vastuuryhmien tavoitteet ja avainluvut on esitetty liitteessä 3

Keskusvaalilautakunta

1000 euroa	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTATUOTOT	13	0	6	6	0
TOIMINTAKULUT	-33	-0,5	-16	-16	-20
TOIMINTAKATE	-20	-0,5	-10	-10	-20
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden yli-/alijäämä	-20	0	-10	-10	-20
SISÄISET ERÄT					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0	0
Toimintakate	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	0	0

Tarkastuslautakunta

1000 euroa	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-15	-19	-18	-18	-19
TOIMINTAKATE	-15	-19	-18	-18	-19
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden yli-/alijäämä	-15	-19	-18	-18	-19
SISÄISET ERÄT					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0	0
Toimintakate	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	0	0

Valtuusto

1000 euroa	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-33	-48	-45	-45	-45
TOIMINTAKATE	-33	-48	-45	-45	-45
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Tilikauden yli-/alijäämä	-33	-48	-45	-45	-45
SISÄISET ERÄT					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0	0
Toimintakate	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	0	0

Kunnanhallitus

1000 euroa	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTATUOTOT	112	79	82	85	86
TOIMINTAKULUT	- 2 010	- 3 197	- 3 390	- 3 305	- 3 291
TOIMINTAKATE	- 1 898	- 3 118	- 3 307	- 3 220	- 3 204
Poistot ja arvonalentumiset	- 69	- 65	- 304	- 291	- 326
Laskennalliset erät	677	-	-	-	-
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 291	- 3 183	- 3 611	- 3 510	- 3 530
SISÄISET ERÄT					
Toimintatuotot	-	-	-	-	-
Toimintakulut	- 69	-	-	-	-
Toimintakate	- 69	-	-	-	-
Tilikauden yli-/alijäämä	- 69	-	-	-	-

Sosiaali- ja terveyslautakunta

1000 euroa	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTATUOTOT	2 423	1 799	2 032	1 909	1 909
TOIMINTAKULUT	- 17 431	- 16 107	- 16 361	- 15 826	- 15 826
TOIMINTAKATE	- 15 007	- 14 308	- 14 329	- 13 917	- 13 917
Poistot ja arvonalentumiset	- 78	- 80	- 81	- 67	- 32
Laskennalliset erät	- 388	-	-	-	-
Tilikauden yli-/alijäämä	- 15 474	- 14 388	- 14 410	- 13 984	- 13 949
SISÄISET ERÄT					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0	0
Toimintakate	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	0	0

Sivistyslautakunta

1000 euroa	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTATUOTOT	810	895	962	962	962
TOIMINTAKULUT	- 7 812	- 9 269	- 9 392	- 9 460	- 9 649
TOIMINTAKATE	- 7 002	- 8 374	- 8 430	- 8 498	- 8 687
Poistot ja arvonalentumiset	- 71	- 69	- 71	- 49	- 18
Laskennalliset erät	- 174	-	-	-	-
Tilikauden yli-/alijäämä	- 7 246	- 8 443	- 8 501	- 8 547	- 8 705
SISÄISET ERÄT					
Toimintatuotot	579	637	0	0	0
Toimintakulut	-1076	0	0	0	0
Toimintakate	-498	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-498	0	0	0	0

Tekninen lautakunta

1000 euroa	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTATUOTOT	2 779	2 887	2 876	2 933	2 992
TOIMINTAKULUT	- 4 978	- 5 275	- 5 338	- 5 445	- 5 553
TOIMINTAKATE	- 2 200	- 2 387	- 2 462	- 2 512	- 2 562
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 385	- 1 334	- 1 445	- 1 318	- 1 074
Laskennalliset erät	- 115	-	-	-	-
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3 699	- 3 722	- 3 907	- 3 830	- 3 636
SISÄISET ERÄT					
Toimintatuotot	1959	1996	0	0	0
Toimintakulut	-536	-479	0	0	0
Toimintakate	1423	1516	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	1423	1516	0	0	0

Taivalkosken kunta yhteensä

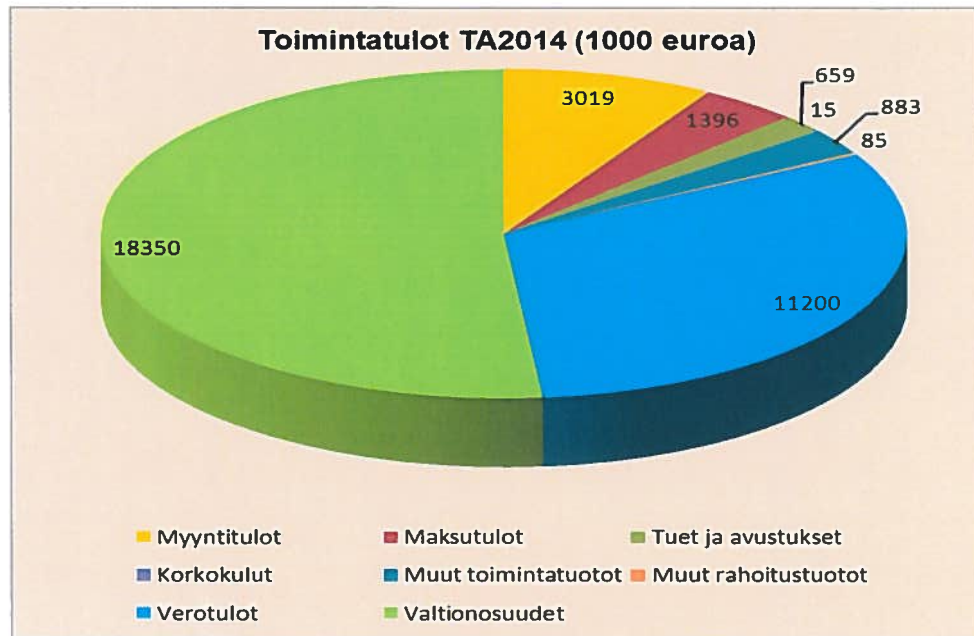
1000 euroa	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
TOIMINTATUOTOT	6 161	5 660	5 958	5 895	5 949
TOIMINTAKULUT	- 32 470	- 33 915	- 34 560	- 34 115	- 34 403
TOIMINTAKATE	- 26 309	- 28 254	- 28 602	- 28 220	- 28 454
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 604	- 1 600	- 1 900	- 1 725	- 1 450
Laskennalliset erät	-	-	-	-	-
Tilikauden yli-/alijäämä	- 27 913	- 29 854	- 30 502	- 29 944	- 29 904
SISÄISET ERÄT					
Toimintatuotot	2538	2635	2643	2632	2662
Toimintakulut	-2538	-2635	-2643	-2632	-2662
Toimintakate	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	0	0

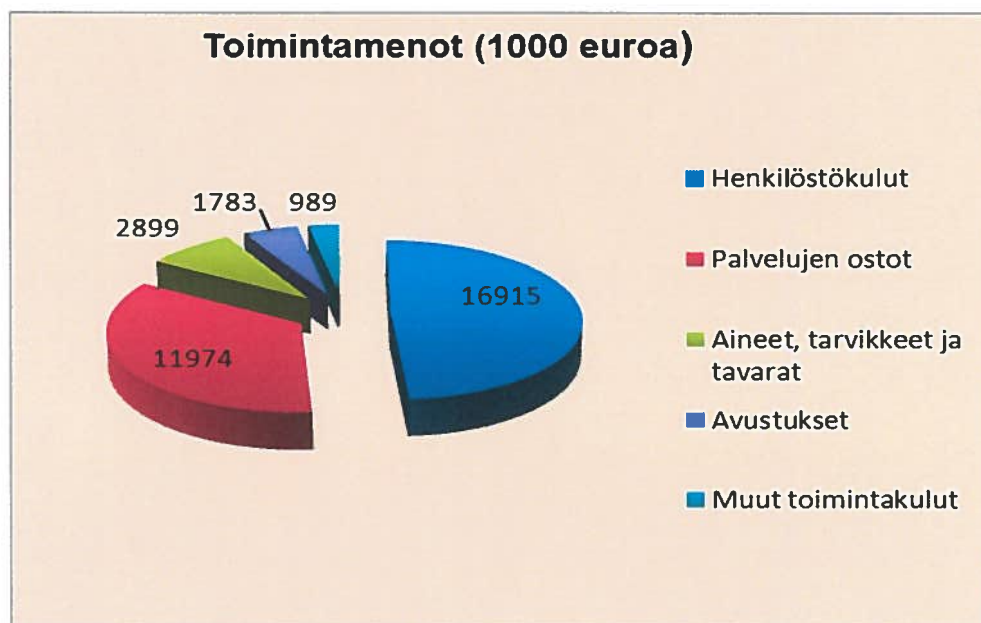
4.2.2 Vastuuryhmien ja vastualueiden tavoitteet

Valtuuston ja vastuuryhmien tavoitteet on esitelty liitteessä 3

4.3 Toimintatuotot tulolajeittain sekä toimintakulut menolajeittain

Toimintatuloista verotulot ja valtionosuudet kattaa 83 %.

Toimintamenoista henkilöstömenojen osuus on 48,95 %

5. Tuloslaskelma

Taivalkosken kunnan TA2014 (TA2013) talousarvion tuotto- ja kuluarvioilla

- toimintakate on -28 602 (-28 254) milj. euroa ja
- vuosikate on 1,013 (715) milj. euroa

Taivalkosken kunnanvaltuusto ei ole tehnyt vuodelle 2013 poisto-ohjeissaan muutoksia. Suunnitelman mukaiset poistot vuodelle 2013 ovat 1,6 milj. euroa. Talousarviovuodelle 2014 suunnitelman mukaiset poistot tulevat nousemaan 1,9 milj. euroon.

Tilikauden 2014 ennustettu tulos on **alijäämäinen 0,887** milj. euroa. Taloussuunnittelukauden tuloslaskelmassa 2014 - 2016 esitetään luvut yksityiskohtaisemmin.

Tuloslaskelma 2014 - 2016

TULOSLASKELMA	TP 2011	TP 2012	TA+LTA 2 013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Ulkoinen, (1000 euroa)						
TOIMINTATUOTOT	5 900	6 161	5 660	5 958	5 895	5 949
Myyntitulot	2 587	2 942	2 933	3 019	3 061	3 106
Maksutulot	1 556	1 652	1 195	1 396	1 277	1 278
Tuet ja avustukset	831	564	655	659	661	662
Muut toimintatulot	926	1 004	877	884	896	903
TOIMINTAKULUT	-31 903	-32 470	-33 915	-34 559	-34 115	-34 403
Henkilöstömenot	-15 569	-16 163	-16 631	-16 915	-16 735	-16 873
Palvelujen ostot	-11 027	-10 956	-11 801	-11 974	-11 730	-11 809
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 802	-2 821	-2 745	-2 898	-2 866	-2 911
Avustukset	-1 659	-1 602	-1 784	-1 782	-1 784	-1 794
Muut toimintamenot	-846	-928	-953	-989	-1 001	-1 015
TOIMINTAKATE	-26 003	-26 309	-28 254	-28 601	-28 220	-28 454
VEROTULOT	10 770	10 566	10 903	11 200	11 350	11 590
VALTIONOSUUDET	17 219	17 534	18 073	18 350	18 075	17 894
VEROT JA VALTION SOSIUS YHTEENSÄ	27 989	28 100	28 976	29 550	29 425	29 484
RAHOITUSTUOTOT- JAKULUT	52	30	-6	64	39	29
Korkotuotot	46	30	15	15	15	15
Muut rahoitustuotot	30	14	15	85	65	55
Korkokulut	-23	-14	-35	-35	-40	-40
Muut rahoituskulut	0	0	-1	-1	-1	-1
VUOSIKATE	2 038	1 821	716	1 013	1 244	1 059
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-1 542	-1 604	-1 600	-1 900	-1 725	-1 450
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot						
Satunnaiset menot						
TILIKAUDEN TULOS	496	217	-884	-887	-481	-391
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	13	13	12	12	12	12
Varausten lis.(-) tai väh.(+)						
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)						
VARAUSTEN JARAHASTOJEN MUUTOS	13	13	12	12	12	12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	509	230	-872	-875	-469	-379

6. Investointiohjelma 2014 – 2016

Taivalkosken kunnan investoinnit (omarahoitus) talousarviovuodelle 2014 sekä suunnittelukaudelle 2015- 2016 ovat ennusteen mukaan 8,1 milj. euroa. Investointitarpeita kasvattaa erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa terveyskeskuksen vuodeosaston perusparannus, sivistystoimessa auditorio ja kenttäratakeskuksen perusparannus, teknisessä toimessa kuntayhtymältä siirtyneet kiinteistöt, liikenneväylät, tievalaistus, rinnekahvilan laajennus sekä kaukolämpölaitoksen verkoston saneeraus.

Taivalkosken kunnan kaavoitus ohjelma vuosille 2014 - 2016 on esitetty liitteessä 4.

Oheisissa taulukoissa on investoinnit esitelty yksityiskohtaisemmin:

Talonrakennus

Hankkeen nimi	1 000				Ulkopuolinen rahoitus			
	2 014	2 015	2 016	Käyttö yhteensä	Avustus 2 014	2 015 2 016	Laina 2 014	2 015 2 016
TALONRAKENNUS								
Sosiaali- ja terveystoimi								
Terveyskeskuksen peruskorjaus(vuodeosasto 2014)	900	800	800	2 500				
Muut sosiaali- ja terveystoimen kohteet								
Henkilökunnan asuntola tk; saneerausta		30						
Katajan saneerausta	40	50	50	140				
Muut sosiaali- ja terveystoimen kohteet yhteensä	40	80	50	170				
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	940	880	850	2 670				
Sivistystoimi								
Yläkoulun peruskorjaus		250		250				
Auditorio ja kenttäratakeskus	200	500		700	100	250		
Muut sivistystoimen kohteet								
Ruokahuollon koneet; uusintaa	50	50	50	150				
Lähiliikuntapaikka alakoululle	20			20				
Koulun kentän tekonurmi,1500 m2 (50m x 30m)		90		90				
Yläkoulun ovikatosten uusiminen		20		20				
Pirpanan julkisivuremontti	10			10				
Muut sivistystoimen kohteet yhteensä	80	160	50	290				
Sivistystoimi yhteensä	280	910	50	1 240	100	250		
Kiinteistöt								
B-talon sisäänkäynnin kunnostaminen	10			10				
Kiinteistöautomaatio ja lvi-järjestelmien tehostaminen	30	30	30	90				
Varasto (tekn.keskuksen ulko alueelle)		30		30				
Kiinteistöt yhteensä	40	60	30	130				
Muut kohteet								
Kuntayhtymältä siirtyneet kiinteistöt/investoinnit	200	200	200	600				
Muut kohteet yhteensä	200	200	200	600				
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ	1 460	2 050	1 130	4 640	100	250		
Netto	1 360	1 800	1 130	4 290				

Kunnan isoimpina investointeina talonrakennus puolella ovat:

- terveyskeskuksen peruskorjaus (vuodeosasto), yhteensä 2,5 milj. euroa.
- yläkoulun peruskorjaus, yhteensä 0,250 milj. euroa
- auditorio ja kenttäratakeskus, yhteensä 0,700 milj. euroa sekä
- kuntayhtymältä siirtyneet kiinteistöt/investoinnit, yhteensä 0,600 milj. euroa

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Hankkeen nimi	1 000				Ulkopuolinen rahoitus			
	2 014	2 015	2 016	Käyttö yhteensä	Avustus 2 014	2 015 2 016	Laina 2 014	2 015 2 016
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET								
Liikenneväylät								
Suunnittelu	9	9	9	27				
Rakentaminen ja päällystäminen (2015 - 2016 uudet kaava-alueet)	70	160	200	430				
Tievalaistus; saneeraus 2014, laajennus 2016	150		100	250				
Maapohjakorvaukset/toimitukset	9	9	9	27				
Opastus ja viitoitus	9	9	9	27				
Liikenneväylät yhteensä	247	187	327	761				
Puistot ja yleiset alueet								
Taajaman ympäristöprojekti	20	20	20	60				
Leikkikentät/kalusteiden uusimista		10		10				
Puistot ja yleiset alueet yhteensä	20	30	20	70				
Urheilu-, liikunta- ja virkistyspaikat								
Rinnekahvilan laajennus	400			400	150			
Varasto/vaunualueen huoltorakennus			250	250				
Muut urheilu-, liikunta- ja virkistyspaikat								
Eräleirikeskus;muutostyöt	10			10				
Hiihtokeskuksen muu kehittäminen	90	80	60	230				
Urheilukentän päällystevaurioiden korjaus			80	80				
Asuntovaunualue		50		50				
Liikuteltavan toimitsijakopin hankinta	15			15				
Muut urheilu-, liikunta- ja virkistyspaikat yhteensä	115	130	140	385				
Urheilu-, liikunta- ja virkistyspaikat yhteensä	515	130	390	1 035	150			
Satamat ja laiturit								
Huoltorakennuksen maalaus		9		9				
Satamat ja laiturit yhteensä		9		9				
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHTEENSÄ								
	782	356	737	1 875	150			
Netto	632	356	737	1 725				

Kunnan isoimpina investointeina kiinteät rakenteet ja laitteet puolella suunnittelukaudella ovat:

- liikenneväylien rakentaminen ja päällystäminen, yhteensä 0,430 milj. euroa
- tievalaistuksen saneeraus 2014 ja laajennus 2016, yhteensä 0,250 milj. euroa sekä
- urheilu-, liikunta- ja virkistyspaikat, rinnekahvilan laajennus, yhteensä 0,400 milj. euroa ja varastovaunualueen huoltorakennus, yhteensä 0,250 milj. euroa sekä hiihtokeskuksen kehittäminen, yhteensä 0,230 milj. euroa.

Liikelaitokset

Hankkeen nimi	1 000				Ulkopuolinen rahoitus			
	2 014	2 015	2 016	Käyttö yhteensä	Avustus 2 014	2 015 2 016	Laina 2 014	2 015 2 016
LIIKELAITOKSET								
Kaukolämpölaitos								
Verkoston saneeraus/uudet liittäjät	200	200	200	600				
Kaukolämpölaitos yhteensä	200	200	200	600				
Vesihuoltolaitos								
Suunnittelu, verkosto ja laitokset, puhdistamon jatkolupa	10	10	10	30				
Puhdistamon jäkivalutuskenttä, lammikot ja talohaarat ym.	40	50		90				
Viemäriverkoston laajennukset: Asutusalue, Riihi- ja Silkkakangas	300	250	200	750	180	270		
Uudet kaava-alueet, vesihuolto		150	150	300		30		
Vesihuoltolaitos yhteensä	350	460	360	1 170	180	300		
Jätehuolto								
Jäteaseman investoinnit, polttojätteen varastointi ym.		20						
Jätehuolto yhteensä		20		20				
LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ	550	680	560	1 790	180	300		
Netto	370	515	425	1 310				
INVESTOINNIT ILMAN IRTAIMISTO-HANKINTOJA YHTEENSÄ								
BRUTTO	2 792	3 086	2 427	8 305	430	550		
netto	2 362	2 671	2 292	7 325				

Kunnan isoimpina investointeina liikelaitospuolella suunnittelukaudella ovat:

- kaukolämpölaitoksen verkoston saneeraus yhteensä 0,600 milj. euroa ja
- vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston laajennukset, yhteensä 0,750 milj. euroa sekä
- uusien kaava-alueiden vesihuolto, yhteensä 0,300 milj. euroa.

Irtaimiston hankinta ja pitkävaikutteiset menot

Hankkeen nimi	1 000				Ulkopuolinen rahoitus			
	2 014	2 015	2 016	Käyttö yhteensä	Avustus 2 014	2 015 2 016	Laina 2 014	2 015 2 016
IRTAIMISTON HANKINTA + PITKÄVAIKUTTEISET MENOT								
Kunnanhallitus								
Paperileikkuri(tuhoaja)	10			10				
Naturpolis Oy/osakepääoma	20	20		40				
Kunnan kotisivut	22			22				
Kunnanhallitus yhteensä	52	20		72				
Sivistyslautakunta								
Kirjaston kalusteet	12			12				
Lukion asuntolan kalusteet(sängyt,pöydät yms)	10			10				
Ruokahuollon kuljetusastiat	15			15				
Kalustehankinnat(älytaulut, kalusteet, mobiili)	30			30				
Sivistyslautakunta yhteensä	67			67				
Sosiaali- ja terveyslautakunta								
Atk ja mobiili	160			160				
Hammashoitolan kalusteet	91			91				
Sosiaali- ja terveyslautakunta yhteensä	251			251				
Tekninen lautakunta								
Kevyt kuorma-auto (vaihto), työkalu/jakeluauto	70			70				
Tekninen lautakunta yhteensä	70			70				
Irtaimiston hankinta yhteensä	440	20		460				
Pitkävaikutteiset menot								
Laajakaistan kunnan avustus	50			50				
Muut pitkävaikutteiset menot								
Kenttäradan asema-alueiden opasteet ja "kunnostus"	9			9				
Kaatuneiden muistotaulu seurakuntatalolle	10			10				
Jokijärven pitkospuiden uusinta, jatkoa saneeraukseen	15			15				
Yksityisteiden peruseräparannukset,Loukovaarantie ym.	30	35	35	100				
Haja-asutusalueen viemäröintien avustus 20%	60	50	40	150				
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	124	85	75	284				
Pitkävaikutteiset menot yhteensä	174	85	75	334				
IRTAIMISTON HANKINTA + PITKÄVAIKUTTEISET MENOT YHTEENSÄ	614	105	75	794				
Netto	614	105	75	794				
Brutto	3 406	3 191	2 502	9 099	430	550		
NETTO	2 976	2 776	2 367	8 119				

Kunnan isoimpina investointeina irtaimiston hankinnassa ja pitkävaikutteisissa menoissa ovat:

- sosiaali- ja terveystoimen ICT-hankinnat (ohjelmisto), yhteensä 0,160 milj. euroa sekä hammashoitolan kalusteet, yhteensä 0,091 milj. euroa.
- laajakaista kaikille - 2015 hanke, kunnan osuus, yhteensä 0,050 milj. euroa ja
- yksityisteiden peruseräparannukseen, yhteensä 0,100 milj. euroa sekä
- haja-asutusalueiden viemäröintien avustus (20 %), yhteensä 0,150 milj. euroa.

Investointiosassa valtuustoon nähden sitovat erät on osoitettu vaaleansinisellä värillä

7. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma muodostuu toiminnan ja investointien nettokassavirran jälkeen 1,963 milj. euroa alijäämäiseksi. Investointien, mukaan luettuna käyttöomaisuuden hankinnat ja myynnit investointien rahavirta on 2,976 milj. euroa alijäämäinen.

Antolainat

Taivalkosken kunta ei ole varautunut antamaan antolainoja

Talousarviolainat

Vuoden 2011 lopussa lainkanta oli 0,970 milj. euroa ja vuoden 2012 lopun lainakanta oli 1,913 milj. euroa eli 444 euroa/asukas. Vuoden 2013 lainkanta tulee olemaan 2,840 milj. euroa eli noin 668 euroa / asukas (väestö arvio 2013 lopussa 4254). Vuoden 2014 lainakannan ennustetaan olevan 4,420 milj. euroa (1052 euroa / asukas, asukas arvio vuoden 2014 lopussa 4200)

Rahoituslaskelma 2014 – 2016

RAHOITUSLASKELMA	TP2011	TP2012	TA+LTA2013	TA2014	TS2015	TS2016
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta						
Tulorahoitus	1 825	1 802	716	1 013	1 244	1 059
Vuosikate	2 038	1 821	716	1 013	1 244	1 059
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-213	-19	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 352	-3 276	-2 994	-2 976	-2 776	-2 367
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 507	-3 931	-3 487	-3 406	-3 191	-2 502
Rahoitusosuudet investointi menoihin	142	570	493	430	415	135
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	13	85				
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	-527	-1 474	-2 278	-1 963	-1 532	-1 308
Rahoituksen rahavirta						
Antolainojen muutokset	0	0	0	0	0	0
Antolainojen vähennys	0	0	0	0	0	0
Antolainojen lisäys	0	0	0	0	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-772	943	928	1 580	1 250	1 250
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-772	1 500	1 500	2 000	2 000	2 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	0	-557		-420	-750	-750
Lyhytaik. lainojen muutos	0	0	-572			
Oman pääoman muutokset		0				
Muut maksuvalm. muutokset	0	-147	-5	-5		
RAHOITUKSEN NETTOKASSAVIRTA	-772	796	923	1 575	1 250	1 250
RAHAVAROJEN MUUTOS (KASSAVAROJEN)	-1 299	-678	-1 356	-388	-282	-58
Rahavarat						
lyhytaikaiset lainat	557	572				
muut lainat	0					
413	1 340					
LAINAKANTA	970	1 913	2 840	4 420	5 670	6 920

8. Taloussuunnitelma 2014 – 2016

Vuoden 2013 aikana ovat kunnan talouden näkymät heikentyneet. Valtion vuoden 2014 budjettiratkaisut eivät vielä pienennä kunnan valtionosuuksia vuodelle 2014, mutta vuodesta 2015 alkaen on odotettavissa valtionosuuden pienentyminen arviolta 1,5 %.

Yleiset talouden ja työllisyyden näkymät ovat merkittävästi edelleen heikentyneet ja synkentyneet loppuvuoden 2013 aikana. Vuoden 2014 loppupuolelle on ennustettu valtion toimesta pientä kasvua.

Vuodesta 2014 alkaen on käynnistettävä kunnan uusi palvelustrategiaohjelma vuosille 2015 – 2018. Tähän strategiaohjelmaan tämän hetken ennusteessa sisältynee mahdollinen talouden vakauttamisohjelmaa, jota on käsiteltävä rinnan talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn kanssa vuoden 2014 loppupuolella. Ohjelman toimenpiteet vaikuttavat talouteen oleellisesti vasta vuosina 2015 ja 2016. Ohjelman mukaiset hankkeet on tavoitteellisesti huomioitava taloussuunnitelmassa vuosille 2015 -2016.

Kunnan on jatkettava selkeää, tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta palvelurakenne uudistusta strategia työssään.

Ennuste on suunnittelukaudelle:

toimintakate:

- vuonna 2014, -28 601 milj. euroa
- vuonna 2015, -28 220 milj. euroa ja
- vuonna 2016, -28 454 milj. euroa.

vuosikate:

- vuonna 2014, 1,013 milj. euroa
- vuonna 2015, 1,244 milj. euroa ja
- vuonna 2016, 1,059 milj. euroa.

tilikauden yli- / alijäämä:

- vuonna 2014, -0,875 milj. euroa
- vuonna 2015, -0,469 milj. euroa ja
- vuonna 2016, -0,379 milj. euroa

Kunta- ja palvelurakennemuutos

Kunta tuottaa itse sosiaali- ja terveystoimen palvelut. Kunta- ja palvelurakenteessa on tälle suunnittelukaudella odotettavissa suuria muutoksia valtiovallan toimenpitein.

Kunnan tulee kiinnittää erityistä huomioita ja huolehdittava, että SoTen menot eivät kasva hallitsemattomasti. Tällä hetkellä SoTe on pysynyt valtuuston asettamassa taloussuunnittelun tavoitteissa.

Erityisesti erikoissairaanhoidon kustannukset eivät tulisi kasvaa enempää kuin 2 % vuositasolla

Kunta on päätöksillään varautunut ympäristöterveydenhuollon vuodesta 2011 sekä maaseutuhallinnon vuodesta 2013 ylikunnallisiin järjestämiskäytäntöihin.

Kuntasektorin yhdentymis- ja muuta kehitystä seurataan jatkuvasti ja aktiivisesti säilyttäen valmiuksia nopeaankin reagointiin, jos kunnan kannalta toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltuja uusia yhteistyömahdollisuuksia avautuu. Kunnanvaltuusto on tehnyt päätöksen

marraskuussa 2013, ettei Taivalkosken kunta tee Valtionvarainministeriön esittämää kuntajakoselvitystä.

Tavoitteet

Taivalkosken kunnan pitemmän aikavälin kehittämistavoitteet on laadittu palvelustrategia asiakirjaan. Kuntasuunnittelutoimikunnan että kunnanhallituksen esityksin ja valtuuston päätöksin palvelustrategiaa tultaneen taloussuunnittelukaudella päivittämään vastaamaan muuttuneita yhteiskunnallisia olosuhteita.

8.1 Käyttötalous

Vuoden 2014 talousarvion yleiskuvaus ja perustelut

Talousarvio jakaantuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosaan ja investointi- ja rahoitusosaan. Tuloslaskelman on osoitettava, riittääkö kunnan tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseen.

Tuloslaskelmaan kuuluvat suunnitelman mukaiset poistot, joihin vuosikatteen tulisi riittää. Rahoituslaskelman avulla kootaan tulorahoitus, investoinnit ja muut pääomamenot sekä pääomarahoitusta yhteen laskelmaan.

Talousarvioon on kuntalain 65 § 3 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan.

Talousarvion yleisperustelut

Kunnanvaltuuston talouden tasapainottamiseen tähtäävän talouslinjan mukaisesti vuosikatteen tulee kattaa poistot ja lainamäärä ei saa kasvaa.

Kuntasuunnittelutoimikunnan antamissa suunnitteluohjeissa talousarviokehys määriteltiin valtuuston talouslinjan mukaisesti ja hallintokunnilta pyydettiin kehysten mukaiset esitykset. Toimintakatteen kehys perustui lokakuun 2013 valtionosuus- ja verotuloennusteisiin.

Asetettu toimintakate talousarviossa vuodelle 2014 sisältää tavoitteet ja toimenpiteet siten, että vuoden 2013 tasosta toimintakate on saanut "heiketä" enintään 1,5 % (nettomenot saavat nousta).

Vuoden 2013 toimintakate on -28,601 milj. euroa ja vuosikate 1,013 milj. euroa. Tilikauden tulos on -0,887 milj. euroa (alijäämäinen). Toimintakate muutos vuodelle 2014 on 1,2% TA 2013 vuodesta.

Investointien omahankintamenot ovat 2,976 milj. euroa ja ylittävät poistot 1,076 milj. eurolla.

Vuosikatteen ylittävät investoinnit rahoitetaan lainarahalla, täten lainakannan oletetaan kasvavan 2,5 milj. euroa vuonna 2014.

Taloussuunnitelman vuosille 2014 – 2016 on huomioitu seuraavat käyttötalouden tuottojen ja kulujen muutokset vuoteen 2012.

Vuodelle 2014 poistot ovat 1,9 miljoonaa euroa, vuodelle 2015 1,725 milj. euroa sekä vuodelle 2016 1,450 milj. euroa.

Vuosille 2014 -2015 tulee tehostaa tonttien ja ”turhien” kiinteistöjen / käyttötarkoitukseltaan tyhjiksi jäävien myyntiä.

8.2. Investoinnit

Investoinnit (omarahoitusosuus) ovat:

- vuonna 2014, 2,976 milj. euroa,
- vuonna 2015, 2,776 milj. euroa sekä
- vuoden 2015, 2,367 milj. euroa.

Investoinnit ovat yksityiskohtaisemmin esitetty luvussa 6 investointiohjelma 2014 - 2016.

8.3. Rahoitus

Verotuotot ja valtionosuudet on esitetty luvussa 3.2.1

Korkotuotot - ja muut rahoitustuotot sekä kulut

Vuoden 2014 korkotuotot on arvioitu 0,015 milj. euroon ja korkokulut 0,035 milj. euron suuruisiksi. Korkokuluissa tulee varautua kasvaviin korkokuluihin suunnittelukauden loppupuolella, mikäli investoinnit vuosille 2014 - 2016 joudutaan rahoittamaan kokonaisuudessaan lainarahalla ja aiotaan toteuttaa investointisuunnitelman mukaisina sekä on huomioitava, että mahdolliset muutokset korkotasossa jonka ennakoidaan kääntyvän nousuun, mikä yhdessä velan määrän kasvun kanssa kiristää kuntatalouttamme ja kaventaa velkaantuneen kuntamme liikkumavaraa entisestään.

8.4. Vuositulos

Tilikauden tulos on suunnitelmakaudella alijäämäinen:

- vuonna 2014, -0,887 (-0,875)
- vuonna 2015, -0,481 (-0,469) sekä
- vuonna 2016, -0,391 (-0,379)

Kumulatiivinen ylijäämä taseessa pienenee taloussuunnitelma kaudella ennusteen mukaan vuoden 2012 tilinpäätöksen 7,115 milj. eurosta 4,520 milj. euroon (TS2016).

Vuosikate, tilikauden tulos, tilikauden yli-/alijäämä ja kumulatiivinen yli-/alijäämä 2014 – 2016 on esitetty oheisessa taulukossa.

	TP2011	TP2012	TA+LTA2013	TA2014	TS2015	TS2016
VUOSIKATE	2 038	1 821	716	1 013	1 244	1 059
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-1 542	-1 604	-1 600	-1 900	-1 725	-1 450
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot						
Satunnaiset menot						
TILIKAUDEN TULOS	496	217	-884	-887	-481	-391
Poistoeron lis. (-) tai väh. (+)	13	13	12	12	12	12
Varausten lis.(-) tai väh.(+)						
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)						
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS	13	13	12	12	12	12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	509	230	-872	-875	-469	-379
KUMULATIIVINEN TASEEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	6 885	7 115	6 243	5 369	4 899	4 520

9. Kuntakonserni 2012 – 2015

Kuntakonserni määritellään kuntalain (lainmuutos 27.4.2007/519) 16 a §:ssä, jonka mukaan: Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Mainitun pykälän perusteella Taivalkosken kuntakonserniin kuuluvat emoyhteisönä Taivalkosken kunta ja tytäryhtiöt. Taivalkosken kunta on osakkaana eri osakkuusyhtiöissä. Liitteessä 3 on esitetty tytäryhteisöt ja niiden tavoitteet kuntakonsernissa että osakkuusyhtiöt omistusosuuksineen.

Kunnan tulee sisäisessä tarkastuksessaan ja riskienhallinnassa kiinnittää huomioita että arvioida mahdolliset riskit määräysvallassaan olevissa yhteisöissä että osakkuusyhtiöissä, joissa kunta ei käytä määräysvaltaa.

10. Henkilöstösuunnitelma 2014

Taloudellisen tilanteen tiukkuus muun muassa palkka-asioiden keskittämisen lisäksi monissa muissa asioissa tulee näkymään käytännön henkilöstötoimissa. Tavoitteena on, että henkilöstömäärä ei kasva ja että henkilöstön palkkakustannukset pysyvät annetuissa raameissa. Näiden kehittymistä seurataan kuukausittain.

Henkilöstömenot ovat talousarvioesityksessä yhteensä 16,915 milj. euroa. Muutos vuoden 2013 talousarvioesitykseen on +1,7 % ja vuoden 2012 tilinpäätökseen +4,66 %. Talousarviossa palkankorotusten vaikutukseksi vuodesta 2013 vuoteen 2014 on arvioitu 0,8 % ja järjestelyvaraksi 0,6 %

Taloussuunnitteluun tullaan sisällyttämään henkilöstörakenteen muutokset yhdessä uuden kunta- ja palvelustrategian suunnittelun kanssa

Jatkossa edellytetään, että toimintoja ei saa laajentaa eikä uutta toimintaa käynnistää tilapäisen henkilöstön turvin, ellei toimintaan ole myönnetty rahoitusta ja henkilöstön palkkaamiseen täyttölupaa.

Oikeudenmukaisen palkkajärjestelmän perustana on tehtäväkohtaisten palkkojen arviointi ja sovittaminen toisiinsa. Tehtäväkohtaiset palkat määräytyvät työn vaativuuden mukaisesti.

Henkilöstöpoliittinen ohjelma on perusta kunnan noudattamalle henkilöstöpolitiikalle ja siinä määritellään yhtenäiset toimintaperiaatteet henkilöstöasioiden hoitamiseksi. Henkilöstöpoliittisen

ohjelman tarkoituksena on varmistaa poliittisten päättäjien, kunnan johdon, esimiesten sekä henkilöstön vastuullinen ja vuorovaikutteinen yhteistyö, jolla turvataan Taivalkosken kunnan menestyminen muuttuvassa toimintaympäristössä.

Taivalkosken kunnan henkilöstöpoliittinen ohjelma joka sisältää henkilöstösuunnitelman esitellään valtuustolle vuoden 2014 maaliskuun loppuun mennessä.

11. Talousarvion 2014 täytäntöönpano-ohjeet

11.1 Käsitteet ja sitovuus

Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuusto myöntää käyttötalouden määrärahat nettomääräisinä tulos- ja rahoituslaskelman ulkoisille erille. Lisäksi kunnanvaltuusto hyväksyy **toimialojen toiminta- ja tulostavoitteet**

Kaikkia talousarviossa asetettuja tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite.

Käyttötalousoasa

Talousarvion käyttötalousoasassa määrärahat ja tuloarviot esitetään toimialoittain, toimielimittäin, vastuualueittain ja tulosalueittain ryhmiteltynä.

Toimielimet tarvittaessa jakavat vastuualueet yhden tai useamman portaan tulosyksiköihin sekä kohdistavat määrärahat tileille.

Määrärahat sisältävät ulkoiset ja sisäiset (s) määrärahat. Talousarvio on lautakuntia sitova vastuualuetasolla.

Sitovan tason menojen loppusumman (= määräraha) ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen. Hyväksyminen on hankittava ennen ylityksen muodostumista ja aina ao. tilivuoden aikana.

Kunnanhallituksella on oikeus hyväksyä sitovan tason menojen ylitys, jos ao. hallintokunnan toisella vastuualueella saavutetaan vastaava menojen alitus.

Määrärahat on budjetoitu bruttoperiaatteella ja ne ovat jäljempänä mainituin poikkeuksin sitovia bruttomääräisinä.

Tuloarvion oleelliselle alittumiselle on hankittava valtuuston hyväksyminen, missä yhteydessä on arvioitava sen vaikutus määrärahan mitoitukseen tai talousarvion laajempaan muuttamiseen.

Määrärahat ja tuloarviot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset (s), hallintokuntien väliset meno- ja tuloerät.

Kustannuslaskennalliset erät, kuten poistot ja keskushallintopalveluiden laskutus eivät sisälly määrärahoihin ja tuloarvioihin. Lisäksi määrärahojen käyttöä sitoo ohessa esitetyt erityiset sitovuusrajoitukset.

Käyttötalousoasassa valtuusto hyväksyy toimielinikohtaiset toiminnalliset tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot. Toiminnalliset tavoitteet sekä käyttötalousoasassa määrärahojen ja tuloarvioiden erotus eli toimintakatteet ulkoisten erien osalta ovat sitovia. Myös tunnusluvuille asetetut tavoitteet ovat

sitovia. Näiden tavoitteiden osalta raportointi on arvioivaa raportointia, jossa verrataan sekä suunniteltua että toteutunutta palvelutarjontaa palvelujen kysyntään eli tosiasialliseen palvelutarpeeseen. Näin arvioiva raportointi on myös tavoiteasettelun onnistuneisuuden arviointia.

Investointiosa

Investointiosan määrärahat ovat sitovia sillä tasolla, jolle valtuusto on määrärahat sitovina hyväksynyt. Mikäli investointikohteelle tulee myös tuloa, niin määräraha sitoo nettomääräisenä.

Ohjeellinen aktivointiraja on 10 000 euroa.

Investointisuunnitelma on lautakuntaa sitova vastuualuetasolla eli hanke- (irtaimen hankinta,) tai hankeryhmäkohtaisesti (kunnallistekniikka) (= määräraha).

Yli 10 000 euron suuruiset hankkeet ylityksinä tai uusina kohteina tulee saattaa kunnanhallituksen käsittelyyn.

Määrärahat on budjetoitu nettoperiaatteella ja ne ovat sitovia nettomääräisinä. Vastuualuetason menojen ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman ulkoiset erät nettomääräisinä ovat sitovia.

Kunnanhallituksen on informoitava valtuustoa talousarviovuoden aikana, mikäli toimintakate tai vuosikate on poikkeamassa oleellisesti talousarviossa ennakoidusta.

Mikäli vuosikatteen on syytä arvioida poikkeavan ennakoidusta euromääräisesti enemmän kuin puolen kunnallisveron prosenttiyksikön verran, tulee valtuustolle esittää tarvittavat ehdotukset talousarvion muuttamiseksi.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman ulkoiset erät ovat sitovia.

Rahoituslaskelman mukainen käyttöomaisuusinvestointien kokonaismäärä on sitova. Rahoituslaskelman mukainen antolainojen lisäyksen määrä on sitova. Rahoituslaskelman mukainen pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäyksen määrä on sitova.

Hallintosäännön mukaan talousarviolainan ottamisesta päättää valtuuston hyväksymissä rajoissa henkilöstö- ja talouspäällikkö

Muutokset talousarvioon

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Eläkemenoperusteisiin eläkevakuutusmaksuihin ja ennaikaisista eläkkeelle jääneistä aiheutuvaan varhemaksuun kunnanhallituksen toimintayksikköön varatun määrärahan siirtämisestä toimialoille ja toimintayksiköille päättää kuitenkin yleisjohton toimialajohtaja (kunnanjohtaja).

Kuntakonserni

Kuntakonsernille (kunta ja tytäryhtiöt) asetetut tavoitteet ovat sellaisia, että niitä koskee **noudattamisvelvoite ja valvontapainotteinen raportointivelvoite**. Tämä tarkoittaa sitä, että raportoinnissa toteutumaa verrataan asetettuun tavoitteeseen.

11.2 Tilivelvollisuus

Kuntalain 75 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 75§:n mukaan tilintarkastuskertomukseen on sisällytettävä lausunto sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa vain tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Taivalkosken kunnassa tilivelvollisia viranhaltijoita ei ole määritely.

Viime kädessä kunnan vastuunalainen JHTT- tilintarkastaja määrittelee tilivelvollisen ja hän voi tilintarkastuskertomuksessaan kohdistaa muistutuksen muullekin kuin edellä olevan määritelmän piiriin kuuluvalla viranhaltijalla ja esittää vastuuvapauden epäämistä.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

11.3 Riskianalyysi

Ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen merkittävimmät lautakuntatasoiset riskit ovat toiminnan suuntaamiseen ja resurssien käyttöön liittyvä strateginen riski sekä toiminnan kehittämiseen, henkilöstöön ja ict- toimintojen häiriöttömyyteen liittyvät operatiiviset riskit.

Toiminnan suuntaaminen ja resurssien käyttö liittyy tarkastuslautakunnalle kuntalaissa säädettyjen tehtävien tulokselliseen ja tehokkaaseen toteuttamiseen. Riskin toteutumisen hallintakeinoja ovat lautakunnan näkemys roolistaan, toimintaympäristön jatkuva seuranta, lautakunnan toiminnan oma ja ulkopuolinen laatuauditointi, valtuuston palaute lautakunnan työstä sekä lautakunnalle tehtävän valmistelutyön laadun varmistaminen.

Toiminnan kehittämis- ja henkilöstöriskien toteutumisen hallintakeinoja ovat toiminnan jatkuva arviointi, henkilöjohtaminen ja henkilöstön koulutus. Edellä kuvattujen riskien hallinta on riittävällä tai kohtalaisella tasolla. Ict- riskit ovat yhteisiä kaikille kunnan toimintayksiköille ja ulkoinen tarkastus voi hallita niitä vain määrittelemällä täsmällisesti omien ict- palvelujensa laatuvaatimukset ja tekemällä yhteistyötä kunnan ict- toiminnoista vastaavien sekä palvelutuottajiensa Laplt:n ja Kuntien Tiera Oy:n kanssa.

11.4 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Lautakunnan tulee seurata asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Mikäli talousarviovuoden aikana käy ilmeiseksi, että toimialueelle tai lautakunnalle talousarvion yhteydessä tai muutoin asetettuja tavoitteita ei saavuteta, tulee lautakunnan esittää valtuustolle muutos tavoitteeseen ja sen mahdollinen vaikutus määräraharapeeseen ja / tai tuloarvion.

11.5 Käyttösuunnitelmat

Lautakunnan on tarvittaessa vahvistettava talousarvion käyttösuunnitelma, jolla tarvittaessa tarkennetaan vastuualueen määrärahan käyttöä ja tuloarvion saavuttamista lautakunnan päättämällä tulosityksikköjaotuksella.

Lautakunta päättää talousarvion määrärahojen ja tavoitteiden puitteissa omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä asettaa tarkennetut toiminnalliset ja taloudelliset tulostavoitteet. Lautakunta voi delegoida käyttösuunnitelman laadinnan osaksi tai kokonaan alaisilleen viran- tai toimenhaltijoille.

11.6 Raportointi

Lautakuntia, kunnanhallitusta ja valtuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia, hallitusta ja valtuustoa informoidaan vähintään 3 kertaa vuodessa, vuosineljänneksittäin sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Raportoinnissa on kiinnitettävä huomiota toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä niiden määrittelyn kehittämiseen ja mittaamiseen.

Liitteessä 5 on esitetty talousarvio 2014 sekä taloussuunnitelma vuosille 2015 - 2016 numero-osa kokonaisuudessaan.

TAIVALKOSKEN KUNNAN
STRATEGIA

ARVOT-VISIO-MENESTYSTEKIJÄT-TOIMINTA-AJATUS

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

TAIVALKOSKEN KUNTA

Taivalkosken visio

Taivalkoski on tietopalveluiden ja teollisuuden modernia maaseutua kansainvälistyvän luontomatkailualueen keskellä. Sen menestystekijöitä ovat koillismaalainen puhdas luonto sekä metsissä ja maan uumenissa olevat luonnonvarat, ahkerat, vastuuntuntoiset ja yhteistyöhön sitoutuvat asukkaat, ajanmukaiset ja laajat yhteydet elinkeinoelämän toimijoihin sekä päätalolainen kulttuuri.

Arvot

- Asukas- ja asiakaslähtöisyys
- Tuloksellisuus ja vaikuttavuus
- Yrittäjyys ja yritteliäisyys

Toiminnan tavoite

Taivalkosken kehittämisen päätavoitteet vuoteen 2016

- Taivalkosken työttömyysaste on maakunnan korkein. Elinkeinopoliittinen työryhmä seuraa tilannetta tarkkaan ja tilanteen korjaamiseksi kunta käyttää kaikkia mahdollisia keinoja, mukaan lukien työllistävien investointien priorisointi.
- Talouden tasapainoon koko suunnittelukauden ajan kiinnitetään erityistä huomiota.
- Suunnittelukauden investointien omarahoitusosuus pyritään kattamaan poistoilla. Elinkeinopoliittisten investointien takaisin maksu voidaan kuitenkin kytkeä esimerkiksi vuokriin.
- Kunnan palvelutuotanto järjestetään siten, että myös kehittämistoimiin jää resursseja. Kuntapalveluiden määrää ja laatua arvioidaan ja priorisoidaan.
- Kunnan palveluiden tuotantomarkkinat avataan kilpailulle siten, että se on läpinäkyvää, ja hyödynnetään yksityistä ja kolmatta sektoria.
- Kuntalaiset ovat aktiivisia, oma-aloitteisia ja yritteliäitä. Palvelujen tuotannossa ja järjestämisessä tavoitteena on kuntalaisten omatoimisuuden ja yritteliäisyyden lisääminen.
- Kuntaimagon ja tunnettavuuden parantamiseen kiinnitetään huomiota; elinkeinoelämä, matkailijat ja paluumuuttajat kiinnostuvat Taivalkoskesta sijoittumispaikkana.
- Taivalkosken vahvaa kulttuurista identiteettiä hyödynnetään kuntamarkkinoinnissa.

Kunnan toiminnan keskeisinä painoalueina suunnitelmakaudella ovat:

- Palveluiden saatavuuden, laadun ja vaikuttavuuden turvaaminen
- Kuntatalous:
 - Kuntalaisille tarjottavat palvelut pidetään kilpailukykyisinä.
 - Kehittämistoimintaan ja investointeihin tulee osoittaa riittävä omarahoitus, jotta rakennerahaston ja muun ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet tarpeellisiin ja hyödyllisiin hankkeisiin voidaan hyödyntää.
- Elinkeinoelämä
 - Pienyrittäjien toimintaedellytysten turvaaminen
 - Olemassa olevien yritysten tuki.
 - Uusien elinkeinojen toimintaedellytysten parantaminen (esim. kaivannais- ja energiateollisuus)

Strategiset päämäärät ja toimenpiteet päämäärien toteuttamiseksi

Kunnan palvelujen strategiset päämäärät ja toimenpiteet päämäärien toteuttamiseksi on kuvattu kunnan **palvelustrategiassa**.

1. Palvelujen saavutettavuus

Kunnan palvelut järjestetään lähellä kuntalaisia, laadukkaasti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Muiden kuntien kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on varmistaa kunnassa ja alueella riittävä ja kilpailukykyinen palvelutaso ja sen kustannustehokkuus. Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti kunnan omana työnä, kuntayhteistyöllä tai ostopalveluna. Palveluiden laatua, tehokkuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvasti.

Toimenpiteet

- 1) Hallintokunnissa toteutetaan säännöllistä asiakaslähtöistä arviointia osana peruspalvelujen toimintojen ohjaamista ja kehittämistä ja
- 2) Kartoitetaan jatkuvasti vaihtoehtoisia palvelujen tuottamismalleja.

2. Suunnitelmallinen kehittäminen osana toimintaa

Kunnan palvelujen tuotanto järjestetään siten, että henkilöstön kouluttautumiseen ja toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen jää vuosittain taloudellista liikkumavaraa. Tavoitteena on palvelutuotannon strategisen ja taloudellisen ohjauksen selkeyttäminen.

Toimenpiteet

- 1) Kunnan pidemmän aikavälin strategista suunnittelua ja johtamista vahvistetaan osana vuosittaista kuntasuunnitteluprosessia,
- 2) Valtuusto määrittelee hallintokunnille toiminnan arvioitavat kohteet valtuustokausittain ja
- 3) Hallintokunnat varaavat omissa budjeteissaan resurssit hankkeiden toteuttamiseen ja riittävän ohjauksen niiden tuloksellisuuden varmistamiseksi.

3. Kuntalaisten omatoimisuus ja osallistuminen

Palvelujen tuotannossa ja järjestämisessä tavoitteena on kuntalaisten omatoimisuuden tukeminen. Omatoimisuudella tarkoitetaan asukkaiden oman elämän hallintaa ja aktiivista osallistumista itseä ja kuntaa koskevien asioiden hoitoon.

Toimenpiteet

- 1) Tuetaan nuorten osallistumista edistävien toimintamuotojen vakiintumista kunnassa (esim. nuorten edustajisto ja toimintaryhmät),
- 2) Tuetaan järjestöjen ja yhteisöjen aktiivista toimintaa erityisesti sivukylillä (esim. nuorisotyö, vanhusten kotona asumisen tukeminen) ja
- 3) Edistetään yritystoiminnan syntymistä sivukylien palvelujen parantamiseksi (esim. vanhusten ruokapalvelut, kesäasukkaiden, ikääntyneiden ja muiden tarvitsevien kiinteistöhuolto).

4. Tietotekniikka uudistaa ja täydentää palvelumuotoja

Palvelujen järjestämisessä hyödynnetään tietotekniikan mahdollisuuksia ja tuetaan sähköisten palvelujen käyttöä. Palveluprosesseja uudistetaan ja perinteistä asiakaspalvelutoimintaa täydennetään kehittämällä ja toteuttamalla hallintokuntien omia ja niiden yhteisiä asiakaspalvelumuotoja verkkoon.

Sähköisiä palveluprosesseja kehitettäessä huomioidaan uudistuvan lainsäädännön vaatimukset.

Toimenpiteet

- 1) Kunta edesauttaa nopean laajakaistayhteyden saamista sivukylille kumppaneina maakuntaliitto ja valtio. Kylien priorisoinnissa huomioidaan väestökehitys, mökkiasutus ja etätyön mahdollisuudet sekä asennuksen tekniset edellytykset ja

- 2) Sähköisten palvelujen kehittämisessä ja käyttöönotossa hyödynnetään osakkuutta Tierassa.

5. Henkilöstö voimavarana

Henkilöstön työ hyvinvoinnin ja osaamisen edistämisen sekä johtamisen kehittämisen tavoitteena on tehokkaasti toimiva, oppimisen ja uudistumisen mahdollisuuksia hyödyntävä organisaatio.

Toimenpiteet

- 1) Suunnitellaan ja toteutetaan vuosittain työ hyvinvointia tukevat toimenpiteet ja hankkeet yhteistyössä henkilöstön (työyhteisötoimikunta ja toimialakohtaiset yhteistoimintaryhmät) ja työterveyshuollon kanssa,
- 2) Tehdään kattavia koko henkilöstöä koskevia henkilöstökyselyjä yhtenä työyhteisöjen kehittämisen työkaluna ja
- 3) Toteutetaan vuosittain tarveanalyysiin pohjautuen esimiesvalmennusta sekä
- 4) Jatketaan ja kehitetään edelleen kehityskeskusteluprosessia.

**TAIVALKOSKEN KUNNAN
HALLINTOKUNTIEN TAVOITTEET
2014 - 2016**

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

TAVOITTEET

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toiminnan sisältö

Keskusvaalilautakunta vastaa kunnassa vaalien toimittamisesta. Lautakunta on lakisääteinen, 5-jäseninen toimielin, jonka valtuusto valitsee valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Viimeisin keskusvaalilautakunta on valittu vuoden 2013 tammikuussa ajaksi 2013 – 2016.

Talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2014 – 2016

Toimintaympäristön muutos

Suunnitelmakaudella vuoden 2014 toukokuussa toimitetaan Euroopan parlamentin vaalit ja vuoden 2015 huhtikuussa eduskuntavaalit sekä vuoden 2016 lokakuussa kunnallisvaalit.

Painoalueet

Vaalien toimittaminen laadukkaasti

Tunnusluvut

- Äänioikeutettujen määräksi arvioidaan
- Euroopan parlamentin vaaleissa 3.600
 - Eduskuntavaaleissa 3.550
 - Kunnallisvaaleissa 3.300.

Ennakkoon äänestäneiden määräksi arvioidaan Euroopan parlamentin vaaleissa 1.000 henkilöä, eduskuntavaaleissa 1.100 henkilöä ja kunnallisvaaleissa 1.250 henkilöä.

Talousarvio 2014

Toiminnalliset tavoitteet

Vuoden 2014 toukokuussa toimitetaan Euroopan parlamentin vaalit.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toiminnan sisältö

Tarkastuslautakunta on kuntalaisia (365/95) säädetty toimielin, jonka valtuusto kuntalain 71 §:n mukaan asettaa valtuuston toimikautta vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Taivalkosken kunnan hyväksytyn tarkastussäännön 1 §:n mukaan kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja tarkastussäännön mukaan. Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Tarkastussäännön 2 §:n mukaan tarkastuslautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme (3) muuta jäsentä. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava valtuutettuja.

Varsinaisen tilintarkastustyön suorittaa ammattitilintarkastaja.

Lautakunnan tehtävät

Kuntalain 71 §:n 2 momentin mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastussäännön 4 §:n mukaan lautakunnan on

- 1) seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- 2) huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa ja
- 3) tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastajien tehtävät

Tilintarkastajien on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava hyvän tilintarkastuksen mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Tilintarkastajien on tarkastettava:

- 1) onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti;
- 2) onko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti sekä antavatko ne oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista;

LIITE 2

3) ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita sekä

4) onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tilintarkastajan tulee noudattaa valtuuston ja tarkastuslautakunnan antamia erityisiä ohjeita, mikäli ne eivät ole ristiriidassa lain, kunnan johtosääntöjen tai hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Havaitsemistaan epäkohdista tilintarkastajien on ilmoitettava viipymättä tarkastuslautakunnalle ja tarvittaessa myös kunnanhallitukselle.

Tarkastussäännön 7 §:n mukaan tilintarkastaja voi ottaa lautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Toimintaympäristön muutokset

Tarkastuslautakunta on valittu vuosiksi 2013 - 2016 hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Valtuusto on valinnut Pohjolan Tilintarkastustoimisto Oy:n lakisääteiseksi tilintarkastajaksi samaksi ajaksi.

BDO Audiator Oy on 13.8.2013 päivätyllä kirjeellään ilmoittanut, että se on ostanut Pohjolan Tilintarkastustoimisto Oy:n osakekannan.

Omistajavaihdos ei vaikuta Taivalkosken kunnan tilintarkastuksen toteuttamiseen. Vastuullisena tilintarkastajana toimii jatkossakin JHTT, HTM Rauno Lohi.

Toiminnan painoalueet

Tarkastuslautakunnan työn kannalta on tarpeellista tutustua kunnan eri hallintokuntien toimintaan ja talouteen. Tarkastuslautakunta laatii työohjelman.

Talousarvio vuodelle 2014

Toiminnalliset tavoitteet

- Arviointikertomuksen laatiminen ja tilintarkastajan antaman tarkastuskertomuksen valmistelu valtuustolle
- Tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumisen seuranta
- Tilintarkastusta varten riittävästä resursseista huolehtiminen

Toiminnan tunnusluvut vuonna 2014

Tilintarkastajan tarkastuspäiviä	12 pv
Tarkastuslautakunnan kokouksia	10 kokousta
Tutustumiskäyntejä kunnan eri yksiköihin	3 kpl

VALTUUSTO*Toiminnan sisältö*

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Kuntalain 14 §:n 1 momentin mukaan: *Valtuusto voi johtosäännössä siirtää toimivaltaansa kunnan muille toimielimille sekä luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Toimivaltaa ei kuitenkaan saa siirtää asioissa, joissa valtuuston on tässä tai muussa laissa olevan nimenomaisen säännöksen mukaan päätettävä.*

Talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2014 – 2016**Toimintaympäristön muutokset**

Viimeisimmät kunnallisvaalit toimitettiin 28.10.2012. Vaaleissa valittiin Taivalkosken kunnan valtuustoon toimikaudeksi 2013 – 2016 edelleen 27 valtuutettua, eli valtuuston jäsenmäärä pysyi samana kuin vuonna 2008 toimitetuissa kunnallisvaaleissa. Uusia valtuutettuja valittiin 13. Vaalituloksen perusteella valtuuston poliittiset voimasuhteet jakaantuvat seuraavasti: KESK 16 (aiemmin 17), SDP 5 (aiemmin 6), KOK 1 (aiemmin 2), PS 4 (aiemmin 2) ja VAS 1 (aiemmin 0). Vaaleissa SDP ja VAS olivat vaaliliitossa. Seuraavat kunnallisvaalit toimitetaan vuonna 2016.

Toiminnan painoalueet

Huolehtia palvelujen tuottamisesta hyväksytyyn palvelustrategian edellyttämällä tavalla

Talousarvio 2014**Toiminnalliset tavoitteet**

- Huolehtia palvelujen tuottamisesta ja resurssien riittävydestä palvelujen tuottamiseen hyväksytyyn palvelustrategian edellyttämällä tavalla.
- Kuntarakennelaista aiheutuvat, valtion mahdollisesti edellyttämät toimet.
- Valtuuston työskentelyssä jatketaan valtuuston iltakouluja. Iltakouluissa käsitellään valmisteluun tulevia ja valmistelussa olevia kunnan toiminnan kannalta merkittäviä asioita.
- Valtuusto kokoontuu sen mukaan kuin käsiteltävien asioiden kannalta on tarpeen.

Tunnusluvut

	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Valtuuston kokousten lukumäärä	8	7	7	7	7
Iltakoulujen lukumäärä	3	3	3	3	3

KUNNANHALLITUS

Toiminnan sisältö

Kunnanhallitus vastaa kunnan strategisesta suunnittelusta.

Kunnanhallituksen tehtävänä on kunnan hallinnon, taloudenhoidon ja elinkeinoasioiden johtaminen sekä kunnan hallintotehtävistä huolehtiminen siten kuin siitä säädetään kuntalaissa ja erityislaeissa sekä määrätään kunnanhallituksen johtosäännössä.

Kunnanhallitus vastaa kahdesta toiminnallisesta hallinnon toimialasta, jotka ovat:

- *Yleisjohto sekä elinkeino- ja maaseutuasiat*
- *Hallinto- ja talouspalvelut*

Yleisjohtoon sekä elinkeino- ja maaseutuasioiden toimiala sisältää seuraavat toiminnot:

- kunnanhallitus,
- toimikunnat,
- suhdetoiminta ja edustus,
- ystävyyuskuntatoiminta,
- elinkeinoneuvonta,
- matkailu,
- elinkeinoprojektit ja
- maaseutuasiat.

Hallinto- ja talouspalveluiden toimiala sisältää seuraavat toiminnot:

- hallintopalvelut,
- verotuskustannukset, joukkoliikennekustannukset,
- muu toiminta (sisältää muun muassa avustukset 4H-yhdistykselle neuvojan palkkaukseen ja koululaisten sekä opiskelijoiden kesätyöllistämiseen)
- Kiinteistö Oy Siikataipaleelle seurakunnalta vuokratun tontin vuokraan ja kyläseurojen / kylätoimikuntien toimintaan sekä
- jäsenmaksut, joista suurimmat ovat Pohjois-Pohjanmaan liiton jäsenmaksu ja Suomen Kuntaliiton jäsenmaksu),
- talteen otettujen pieneläinten hoitokustannukset,
- yhteistyötoiminta (sisältää muu muassa kunnan henkilöstön työterveyshuollon kustannukset),
- talous- ja velkaneuvonnan kustannukset,
- talouspalvelut (sisältää kirjanpidon, henkilöstöhallinnon ja taloussuunnittelun) ja atk-palvelut.
- Hallinto- ja talouspalveluiden alle perustetaan uusi toimintayksikkö Yhteispalvelupiste, johon perustetaan yhden palveluneuvojan virka.

Talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2014 – 2016

Toimintaympäristön muutokset

Kunnanhallituksen johtosäännöllä kunnanhallituksen jäsenmääräksi on päätetty seitsemän (7) ja toimikaudeksi kaksi (2) vuotta. Vuoden 2013 tammikuussa valittiin kunnanhallituksen jäsenet toimikaudeksi 2013 – 2014. Kunnanhallituksen poliittiset voimasuhteet jakaantuvat seuraavasti: KESK 5 jäsentä, SDP 1 jäsen ja PS 1 jäsen.

LIITE 2

Suomeen perustettiin 15.9.2010 valtakunnalliset kuntien palvelukeskukset KPK ICT Oy (nykyisin Kuntien Tiera Oy) ja KPK THH Oy (nykyisin Kunnan Taitoa Oy). Taivalkosken kunta on liittynyt osakkaaksi molempiin yhtiöihin. Kuntien Tiera Oy:n kanssa Taivalkosken kunta solmi 4.4.2011 puitesopimuksen ja siirtymäkauden palvelusopimuksen. Siirtymäkauden palvelusopimuksen mukaan sopijapuolten tarkoituksena oli noin kahdentoista (12) kuukauden siirtymäkauden aikana laatia uusi palvelusopimus, jolla sovitaan toimittajan asiakkaalle järjestämistä ICT-palveluista sen jälkeen, kun palveluiden siirto toimittajalle on toteutettu, ja joka voimaan tullessaan korvaa kokonaisuudessaan siirtymäkauden palvelusopimuksen. Edellä mainittu uusi palvelusopimus hyväksyttiin kunnanhallituksen päätöksellä 18.6.2012 § 224 ja allekirjoitettiin 27.8.2012. Sopimus on voimassa toistaiseksi 6 kuukauden irtisanomisajalla.

Maaseutuelinkeinoviranomaisen ja maaseutuhallinnon palvelujen tuottaminen siirtyi vuoden 2013 alusta yhteistoiminta-alueelle, jonka muodostavat Kuusamon kaupunki sekä Posion ja Taivalkosken kunnat. Vastuukuntana toimii Kuusamon kaupunki, ja Taivalkosken kunnan maataloussihteeri siirtyi Kuusamon kaupungin palvelukseen maaseutuasiamiehen virkaan 1.1.2013 alkaen.

Toimialojen yhteiset arvot

- Asukas- ja asiakaslähtöisyys
- Tuloksellisuus ja vaikuttavuus
- Yrittäjäyys ja yritteliäisyys

Strategiset linjaukset ja tavoitteet

Yleisjohto sekä elinkeino- ja maaseutuasiat

- Monipuolisen ja kannattavan yritystoiminnan kehittäminen taivalkoskelaisten ihmisten, yrittäjien sekä kehittämisorganisaatioiden kesken.
- Ystävyyuskuntatoiminnan monipuolistaminen.

Hallinto- ja talouspalvelut

- Alueellisen ja valtakunnallisen yhteistyön hyödyntäminen
- Yhteispalvelupisteen perustaminen

Painoalueet

Yleisjohto sekä elinkeino- ja maaseutuasiat

- Toimintojen tarkastelu palvelustrategian näkökulmasta
- Talouden tasapainossa pitämiseen tavoitteellisesti tähtäävät suunnitelmat ja toimet.
- Työllisyys ja yrittäjäyys

Hallinto- ja talouspalvelut

Hallintopalvelujen sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen tuottaminen mahdollisimman laadukkaasti

Talousarvio 2014

Toiminnalliset tavoitteet

Yleisjohto sekä elinkeino- ja maaseutuasiat

1. Aktiivinen elinkeinopolitiikka

Elinvoimainen maaseutu on taivalkoskelaisten yhteinen asia. Nykyisten elinkeinojen tukeminen ja uuden yritystoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen luovat perustan elinkeinorakenteen säilyttämiselle ja monipuolistamiselle. Elinkeinotoiminnan edellytysten parantamisella ja ns. uusilla avauksilla pyritään katkaisemaan koulutetun väen poismuutto paikkakunnalta. Tavoitteena on saada alueelle liiketoimintaa, joka työllistäisi myös korkeammin koulutettuja työntekijöitä.

- Suunnataan kehittämistoimet Koillis-Suomen elinkeinostrategian ja Taivalkosken elinkeinopoliittisen ohjelman mukaisesti painopistealueisiin.
- Hyödynnetään tehokkaasti ja tavoitteellisesti Naturpolis Oy:n resursseja aluekehittämisessä ja yritysneuvonnassa.
- Otetaan käyttöön päätöksentekoeleimissä ennakkovaikutusten arviointi EVA. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että valmistelija arvioi valmistelutextissä päätettävän asian kohdalla, onko sillä vaikutuksia henkilöstöön, kuntalaisiin, ympäristöön tai taloudellisia vaikutuksia ja minkälaisia ne ovat.
- Kunnan liikunta-, luonto ja kulttuurimatkailua kehitetään pitkäjänteisesti yhteistyökumppaneiden kanssa. Matkailun kehittämisessä hyödynnetään Taivalvaara 2010 -hankkeessa syntyneitä matkailustrategiaa sekä matkailun kehittämis- ja investointisuunnitelmaa. Suunnitelmalle laaditaan jatko yhteistyössä Syötteen alueen kehittämisen kanssa kattamaan tulevat vuodet.
- Maaseutuasioiden osalta tavoitteena on tuottaa palveluja, joilla edistetään taivalkoskelaisen maatalouden elinmahdollisuuksia ja maaseudun pysymistä asuttuna ja viljeltynä niin, että pystytään tuottamaan puhtaassa tuotantoympäristössä hyvä tuotantotapa huomioon ottaen korkealaatuisia ja kilpailukykyisiä alkutuotannon raaka-aineita jalostukseen. Yritystukeen varataan kunnanhallituksen käyttösuunnitelmassa 36.000 euron määräraha, josta varataan maatilatalouden tukeen 16.000 euroa ja 120 tunnin maatalouslomituksen tukemiseen 20.000 euroa siten, että tuettava tuntimäärä on 120 tuntia ja tuki 5 euroa/lomitustunti, kunnanhallituksen käyttösuunnitelmassa tarkemmin määriteltävällä tavalla.
- Kyläseurojen, yhdistysten ja pienyrittäjien rahoittamista eri investointi- ja kehittämishankkeissa ohjataan toimijoita käyttämään Leader-toimintaryhmä Myötäleen tuottamia palveluja.

2. Kunnan imago

Kunnan imagoa ja tunnettavuutta työ- ja asuinpaikkana ja matkailukohteena kehitetään. Asuin ja toimintaympäristön kehittämisellä halutaan vaikuttaa asukkaiden viihtyvyyteen ja uusien asukkaiden ja yritystoiminnan houkuttelemiseen paikkakunnalle. Kunnan kulttuurisen perimän vaalimiseksi panostetaan erityisesti nykyisten ja uusien taivalkoskelaisten kulttuurituotteiden kehittämiseen ja paikalliskulttuurin mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

LIITE 2

- Laaditaan tonttipörssi kattamaan myös yksityisten omistuksessa olevat myytävät tontit ja sitä tukevaa markkinointimateriaalia käytettäväksi asukasmarkkinoinnissa.

3. Hankkeet

Taivalkosken kunta on suunnitelmakaudella mukana seuraavissa hankkeissa:

1. Taivalkosken 4 H yhdistys; työllistämisen alkurahoituksen mahdollinen kunnan osuus. Taivalkosken kunnan maksuosuuteen vuosille 2014 – 2016 varataan 2 500 euroa/vuosi.
2. Myötäleen rahoituskehys on 5 euroa/asukas. Taivalkosken kunnan maksuosuuteen kunnanhallituksen päätöksen 18.10.2013 § 372 mukaisesti varataan 21 550 euroa vuodelle 2014, vuodelle 2015 varataan 21 350 euroa ja vuodelle 2016 varataan 21 150 euroa.
3. Euroregion ry. Euroregion ry:n toiminta muodostaa yhdistyksen jäsenten välisen yhteistyöfoorumin, jonka tavoitteena on tukea kansainvälistymistoimintoja. Taivalkosken kunnan maksuosuuteen vuosille 2014 – 2016 varataan 378 euroa/vuosi.
4. European North Lapland – Oulu -toimisto. Taivalkosken kunnan maksuosuuteen vuosille 2014 – 2016 varataan 735 euroa/vuosi.
5. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelman II-vaihe. Taivalkosken kunnan maksuosuuteen vuodelle 2014 varataan 500 euroa kunnanhallituksen päätöksen 17.10.2011 § 382 mukaisesti.
6. Koillismaan verkko-osaamiskeskus -hanke. Varataan 900 euroa vuodelle 2014 kunnanhallituksen päätöksen 20.8.2012 § 259 mukaisesti.
7. Metsäkylän perinnekäsityö-, kulttuuri- ja liikuntayhdistys: työllistämisen alkurahoituksen kunnan rahoitusosuus. Vuosille 2014 – 2016 varataan 600 euroa/vuosi kunnanhallituksen päätöksen 21.12.2009 § 458 perusteella.

Naturpolis Oy:n hallinnoimat hankkeet on rahoitettu vuodesta 2013 alkaen alueelliseen kehittämisrahastoon ohjattavista rahoista, joiden käytöstä päättää alueellinen kehittämissyöryhmä. Kehittämisrahastoa varten on varattu määrärahaa 15 euroa/asukas/vuosi valtuuston päätöksen 10.9.2012 § 55 mukaisesti.

Hallinto- ja talouspalvelut

Hallinto- ja talouspalveluiden tehtävänä on tukea kuntaorganisaation toimintaa tuottamalla palvelut kilpailukykyisesti ja tehokkaasti. Palvelujen kehittämisessä huomioidaan sekä sisäisen organisoitumisen että alueellisen ja valtakunnallisen yhteistyön mahdollisuudet.

- Hallintopalvelujen tuottaminen kuntalaisille ja kunnan omalle organisaatiolle luotettavasti ja ilman aiheetonta viivytystä.
- Hallintopalvelujen apulaiskanslistin nimike muutetaan palvelusihteerin nimikkeeksi.
- Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen tuottaminen kuntalaisille ja kunnan omalle organisaatiolle luotettavasti ja ilman aiheetonta viivytystä.
- Mahdolliset virkanimikemuutokset kuten, talouspalveluiden palkanlaskija nimikkeet muutettaisiin palkkasihteerin nimikkeiksi.
- Perustetaan Yhteis palvelupiste, joka tuottaa kuntalaisille etäpalveluna valtion toimijoiden palveluita, sekä kunnan omia palveluita.

LIITE 2

Yhteispalvelupisteen strategisena tavoitteena Taivalkosken kunnassa on:

- Yhteispalvelussa on kysymys julkisten palvelujen tasavertaisen saatavuuden turvaamisesta. Aluehallintoviraston tehtävänä on valtion palveluntuottajien palveluyhteistyön tukeminen sekä yhteispalvelun seuranta, arviointi ja kehittäminen.
- Asiakaspalvelu2014 – hanke, jonka tavoitteena on, että asiakkaat saavat julkisen hallinnon asiakaspalvelut yhteisistä asiakaspalvelupisteistä yhden luukun periaatteella koko maassa yhdenvertaisesti ja kohtuetaisyysydellä asuinpaikastaan. Palvelut voidaan tuottaa näin tehokkaasti ja taloudellisesti.
- Tavoitteena on, että Yhteispalvelupiste on paikka, jossa tarjotaan aina poliisin lupapalveluja sekä työ- ja elinkeinotoimistojen, verohallinnon, maistraattien, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työvoiman palvelukeskusten ja kuntien palveluja. Kansaneläkelaitos ja muut valtion viranomaiset sopivat kuntien kanssa erikseen palvelujensa tarjoamisesta yhteisissä pisteissä. Yhteisen

Kunnanhallituksen tunnusluvut

	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Kunnanhallituksen kokousten lukumäärä	22	23	23	23	23
Vuosikate €/asukas	422	169	241	300	258
Vakinaisen henkilöstön lukumäärä	10,5	9,5	10,5	10,5	10,5
Käsitellyt maataloustukihakemukset kpl	547	550	550	500	450
Aktiivimaataloustilat kpl	80	80	80	78	72
Peltoa viljelyksessä keskimäärin ha./tila	18,50	20,00	20,00	21,00	22,00

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Toiminnan sisältö

Hyvinvoinnin perustan luovat terveys, toimintakykyisyys, turvallisuus, työ, toimeentulo, viihtyisä asuin- ja elinympäristö sekä vahva sosiaalinen verkosto kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintoihin.

Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on ylläpitää ja edistää yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia, sekä turvallisuutta ja toimintakykyä. Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on myös vaikuttaa suotuisten elin- ja kasvuolojen kehittymiseen sekä kannustaa yksilöitä ja yhteisöjä ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnistaan.

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala jakaantuu neljään toimintayksikköön:

Hallinto- ja erityispalvelut (hallinto)
Lääkäripalvelut (lääkäripalvelu, erikoissairaanhoidon ja suunterveydenhuolto)
Terveystoimen palvelut (avopalvelut, laitospalvelut sekä asumis- ja kotipalvelut)
Sosiaalipalvelut (sosiaali- ja kehitysvammatyö)

Toiminnan arvot

Asiakaslähtöisesti lähellä kuntalaista ja tukien yhteisöllisyyteen, ihmisten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin, tuloksellisesti.

Talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2014 – 2016

Toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveystoimen rakennemuutoksella pyrkii hallitus varmistamaan palveluiden saatavuuden ja estämään väestön terveyserojen kasvun. Uudistuksessa integroidaan sosiaali- ja terveydenhuolto sekä perus- ja erikoistason palvelut. Sosiaali- ja terveystoimen palvelut järjestetään pääsääntöisesti sote-alueilla. Sote-alue vastaa kaikkien palvelujen järjestämisestä (sosiaalihuolto, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoidon). Sote-alueiden sisällä voi olla perustason palvelut järjestäviä kuntia ja alueita. Erityisvastuualue koordinoi toiminnan järjestämistä. Esityksen mukaan alle 20 000 asukkaan kunnalla ei ole oikeutta järjestää itse sote-palveluja. Kunnan tulee kuulua joko sote-alueeseen tai perustason alueeseen. Laki tulee voimaan 1.1.2015 ja sote-alueet, sekä perustason alueet tulee muodostaa siten, että ne aloittavat toimintansa viimeistään 1.1.2017.

Sairaanhoitopiireillä nyt oleva järjestämisvastuu lakkaa 2016 lopussa ja se siirtyy perustettaville sote-alueille, joilla on järjestämisvastuu laajan perustason palveluista. Sairaanhoitopiirien aseman muutoksiin ja purkuihin liittyvät oikeudelliset kysymykset selvitetään uudistuksen jatkovalmistelussa. Yliopistolliset sairaalat toimivat myös jatkossa alueillaan erikoissairaanhoidon palveluja väestölle antavina sairaaloina.

Laki rajat ylittävistä terveydenhuollosta astuu voimaan 1.1.2014 alkaen (Terveystoimilaki ja Sairausvakuutuslaki).

Rajat ylittävällä terveydenhuollolla tarkoitetaan tilannetta, jossa potilas siirtyy valtiosta toiseen tai potilaasta otettu esim. laboratorionäyte tai röntgenkuva siirtyy valtiosta

LIITE 2

toiseen. Direktiivin tarkoituksena on vahvistaa säännöt turvallisen ja laadukkaan rajatylittävän terveydenhuollon saatavuuden helpottamiseksi unionissa ja potilaiden liikkuvuuden varmistamiseksi unionin tuomioistuimen vahvistamien periaatteiden mukaisesti sekä edistää terveydenhuoltoa koskevaa jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ottane täysimääräisesti huomioon sen, että on jäsenvaltioiden vastuulla määrittellä terveyteen liittyvät sosiaaliturvaetuudet sekä järjestää ja tarjota terveydenhuolto ja erityisesti sairauteen liittyvät sosiaaliturvaetuudet.

Terveydenhuollon asiakkaan valinnanvapaus laajenee 1.1.2014. Asiakkaalla on oikeus valita terveysasema josta saa hoitonsa. Asiakkaalla on kirjallinen ilmoitusvelvollisuus, jonka jälkeen hoitovastuu siirtyy kolmen viikon kuluttua uuteen toimipisteeseen. Valinnan voi tehdä kerran vuodessa. Valintaoikeus ei koske koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa, työterveyshuoltoa eikä pitkäaikaista laitoshoidtoa. Kunnalla ei ole myöskään velvollisuutta järjestää kotisairaanhoidtoa oman alueensa ulkopuolelle.

Työvoiman saatavuus vaikeutuu ikäluokkien pienentyessä. Sosiaali- ja terveydenhuolto joutuu kilpailemaan muiden toimialojen kanssa koulutetusta työvoimasta. Työssä käyvän väestön työhyvinvointia on kehitettävä ennen aikaisen eläköitymisen estämiseksi. Tämä asettaa suuret haasteet työyhteisöille ja työterveyshuollolle. Osaavan työvoiman saanti on vaikeutunut viime vuosituhannen lopusta alkaen. Aivan erityisiä vaikeuksia on ollut perusterveydenhuollon puolella, jossa lääkäreitten ja erityistyöntekijöitten saaminen tulee jatkossakin olemaan haasteellista. Rekrytoinnissa onnistuminen on tulevaisuudessa palveluitten turvaamisessa keskeistä.

Toiminnan painoalueet:

Hallinto- ja erityispalvelut (hallinto)

Potilastiedot tallennetaan jatkossa valtakunnalliseen Potilastiedon arkistoon. Potilastiedon arkisto on osa uutta terveydenhuollon tietojärjestelmää, Kansallista Terveysarkistoa. Siihen kuuluvat sähköinen resepti, Potilastiedon arkisto ja Tiedonhallintapalvelu, Lääketieteenkanta sekä Omien tietojen katselu. Taivalkosken sosiaali- ja terveystoimen osalta on tavoitteena olla tuotannossa Potilastiedon arkiston osalta kesäkuussa 2014.

Työntekijöille tarjotaan mahdollisuutta osallistua työnohjaukseen. Kehityskeskustelut, palaverit ja henkilöstökokoukset toteutetaan suunnitellusti. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa on kiinteää ja toiminnassa huomioidaan vartu:n (varhainentuki) periaatteet. Erilaisen koulutuksen tavoitteena on tukea työntekijöiden osaamista ja vahvistaa perustason palveluiden laadukasta tuottamista.

Sosiaali- ja terveystoimi osallistuu seuraaviin hankkeisiin: Terps2, uutta työtä Taivalkoskelle hankekumppanina ja palveluita ja pienyrittäjyyttä kylille, Posion kunnan kanssa yhteinen hanke.

Lääkäripalvelut (lääkäripalvelut, erikoissairaanhoito ja suunterveydenhuolto)

Lääkäripalveluja hoidetaan omana toimintana ja ostopalvelusopimuksin. Palveluilla edistetään ja ylläpidetään terveyttä ja hyvinvointia. Turvataan lakisääteinen hoitoon pääsy ja palvelujen käyttäjien tasa-arvoisuus. Väestöperusteinen ennaltaehkäisevä

LIITE 2

työ ja varhainen puuttuminen sekä terveyserojen kohdentaminen ovat keskeisiä painopisteitä. Erikoissairaanhoidon ostetaan pohjoispohjanmaan sairaanhoitopiiriltä, Oulun diakonissalaitokselta sekä Kuusamon ja Pudasjärven terveyskeskuksilta. Ostopalveluiden osuus on kustannuksiltaan merkittävän suuri sosiaali- ja terveyspalveluiden kokonaisuudesta. Kustannuksia tulee tarkastella erityisellä tarkkuudella ja tehdä jatkuvaa arviointia kokonaisvaikuttavuuden näkökulmasta.

Hoitotakuun mukaan kunnan tulee järjestää suun terveydenhuollon palvelut koko kunnan väestölle. Taivalkosken terveyskeskuksen hammashoitola tarjoaa nämä palvelut osittain omana toimintana ja osittain ostopalveluina. Alle kouluikäiset ovat suuhygienistin vastuulla. Lapset kutsutaan suunterveystarkastuksiin asetuksen (STM:n asetus 380/2009) ja yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti. Myös kouluikäisten hammashoito toteutetaan suunnitellusti (STM:n asetuksenmukaiset tarkastukset 1,5 ja 8 luokkalaisille) hammaslääkärin toimesta. Yli 16-vuotiaat ja sitä vanhemmat ohjataan hoitojonoon. Palvelua pyritään tarjoamaan hoitotakuun puitteissa.

Työterveyshuolto järjestetään Terveystalon toimesta. Terveystalo on kehittänyt työterveys- ja työhyvinvointipalvelumallia. Yhdessä Terveystalon kanssa tehdään suunnattuja työpaikan työhyvinvointikartoituksia. Työhyvinvointikartoituksessa analysoidaan yhdessä työtä miten mitä ja miten toisin tekemällä päästään sujuvasti eteenpäin ja miten se toteutetaan käytännössä. Terveystalolla on käytettävissään varsin kattava erilaisten psykososiaalisten mallien järjestelmä.

Terveyspalvelut (avo- ja laitospalvelut, vanhusten asumispalvelut ja kotihoito)

Avopalvelut käsittävät poliklinikkatoiminnan, täydentävät palvelut eli laboratorio-, röntgen- ja fysioterapiapalvelut, neuvolapalvelut käsittäen äitiys-, lasten- sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon, mielenterveyspalvelut. Laitoshoitoon kuuluu terveyskeskuksen vuodeosastohoito. Asumis- ja laitospalveluihin kuuluvat kotihoito, vanhusten palveluasuminen ja tukipalvelut. Kotihoito käsittää kotisairaanhoidon ja kotipalvelun. Ostopalveluina järjestetään toimintaterapia, puheterapia, psykologi, neuropsykologi, lasten ja aikuisten psykiatri palvelut, sekä lasten lääkärin palvelut.

Terveyskeskuksessa aloitetaan vuoden 2014 aikana useamman vuoden kestävä saneeraus. Tilojen muuttaminen mahdollistaa vuodeosaston toiminnan tarkastelun ja laitospaikkojen purkamisen, niin että esimerkiksi henkilöstön mitoituksessa päästään lähemmäksi suosituksia. Osasto on siirtynyt kolmeen eri tiimiin (akuutti, kuntoutus ja pitkäaikaistiimit). Tiimien toiminnallista - sisällöllistä kehittämistä jatketaan tulevina vuosina. Kaikilla osa-alueilla kiinnitetään huomiota rajapintoihin, niin että asiakkaan siirtyminen palveluissa on mahdollisimman saumatonta.

Mielenterveyspalvelut järjestetään omana toimintana mielenterveystoimistossa. Päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihdeiden ongelmakäyttöä sekä siihen liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja. Ensisijaisina tukimuotoina ovat avohuollon palvelut. Katkaisuhuolto järjestetään terveyskeskuksen vuodeosastolla ja laitoshoito ostopalveluna.

Sosiaalipalvelut (sosiaalityö, päivätoiminta ja erityisryhmien palvelut)

Kehitysvammaisten laitoshoidon ostetaan Pohjois-Pohjanmaan erityishuoltopiirin kuntayhtymältä, Tahkokankaan palvelukeskukselta. Palvelukeskukselta ostetaan tutkimusjaksot lähinnä alle kouluikäisille ja kouluikäisille aikuisille. Asumispalvelua ja vuoroa järjestetään kunnan omassa yksikössä, Tuikussa (11). Tukiasumista järjestetään 7 asiakkaalle. Mielenveysasiakkaille ostetaan asumispalvelua, intervallihoidon ja päiväkäyntejä paikalliselta yrittäjältä, Sinikellosta.

Vammaispalvelujen tavoitteena on edistää vaikeavammaisten asiakkaiden itsenäistä elämää ja tasavertaisia mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Työ- ja päivätoiminta tarjoavat yksilölliset tarpeet huomioivaa toimintakykyä ylläpitävää ja sitä edistävää työ- ja päivätoimintaa.

Sosiaalityön tavoitteena on asiakkaan/perheen elämänhallinnan ja omatoimisuuden edistäminen, sekä syrjäytymisen ehkäiseminen. Asiakkaille annetaan ohjausta ja neuvontaa sosiaalisten ongelmien selvittämiseen sekä ohjataan tukitoimiin. Sosiaalihuoltolain mukaan asiakkaan tulee päästä alle 7:n arkipäivän kuluessa sosiaalityöntekijän tai sosiaaliohjaajan puheille. Hakemusten käsittelyaika voi olla korkeintaan 7:n arkipäivää. Kiireisissä tapauksissa asiakkaan tulee saada palvelua samana tai seuraavana arkipäivänä. Sosiaalityössä korostuu yhteistyö työvoimahallinnon, työllistämisyksikön, työpajan ja eri palveluntuottajien kanssa. Lastenvalvojan palvelut järjestetään omana toimintana. Sosiaalipäivystys toteutetaan yhteistyössä Kuusamon kaupungin ja Posion kunnan kanssa. Lastensuojelun keskeisenä tavoitteena on, että lapsen ja hänen perheensä ongelmat havaitaan ja puututaan mahdollisimman varhain. Kasvatus- ja perheneuvolapalvelut ostetaan Kuusamosta. Vanhemmuudenarviointia ja olosuhdeselvityksiä hankitaan oman työn tueksi tarvittaessa yksityisiltä palveluntuottajilta.

Arviointikohteet**Hallinto- ja erityispalvelut**

Arviointikohde	Tavoitetaso 2014 - 2016	Tavoite 2014
-----------------------	------------------------------------	---------------------

Lääkäripalvelut

Arviointikohde	Tavoitetaso 2014 - 2016	Tavoite 2014
1. Hoitoon pääsy	100 %	Hoitotakuun mukaisesti
2. Ostopalveluiden kustannukset	Hillitty kasvu suunnitelma vuosina	Tilanne raportointi kuukausittain lautakunnassa.
3. Hammashuolto	100 %	Hoitotakuun mukaisesti
4. Työterveyshuolto	Toteutus Terveystalon toimesta.	Varhaisen tuen mallin periaatteella toimiminen.

Terveyspalvelut

Arviointikohde	Tavoitetaso 2014- 2016	Tavoite 2014
1.Pitkäaikaissairauksien omahoitaja-järjestelmän vakiinnuttaminen eri sairausryhmiin.	Omahoitajat ovat nimettyinä. Diabetes, reuma-, astma-, avanne-, RR- ja depressioasiakkaan omahoitajajärjestelmä toimii.	Käynnit / asiakkaat DM 260/150, reuma 20/12, astma 140/111,avanne 50/14, RR 15/11 ja depressio15/10
2. Tehtävien siirto lääkäriltä hoitajille	Osaamisen varmistaminen.	Siirretyt tehtävät/tilasto Haavan ompelu, reseptit, sinuskaid ja pattien poisto.
3. Aktiivinen ryhmätoiminta	Erilaiset, toimivat ryhmät.	Ryhmien määrä 125/vuosi
4. Palveluohjaus	Palvelun tarve ja sisältö vastaavat asiakkaiden toimintakykyä.	Ravatr-mittarin tavoitteiden mukainen hoidonporrastus.
5. Terveyskeskuksen laitoshoido	Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien määrä.	Pitkäaikaisasiakkaiden määrää laitoshoidossa vähennetään.
6. Toimivat perhepalvelut	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallisuus ja hyvinvointi lisääntyy.	Moniammatillinen työote.

Sosiaalipalvelut

Arviointikohde	Tavoitetaso 2014 - 2016	Tavoite 2014
1.Yhteistyö asiakastyössä	Moniammatillinen yhteistyö, parityöskentely.	Säännöllisesti, jatkuva, normaali käytäntö.
2.Syrjäytymisuhan alaiset asiakkaat	Kokonaisvaltainen asiakastyö, ohjaus ja neuvonta.	Asiakas analyysit.
4.Kehitysvammatyö	Toiminnan sisällöllinen kehittäminen	Kohdennetut palvelut asiakkaille.

Toiminnalliset tavoitteet**Tavoite 1:**

Kaikilla sosiaali- ja terveystoimen sektoreilla tehostetaan palveluohjasta. Pyritään niin sanottuun "yhden luukun" periaatteeseen, jossa asiakas saa palvelunsa mahdollisimman pitkälle yhden viranhaltijan toimipisteestä. Mahdollisista jatkohoidoista sovitaan asiakkuuden päättymisen yhteydessä; "saattaen vaihdetaan". Kaikille jatkuvan asiakkuuden asiakkaille tehdään hoito- ja palvelusuunnitelma, hoitosuunnitelma tai kuntoutussuunnitelma. Suunnitelmat toimivat työtä ohjaavina asiakirjoina, joissa korostuu asiakkaan ääni. Vanhustenhuollon kokonaisuuden kehittämistä jatketaan. Hoidonporrastukseen panostetaan ja asiakkaat ohjataan oikeiden palveluiden ja palveluasumisen piiriin. SAS-ryhmän toiminta korostuu vanhuspalveluiden hoidonporrastuksen osalta.

Tavoite 2:

Koko sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön työhyvinvointia pyritään tukemaan ja lisäämään. Kehityskeskustelut toteutetaan (1krt/vuosi), työpaikka palaverit, ovat säännöllinen osa työn tekemisen kulttuuria ja koko henkilöstölle järjestetään henkilöstökokous kahdesti vuodessa. Koulutusta, työnohjausta ja työkiertoa tuetaan.

Tavoite 3:

Terveyskeskuksen vuodeosaston peruskorjausta toteutetaan useamman vuoden ajan. Korjaus mahdollistaa vuodeosaston toiminnallisen tarkastelun, niin että vuodeosaston paikkoja voidaan vuosina vähentää. Lisätään yhden ja kahden hengen huoneita, varataan saattohoidolle oma tila ja jaetaan osasto kolmeen eri toiminnalliseen tiimiin (akuutti, kuntoutus ja pitkäaikaispaikat). Vuodeosastolla järjestetään mm. veteraani kuntoutusta ja vuorohoitoa. Vuorohoito järjestetään suunnitellusti, huomioiden sisällölliset puolet ja kuntouttava työote. Vuorohoidon tavoitteena on myös tukea omaishoitajien vapaapäiväjärjestelyitä. Vuodeosaston kotiutumisosastoa toteutetaan järjestelmällisesti ja siihen kiinnitetään entistä enemmän huomiota.

SIVISTYSLAUTAKUNTA**Toiminnan sisältö**

Sivistyspalveluiden tehtävänä on tuottaa tai järjestää kuntalaisille päivähoito-, opetus-kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen sekä kansalaisopiston palveluja, kehittää niitä sekä suorittaa hallintotehtävät mahdollisimman tehokkaasti. Lisäksi sivistyspalvelujen tehtävänä on tuottaa kunnan ravitsemishuollon ja työllistämisen tukipalvelutehtävät.

Toiminnan arvot

Asiakaslähtöisyys, työn tekemisen ja yritteliäisyyden arvostaminen, avoin vuorovaikutus ja yhteistyö, laadun jatkuva kehittäminen ja toiminnan tuloksellisuus.

Talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2014 – 2016**Toimintaympäristön muutokset**

Valtioneuvosto on antanut asetuksen perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta keväällä 2012. Perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden uusiminen on aloitettu esiopetuksen perusteista, jotka ovat olleet kunnissa lausuntokierroksella syksyllä 2013. Opetussuunnitelman perusteet valmistuvat vuoden 2014 loppuun mennessä. Kuntien on päätettävä kunnassa noudatettavasta tuntijaosta ja laadittava kuntakohtaiset opetussuunnitelmat siten, että ne voidaan ottaa käyttöön 1.8.2016.

Lukiokoulutuksen valtakunnallisten tavoitteiden ja tuntijaon uudistaminen on käynnistetty. Tavoitteena on, että lukion uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2016. Tieto- ja viestintäteknikkaa otetaan käyttöön ylioppilaskirjoituksissa asteittain vuodesta 2016 alkaen.

Vuoden 2013 alusta tuli voimaan nuorisotakuu, jonka mukaan jokaiselle peruskoulun päättäneelle taataan koulutus, oppisopimus - tai harjoittelupaikka, paikka työpajassa tai kuntoutuksessa. Tavoitteena on, että kuntien vastuuta perusopetuksen päättävien nuorten ohjauksessa vahvistetaan. Tällä pyritään siihen, että kuluvan vuosikymmenen loppuun mennessä 20 – 24-vuotiaista yli 90 prosentilla olisi perusasteen jälkeinen tutkinto.

Perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan vähenevän suunnitelmakaudella nykyisestä 493 oppilaasta hieman. Oppilasmäärä lisääntyy alakoululla ja vähenee yläkoululla. Lukiossa on tällä hetkellä 63 opiskelijaa ja se aloitti yksisarjaisena 1.8.2012. Lukion oppilasmäärä voi laskea edelleen ikäluokkien pienenemisen takia. Perusopetuksen ja lukion oppilasmäärien vähentymisen takia on tehtävä opettajien virkajärjestelyjä ja vähennettävä ryhmiä.

Seuraavassa asetelmassa esitetään oppilasmäärien kehitys kouluittain lukuvuosina 2012 - 2018:

TAIVALKOSKEN KUNNAN PERUSKOULUT (Muutettu kolme oppilasta Huttuun)

Koulu	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
Huttu	54	51	51	47	48
Kirkonkylän alakoulu	273	275	286	299	280
0-6 lk:t yht.	327	326	337	346	328
Kirkonkylän yläkoulu	163	149	145	138	137
Peruskoulut yhteensä	490	475	482	484	465

Lasten päivähoido siirtyi sosiaali- ja terveystoimesta sivistystoimeen 1.1.2013. Päivähoidossa on tällä hetkellä noin 130 lasta. Hoitolasten määrä tulee vähentymään tulevina vuosina ikäluokkien pienenemisen takia. Kunnassa kirjoilla olevat lapset syntyvävuoden mukaan:

2008	2009	2010	2011	2012	2013
44	51	55	32	35	(ennuste) 35

Ruokahuollossa vanhusten ravitsemishuollon osuus edelleen kasvaa ja nuorten osuus vielä edelleen hieman vähenee.

Koulukeskuksen A-rakennukseen on saneerattu Pääatalo-keskuksen tilat kesällä 2009. Suunnitelmakaudella panostetaan sisältöjen kehittämiseen ja tuotteistamiseen sekä alueelliseen yhteistyöhön ja kansainvälisyyteen. Tämä edellyttää kiinteää yhteistyötä eri kulttuuritoimijoiden ja esimerkiksi matkailuyrittäjien kesken. Koska Pääatalo-instituutti on Pääatalo-keskuksen merkittävin toimija, on sen toimintaa suunnittelukaudella tuettava tavallista enemmän, jotta varmistetaan Pääatalo-keskuksen näkyvä ja tuloksekas toiminta. Kulttuuritoimissa tehdään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa kenttäradan historian säilyttämiseksi, entisöimiseksi ja saattamiseksi merkittäväksi matkailukohteeksi.

Nuoriso- ja liikuntatoimella on yhä merkittävämpi rooli nuorten hyvinvoinnin edistäjänä ja toisaalta liikuntatoimissa mm. ikääntyvien toimintakyvyn säilyttäjänä. Liikuntatoimissa toteutetaan lasten ja nuorten terveysliikuntaohjelmaa. Nuorten elämässä sosiaalisella medially on yhä merkittävämpi rooli, joten nuorisotoimissa pyritään vastaamaan myös tähän haasteeseen.

Työllistämisyksikön toiminta suunnitelmakaudella tulee olemaan haastavaa. Maailmanlaajuinen talouskriisi näkyy myös Taivalkoskella. On odotettavissa kovia paineita työllistämiseen ja myös työmarkkinatukimaksujen lisääntymiseen.

Nuorten työpajatoiminta on osa kunnan palvelutoimintaa ja sillä on yhä merkittävämpi rooli nuorten koulutukseen ja työmarkkinoille ohjaamisessa. Toiminnassa pyritään hyödyntämään nuorten kasvatusohjaajan/etsivän nuorisotyön palveluja. Työpaja ja nuorten kasvatusohjaaja/etsivä nuorisotyö ovat koulun ohessa merkittävässä roolissa

LIITE 2

nuorten yhteiskuntatakuun toteutumisessa, samoin kuin työllistämisyksiköllä.

Kansalaisopisto tekee joustavaa yhteistoimintaa mm. muun opetustoimen ja kulttuuritoimen sekä kirjastotoimen kanssa. Kansalaisopisto tekee edelleen kiinteä alueellista yhteistyötä Posion ja Kuusamon kansalaisopiston kanssa sekä mahdollisuuksien mukaan myös muiden kansalaisopistojen kanssa.

Talousarvio 2014

Toiminnalliset tavoitteet

Varhaiskasvatus

Päivähoidon toiminta-ajatus on tarjota taivalkoskelaisille mahdollisimman laadukasta päivähoitoa ja tukea perheitä heidän kasvatustehtävässään.

Kartoitetaan päivähoidossa olevien lasten tarpeita erityiseen tukeen ja pyritään hankkimaan kuntoutusta sitä tarvitseville lapsille.

Koko henkilökunta osallistuu vuoden 2014 aikana Lapset puheeksi –koulutukseen, jonka Taivalkosken kunta on valinnut työmuodokseen.

Päivähoidon sisällön kehittämistä jatketaan jo päättyneen Lapsen hyvä arki – hankkeen aiheiden juurruttamisella. Perhepäivähoidossa kehitetään aloitettua tiimityömallia.

Vanhempien osallisuutta pyritään lisäämään järjestämällä yhteisiä tilaisuuksia ja lisäämällä tiedotusta. Asiakaskysely toteutetaan toukokuun loppuun mennessä.

Henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen kiinnitetään tänäkin vuonna huomiota.

Perusopetus

Toteutetaan sivistyspalvelujen palvelustrategiaa ja koulujen kehittämissuunnitelmia. Opetuksen laitekantaa pidetään ajan tasalla siten, että tietotekniikan käyttö opetuksessa on mahdollista mahdollisimman monelle opettajalle ja oppilaalle. Mobiililaitteiden käyttöä opetustoiminnassa pyritään lisäämään.

Vieraiden kielten ja opetusteknologian opetusta kehitetään ns. kehittäjäopettajien johdolla. Kouluympäristön turvallisuutta edistetään. Jatketaan koulukiusaamisen ehkäisemistä KiVa-kouluhankkeen tavoitteiden mukaisesti. Vertaissovittelu- ja tukioppilastoiminnat käynnistettiin syksyllä 2013 perusopetuksessa ja toimintoja jatketaan.

Huolehditaan henkilöstön jaksamisesta. Noudatetaan sivistyspalvelujen henkilöstön hyvinvointi- ja täydennyskoulutussuunnitelmaa käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Edelleen pyritään tukemaan tarpeen mukaisesti mm. erityisopettajaksi kouluttautumista muuntokoulutuksen avulla sekä järjestämään opettajille työnohjausta.

Valmistaudutaan opetussuunnitelmien päivittämiseen.

LIITE 2

Toteutetaan koulujen kehittämissuunnitelmia vuosille 2013 – 15 määrärahojen puitteissa.

Toisen asteen koulutus, lukio

Pyritään tukemaan opiskelijoiden osallisuutta ja hyvinvointia sekä toisen asteen opiskelijoiden yhteistyötä. Osallistutaan Toimex-projektiin, jonka tarkoituksena on ennalta ehkäistä toisella asteella opiskelun keskeytymistä ja nuorten syrjäytymistä.

Pyritään lisäämään sähköisten oppimisympäristöjen käyttöä opetuksessa ja lisätään opettajien valmiuksia käyttää niitä opetuksessa. Valmistaudutaan sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin ja opetussuunnitelmauudistukseen.

Vuosittaista oppilasvaihtoa Saksan Baiersbronnin ja Taivalkosken lukion välillä jatketaan. Toteutetaan myös pitempi aikaisia opiskelijavaihtomahdollisuuksia Comenius-yhteistyökoulujen kanssa mahdollisuuksien mukaan.

Toteutetaan lukion kehittämissuunnitelmaa vuosille 2013 – 15 määrärahojen puitteissa.

Kansalaisopisto

Opetusta suunnataan siten, että se tukee lasten ja nuorten tervettä kasvua ja muutoinkin kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä aliedustettujen ryhmien kuten esimerkiksi maahanmuuttajien, vammaisten, opinnollista kuntoutusta tarvitsevien ja ikääntyvien osallisuuden lisäämistä ja opetuksen saavutettavuutta haja-asutusalueella. Lisäksi elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta järjestettävällä koulutuksella tuetaan yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa, aktiivista kansalaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä kansanvaltaisuutta, moniarvoisuutta ja kestävästä kehitystä.

Osallistutaan kehittämishankkeisiin opetuksen monipuolistamiseksi resurssien puitteissa.

Kansalaisopisto tekee kiinteää yhteistyötä kulttuuri- ja kirjastotoimen, Päätalo-instituutin ja muun opetustoimen kanssa. Alueellista kiinteää yhteistyötä jatketaan ja mahdollisuuksien mukaan tehdään yhteistyötä muidenkin kansalaisopistojen ja alueen muiden oppilaitosten kanssa. Tavoitteena on rajat ylittävät palveluprosessit ja luovat ratkaisut toimivan yhteistyön kautta. Mm. yhteistyössä etsivän nuorisotyön kanssa järjestetään toimintaa toisen asteen koulutuksen ulkopuolelle jääneille nuorille.

Toteutetaan kansalaisopiston kehittämissuunnitelmaa vv. 2013 – 2015 määrärahojen puitteissa.

Kirjastotoimi

Painotetaan lasten- ja nuorten kirjastotyötä sekä kirjaston kehittämistä kulttuuriseksi kohtaustilaksi. Lasten ja nuorten kirjastotyötä tehdään yhteistyössä koulujen kanssa ja sitä kehitetään Lukuinto-hankkeen ja muiden mahdollisten kehittämishankkeitten avulla. Kehitetään edelleen muun muassa kirjavinkkausta ns. kirjastoagenttitoiminnan kautta sekä pyritään järjestämään kirjailijavierailuja

LIITE 2

yhteistyössä koulujen ja muiden kirjastojen kanssa. Kirjastokokoelmaa kehitetään siten, että kirjastossa on ajantasainen, laadukas ja monipuolinen kokoelma. Kokoelmassa painotetaan uutuuksia.

Tehdään yhteistyötä verkostoissa muiden kirjastojen ja toimijoiden kanssa.

Hutun koulun kirjastopalvelut turvataan vaihtuvilla kokoelmilla ja liikuntaesteisten palveluja siirtokokoelmilla palvelutaloissa.

Osallistutaan kirjaston kehittämistä ja lukuharrastusta sekä mediakasvatusta tukeviin hankkeisiin resurssien puitteissa. Pyritään löytämään uusia toimintamuotoja ja aineistoja lasten ja nuorten lukutaidon tueksi.

Tiivistetään edelleen yhteistyötä Päätalo-instituutin, kulttuuritoimen ja kansalaisopiston kanssa Päätalo-keskuksen toiminnan kehittämiseksi ja kulttuuritilaisuuksien järjestämiseksi.

Toteutetaan kirjaston kehittämissuunnitelmaa vv. 2013 – 2015 määrärahojen puitteissa.

Kulttuuritoimi

Kulttuuripalvelut edistävät omalla toiminnallaan ja yhteistyöllä asukkaiden hyvinvointia, paikkakunnan matkailun kehittymistä ja Taivalkosken kunnan positiivisen imagon luomista.

Yhteistyötä Päätalo-instituutin, kansalaisopiston ja kirjaston kanssa edelleen tiivistetään, jotta Päätalo-keskuksesta saadaan mahdollisimman toimiva kokonaisuus.

Kulttuuripalveluiden työpanosta suunnataan Päätalo-keskuksen sisällön tuottamiseen, liikkuviin kulttuuripalveluihin, kulttuurin tuotteistamiseen, kulttuurimatkailun edistämiseen sekä alueelliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Kansainvälisessä toiminnassa painopistealue on ystävyyskuntatoiminnassa, jossa käytetään tänä vuonna uusia kevyempiä toimintatapoja. Kulttuuripalvelut hakee aktiivisesti myös ulkopuolista rahoitusta kulttuuripalveluiden ja Päätalo-keskuksen toiminnan turvaamiseksi ja kehittämiseksi.

Haetaan kulttuuripalveluille aktiivisesti uusia sisältöjä, näkyvyyttä ja yhteistyökumppaneita ja rahoitusta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Medianäkyvyyttä pyritään edelleen lisäämään ja kulttuurin markkinointia kehitetään yhteistyössä mm. matkailuyrittäjien kanssa.

Koulujen kotiseutuopetusta tuetaan järjestämällä opastettuja koululaisvierailuja Kalle Päätalon näköistyöhuoneeseen ja näyttelyyn sekä kotiseutumuseoon.

Alueellista yhteistyötä jatketaan Kuusamon ja Posion kulttuuritoimijoiden kanssa. Pyritään tuottamaan tai olemaan kumppanina eri toimijoille tuottamassa Kalle Päätalon elämästä kertovaa musikaalia, josta on tavoitteena järjestää ensiesitys Kalle Päätalon syntymäpäivänä 11.11. Yhteistyökumppaniksi musikaalin tuottamisessa pyritään saamaan paikkakunnan ja alueen kulttuuritoimijoita.

Ostetaan edelleen musiikkiopistopalveluja Kuusamon kaupungilta resurssien puitteissa.

LIITE 2

Pyritään edelleen järjestämään koululaiskonsertteja Konserttikeskuksen hankkeen Konsertti joka kouluun -puitteissa.

Kulttuuritoimi on aktiivisesti mukana Kenttäradan ja siihen läheisesti kuuluvien rakennusten/rakennelmien saattamisessa merkittäväksi kulttuurikohteeksi yhteistyössä Metsähallituksen ja teknisen toimen sekä muiden kulttuuritoimijoiden kanssa.

Osa kulttuuripalveluista ja sanataiteen opetus pyritään edelleen ostamaan Pääatalo-instituutilta erillisen sopimuksen mukaisesti. Taivalkosken kunta antaa kulttuuriryöntekijöiden työpanosta noin yhden henkilötyövuoden verran avustuksena Pääatalo-instituutin käyttöön sopimuksella sovittavien tavoitteiden saavuttamiseksi. Pääatalo-instituutin kehittämiseen varataan 31.000 euron avustusraha.

Toteutetaan kulttuurin kehittämissuunnitelmaa vv. 2013 - 2015 määrärahojen puitteissa.

Vapaa-aikatoimi

Nuorisotilatoimintaa kehitetään ja monipuolistetaan. Nuoria aktivoidaan edelleen mukaan yhteistyöhön nuorisotoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Nuorten edustajiston toimintaa tuetaan. Aktivoinnilla pyritään siihen, että jokaisella nuorella olisi ainakin yksi harrastus, joka antaisi hyvän pohjan nuoren elämälle tulevaisuutta, koulunkäyntiä ja työelämää varten sekä loisi muutoinkin hyvinvointia nuoren elämään. Nuorten palveluverkosto toimii moniammatillisena tukena nuorten asioissa.

Etsivän nuorisotyön yhteistyömuotoja kehitetään oppilaitosten ja nuorten työpajan kanssa.

Sivukylänuorisotoimintaa kehitetään edelleen. Osallistutaan lasten ja nuorten alueelliseen ja kansainväliseen toimintaan resurssien puitteissa.

Talousarviossa varataan 50.000 euron määräraha nuorten kannustinrahaa varten. Kannustinrahan tarkoituksena on sitouttaa kouluttautuvia henkilöitä kotikuntaan siten, että he ovat valmiita palamaan Taivalkoskelle opiskelunsa jälkeen työhön/yrittäjäksi. Kannustinrahan jakamisesta päättää sivistyslautakunta.

Liikuntatoimessa kehitetään edelleen melontakeskuksen, Taivalvaaran hiihtokeskuksen ja kiipeilyradan sekä frisbeegolfradan toimintaa siten, että toiminnoilla tuetaan sekä kuntalaisten omaa liikkumista että matkailua. Taivalvaaran hiihtokeskuksen toimintaa pyritään saamaan edelleen yrittäjävetoiseksi. Taivalvaaraa hyödynnetään myös kesätoiminnassa esimerkiksi frisbeegolfissa. Metsäkylän kiipeilykohdetta kehitetään edelleen. Markkinointia tehostetaan edelleen yhdessä yrittäjien kanssa.

Liikuntatoimessa hankkeisiin osallistutaan resurssien puitteissa.

Liikuntatoimessa paneudutaan erityisesti terveysliikuntaan ja koulujen liikuntaympäristöihin. Kehitetään liikuntavälinekirjastoa, josta kuntalaiset voivat lainata liikuntavälineitä määräajaksi. Toteutetaan lasten ja nuorten terveysliikuntaohjelmaan kirjattuja toimenpiteitä.

LIITE 2

Peruskoulun uimaopetustoimintaa jatketaan edelleen.

Nuoriso- ja liikuntatoimessa tehdään alueellista yhteistyötä puitesopimuksen mukaisesti resurssien puitteissa.

Työpajatoiminnassa painotetaan nuorten elämänhallintataitoja ja urasuunnittelua sekä nuorten hyvinvoinnin lisäämistä. Työpajassa tehdään kiinteää yhteistyötä etsivän nuorisotyön/nuorten kasvatusohjaajan kanssa. Työpaja on merkittävässä asemassa nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamisessa.

Työllistämisyksikön kautta pyritään työllistämään vähintään 15 henkilötyövuotta. Työllistämisen määrä on kuitenkin sidoksissa työllistämisyksikön nettomäärärahaan, koska mm. työllistämistuet vaihtelevat henkilöittäin ja maksettavan työmarkkinatuen määrä vaihtelee. Työllistämisyksikössä pyritään saamaan tuettaville mahdollisimman pitkäaikaisia ratkaisuja. Velvoitetyöllistettävien määrä tulee todennäköisesti lisääntymään.

Tehdään edelleen kiinteää yhteistyötä työvoimaviranomaisten sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Kehitetään palveluverkostoa eri yhteistyötahojen kanssa. Työllistämisyksikössä toimitaan nettomäärärahan puitteissa joustavasti siten, että työllistäminen tuottaa mahdollisimman hyvän tuloksen yksilön kannalta ja myös kunnan kannalta ottaen huomioon kunnan maksettavaksi tuleva työmarkkinatuen osuus. Erityisesti kiinnitetään huomiota nuorten yhteiskuntatakuun toteutumiseen.

Pidetään työpaikkarekisteriä käytettäväksi kuntouttavan työtoiminnan ja harjoittelun suunnittelussa.

Osallistutaan kumppanina Taivalkosken Kuuhu ry:n on Uutta Työtä Taivalkoskelle – hankkeeseen. Työllistämisyksikkö maksaa osan kuntaosuudesta. Nuorten työpaja ja työllistämisyksikkö osallistuu mahdollisiin muihin kehittämishankkeisiin käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Toteutetaan työpajan ja työllistämisyksikön kehittämissuunnitelmaa vv. 2013 – 2015 määrärahojen puitteissa.

Ruokahuolto

Laadullista kehittämistä jatketaan. Henkilöstön työssä jaksamista edistetään noudattaen sivistyspalvelujen henkilöstön hyvinvointi- ja täydennyskoulutussuunnitelmaa resurssien puitteissa.

Toteutetaan ruokahuollon kehittämissuunnitelmaa vv. 2013 - 2015 määrärahojen puitteissa.

Arviointikohteet valtuustokaudella 2013 – 2016

Varhaiskasvatus

Arviointikohde	Tunnusluku	Tavoite 2014
Lapsen vasun (henkilökohtaisen suunnitelman) laatiminen lapselle	% kaikista päivähoiton kirjoilla olevista lapsista	100%
Koulutetun henkilökunnan määrä koko henkilökunnasta (tilanne 10/12 n., 50 %)	% henkilökunnasta	60-70% (v.2014-1015)
Hoidossa olevien lasten lukumäärä	lasten määrä 31.12.2013	130
Hoitopäivien määrä päivähoitossa:		
osapäiväiset	toteutuneita . hoitopäiviä/vuosi	5200/vuosi
kokopäiväiset	toteutuneita . hoitopäiviä/vuosi	10.500/vuosi

Perusopetus

Arviointikohde	Tunnusluku	Tavoite 2014
1. Perusopetuksen tila:		
Päättötodistuksen keväällä saaneet		100 %
Jatko-opintoihin sijoittumattomat	enintään % päättötodistuksen saaneista	5 %
2. Erityisopetus, tukiopetus:		
Erityisen tuen piiriin siirretyt	% kaikista oppilaista	enintään 12 %
Erityisopetuksen määrä	% koko tuntimäärästä	enintään 19 %
Tukiopetuksen määrä	keskiarvo tuntia/viikko	8 tuntia/vk

Toisen asteen koulutus

Arviointikohde	Tunnusluku	Tavoite 2014
Lukio:		
1. Oppimaan oppiminen:		
Oppilaiden sijoittuminen jatkokoulutukseen (opiskelupaikan vuoden loppuun mennessä saaneet)	% keväällä kirjoittaneista	50 %
Ylioppilaskirjoitusaineiden tulokset	keskiarvo keväällä	3,8
2. Keskeyttäneet	yli kuukauden koulussa olleista keskeyttäneet %	enintään 6,8 %

Kansalaisopisto

<i>Arviointikohde</i>	<i>Tunnusluku</i>	<i>Tavoite 2014</i>
1. Opetuksen tila:		
Opetustuntien määrä	tuntia/vuosi vähintään	4200 tuntia
Opiskelijamäärä (kerran laskettuna)	opiskelijoita/vuosi	1000 opisk.
2. Asiakastyytyväisyysindeksi	indeksin ka	ka 4
3. Opetuksen uudistuminen		
Uudet opiskelijat (vrt. vuosi 2012)	% opiskelijoista	5 %
Uusia kursseja	% kurssimäärästä	10 %
4. Opetuksen saavutettavuus sivukylillä:		
Tarjottujen opetustuntien määrä sivukylillä	tuntia/vuodessa sivukylillä	500 tuntia

Kulttuuritoimi

<i>Arviointikohde</i>	<i>Tunnusluku</i>	<i>Tavoite 2014</i>
1. Kulttuuritilaisuudet		
Kulttuuritilaisuuksiin osallistuneiden määrä yhteensä	osallistujia vuodessa	8.500
Erikseen Pääatalo-viikon tapahtumiin osallistuneet	määrä vuodessa	5.200
2. Hankkeitten määrä/kulttuurituottaja:		
Haetut paikalliset hankkeet	hanketta/vuosi	6
Haetut alueelliset hankkeet	hanketta/vuosi	1
Alueelliset kulttuuritilaisuudet	määrä vuodessa vähintään	1
3. Pääatalo-keskuksen kävijämäärä	henkilöä/vuosi	1800

Kirjastotoimi

<i>Arviointikohde</i>	<i>Tunnusluku</i>	<i>Tavoite 2014</i>
Lainaukset	Lainausten määrä vuodessa	80.000
Käynnit	Käyntien määrä vuodessa	50.000
Verkkokäynnit	Käyntien määrä vuodessa	40.000

Vapaa-aikatoimi

Arviointikohde	Tunnusluku	Tavoite 2014
1. Nuorisotilojen käyttö ja sivukylien nuoriso- ja liikuntatoiminta		
Nuorisotilojen käyttö:		
Nuorisotiloilla käynnit	käynnit vuodessa	4.000
Nuorisotilojen aukiolo	aukiolopäivät vuodessa	190
Sivukylien nuorisotoiminta	tilatoimintaa vuodessa kertaa vähintään	5
Kerhotoimintaa sivukylillä	kerhoja vuodessa kertaa	30
Nuorisotoimen infotilaisuudet kouluilla	kertaa vuodessa vähintään	10
2. Uimaopetus ja uimahallitoiminta:		
Kuudesluokkalaisista osaa uida	prosenttia kuudesluokkalaisista	90 %
Uimahallikäyntien määrä ilman uimaopetusta	määrä vuodessa	3.000

Työllistämisyksikkö

Arviointikohde	Tunnusluku	Tavoite 2014
1. Työllistetyt		
Työllistettyjen määrä	henkilötyövuotta	15
2. Työmarkkinatuella olevien määrä enintään	henkilöä vuoden lopussa	40

Ruokahuolto

Arviointikohde	Tunnusluku	Tavoite 2014
1. Valmistuksen määrä	valmistettuja aterioita vuodessa	200.000
2. Vanhusten ateriapalvelun ateriamäärä	kotiin kuljetettujen aterioiden määrä vuodessa	5.000

Henkilöstöresurssit

Arviointikohde	Tunnusluku	Tavoite 2014
Vakinainen henkilöstö	henkilötyövuotta	71,1
Tilapäinen henkilöstö	henkilötyövuotta	24,4
Työvoiman käyttö yhteensä	henkilötyövuotta	138,45

LIITE 2**Tilaresurssit**

<i>Arviointikohde</i>	<i>Tunnusluku</i>	<i>Tavoite 2014</i>
Koulujen käytössä olevat tilat	vuoden lopussa m2	9178

Talous

<i>Arviointikohde</i>	<i>Tunnusluku</i>	<i>Tavoite 2014</i>
Peruskoulut	Kokonaiskustannukset (€/vuosi)	Reaalikust. laskevat vrt. 2012
Lukio	Kokonaiskustannukset (€/vuosi)	Reaalikust. eivät nouse vrt. 2012

Reaalikustannukset: Kustannuksissa huomioidaan hintojen / palkkojen indeksimuutokset.

Oppilaat

<i>Arviointikohde</i>	<i>Tunnusluku</i>	<i>Tavoite 2014</i>
Peruskoulutus	oppilaiden määrä 20.9.	475
Lukio	oppilaiden määrä 20.9.	60

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Toiminnan sisältö

Toiminta-ajatus:

Teknisen toimen tehtävänä on tuottaa yhdyskuntatekniset palvelut sekä ylläpitää kunnan kiinteistöt ja toimitilat taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä edistää hyvän rakennustavan, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön luomista.

Toimialan toiminta:

- kunnan kiinteistöjen ylläpito
- kunnan maa- ja metsätilojen hoito
- toimitilapalvelut: kiinteistöhoitopalvelut ja toiminnan kehittäminen (huomioidaan konsernikiinteistöt)
- kaukolämpölaitostoiminta: kunnan verkosto ja lämpökeskus sekä yhteistyö Taivalkosken Voima Oy:n kanssa
- taajaman vesi- ja viemärlaitostoiminta ja kunnan alueen vesihuollon kehittäminen
- jätehuollon järjestäminen ja kehittäminen
- kaavateiden ja yksityisteiden hoito (yksityistiet hoitosopimuksin)
- kunnan asuntoviranomaisasiat
- puistojen, yleisten alueiden ja ympäristön hoito
- maa-ainelupa-asiat
- maankäytön suunnittelu/kaavoituksen valmistelut
- liikuntapaikat ja reitistöt (mm. hiihtokeskus, melontakeskus)
- väestönsuojelun osatehtävät (valmiussuunnittelu/varautuminen häiriö- ja poikkeusolosuhteisiin) ja palo- ja pelastustoiminnan rahoitus
- kunnan investointitoiminnan koordinointi ja toteutus
- konsernitehtävät: toimintasektorinsa osalta konsernin osatehtävissä ja osassa hallintoa
- mukanaolo toimialaan liittyvissä elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kehittämistehtävissä ja yhteistyöhankkeissa

Lautakunta on toiminut rakennusvalvontaviranomaisena 1.1.2013 alkaen.

(Rakennusvalvontaviranomainen hoitaa eri laeissa kunnalle tai sen toimitilomille määrätyt rakennusvalvontaan liittyvät tehtävät ja tuottaa kuntalaisille rakennus- ja maankäyttölainsäädännön vaatimat palvelut.)

- valvoo yleisen edun kannalta rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtii, että rakentamisessa noudatetaan, mitä laissa tai sen nojalla säädetään ja määrätään,
- huolehtii kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta,
- maa-ainesten ottamistoiminnan valvonta
- Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävien rahoitus (ostopalveluna Kuusamosta)

Talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2014 – 2016**Toimintaympäristö**

Toimialaa kehitetään palvelukeskus -ajatuksella. Linjaus on kirjattuna 2010 laadittuun kunnan palvelustrategiaan. Toimialan painopisteet ja tavoitteet tukevat strategiassa linjattuja konsernin painopistealueita. Toiminnan jatkuvalla ja pitkäjänteisellä kehittämisellä, uusilla toimintamalleilla ja kustannusten toimintayksikkölähtöisellä kohdentamisella ja seurannalla on pystytty vastaamaan resurssileikkauksiin siten, että palvelutuotanto on kohtuullisesti pystytty hoitamaan. Kiristyvässä kuntataloudessa korostuu entistä tarkemman priorisoinnin merkitys ja voimavarojen kohdentaminen toimialan avaintehtäviin ja palveluihin. Lisäksi täytyy tarkkaan ennakoida sektorin tulevaisuuteen vaikuttavat asiakkuudet ja niissä tapahtuvat muutokset. Kunnan toimitilat ovat keskeinen peruspalveluiden tukitoiminto, jonka sisällä tapahtuu muutoksia asiakkaiden tilatarpeissa. Isona muutoksena on ammatillisen koulutuksen tilatarpeen pienentyminen ja sitä kautta vapautuvien tilojen ratkaisut. Lakkautetuille koulukiinteistöille on myös löydettävä kestävä ratkaisu kohtuullisessa ajassa.

Yhteiskunnan muutosvauhti on kiivas ja muutostilassa olevat ympäristökijät ovat lisääntyneet. Lisäksi muutosten ennakointi on vaikeutunut. Valtion tuki kuntien investointeihin on pudonnut radikaalisti jo 1990-luvulla ja muuttunut peruspalvelurakenteen tukemisesta elinkeinojen tukemiseen. Nykytilanteessa kunta vastaa investointiohjelman rahoituksesta ns. perusinfra osalta. EU-rahoitusta on saatavissa lähinnä yleishyödyllisiin - ja kehityshankkeisiin sekä elinkeinopoliittisiin perusteiden toteutettaviin hankkeisiin. 2104 alkavalla uudella EU-ohjelmakaudella tukirahoitus suuntautuu entistä enemmän suoraan elinkeinotoimintaan ja kunnan investointikohteiden hankerahoitusten saaminen vaikeutuu.

Kunnan perusinvestointitarpeet suuntautuvat pääosin rakennetun kunnallistekniikan ja rakennuskannan saneeraus- ja uusinvestointien alueelle. Kunnalle siirtyi 1.1.2009 ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän kiinteistömässä osaltaan kasvattamaan ylläpitoinvestointitarpeita.

Eryteisesti tarvetta on kiinnittää huomio kiinteistöjen vuotuisen kunnossapitotoimintaan. Kunnan käyttötalouden haasteet ja valtion investointiavustusten romahtaminen perusinfra osalta ovat vaarantaneet riittävän investointitason kiinteistömässän omaisuusarvon ja luotettavan käyttökelpoisuuden turvaamiseksi. Toimitilojen käyttö uusiin tarkoituksiin lisää osaltaan tarvetta muutosinvestointien rahoitukselle. Tärkeää on myös pyrkiä vapautumaan palvelutuotannosta poistuvista tiloista.

Toimialan henkilöstön ikärakenne on suppea ja keski-ikä korkea. Tilanne yhdistettynä kuormittaviin työolosuhteisiin aiheuttaa ongelmia ja ennakointitarpeen. Erilaiset työperäiset sairaudet ovat lisääntymään päin. Kaiken kaikkiaan henkilöstöpolitiikka on entistä suurempi haaste henkilöstön edelleen ikääntyessä. Toimialalla on suoritettava ennakoivaa rekrytointia ja käytännön työhyvinvointi toimenpiteitä työvoimaresurssin turvaamiseksi.

Viranomaistehtäviin liittyen toimintaympäristössä on tapahtunut mm. seuraavia muutoksia:

LIITE 2

Maankäyttö- ja rakennuslaki tuli voimaan 1.1.2000. Uusitun lain perusteella uudistettu rakennusjärjestys otettiin käyttöön vuoden 2002 aikana. Nykyinen rakennusjärjestys on ollut voimassa noin 10 vuotta. Rakennusjärjestyksen uusimistarve on olemassa muun muassa lainsäädännön muutoksista johtuen. Kuntaliiton tekemä uusi ohje rakennusjärjestyksen laatimisesta on julkaistu vuoden 2013 alussa

Muita merkittäviä toimintaympäristön muutoksia ovat mm. uudisrakentamisen energiamääräysten merkittävät muutokset, jotka ovat tulleet voimaan 1.7.2012. Lisäksi energiamääräykset ovat laajentuneet koskemaan myös rakennusten peruskorjaushankkeita.

Rakennustuoteasetus on tullut voimaan 1.7.2013 ja sen seurauksena lähes kaikkia rakennustuotteita koskeva CE- merkintä on tullut pakolliseksi. Rakennusvalvonnan tulee osaltaan huolehtia siitä, että rakennushankkeissa käytetään CE- merkinnällä varustettuja tuotteita.

Kunnan tulee varautua lähi vuosina rakennusvalvonnassa sähköiseen asioiden hallintaan. Sähköinen asioiden hallinta tarkoittaa mm. sitä että lupaprosessit voidaan hoitaa kokonaan sähköisenä ja että vanha lupa-arkisto muutetaan digitaaliseen muotoon. Sähköiseen asioiden hallintaan siirtyminen vaatii suunnitelman tekemistä ja myöhemmässä vaiheessa omien resurssien käyttöä ja myös rahallista panostusta. Sähköinen asiointi on otettu jo kokeilumielessä käyttöön muutamissa Suomen kunnissa.

Asetus haja-asutusalueiden jätevesien käsittelystä on tullut voimaan vuoden 2004 alusta ja vanhat jätevesijärjestelmät tulee saattaa asetuksen mukaiseksi 1.1.2016 mennessä. Uudisrakentamista ja merkittäviä peruskorjauksia asetus on koskenut heti sen voimaan tultua.

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun alueellista yhteistyötä Kuusamon, Posion ja Taivalkosken kesken on tehty kunnissa päätökset ja uusi valvontayksikkö on aloittanut vuoden 2011 alusta. Viranomaistehtävien hoito on siirtynyt uudelle yksikölle.

Painopistealueet

Palvelustrategian linjausten mukaisesti suunnittelukaudella keskitytään toimialan kehittämiseen entistä enemmän tukipalveluyksiköksi. Samalla korostetaan toimintayksikkökohtaista rahoitusrakennetta. Toimiala tuottaa merkittävässä määrin kunnan sisäisiä tukipalveluja toisten hallintokuntien käyttöön; esimerkkinä kiinteistöhoito, joka sitoo toimialan henkilöstöresursseista yli puolet. Toisena selkeänä palvelukokonaisuutena ovat liikelaitostyyppiset palvelut (lämpö, vesi, jätehuolto), joiden kustannukset kokonaisuudessaan katetaan asiakasmaksuin. Kolmantena kokonaisuutena ovat pääosin verorahoituksella tuotetut/ostetut palvelut kuten kaavoitus, palo/pelastus, tienpito, puistot, yleiset alueet, liikuntapaikat ja reitistöt.

Toimitilojen käyttöä ohjattaessa on koko palvelutuotanto ja koko konsernin palvelukäytössä olevat tilat huomioitava niin vähenevien kuin lisääntyvienkin tarpeiden osalta kokonaistaloudellisen tilahallinnon varmistamiseksi.

Liikelaitostyyppisillä toiminnoilla (kaukolämpö- ja vesilaitos) toimintaperiaatteena on kustannusvastaavuus, toimintavarmuus ja kohtuullisen koron tuottaminen omistajan sijoittamalle pääomalle. Tuotteiden hintaan kohdennetaan kaikki kustannusten

LIITE 2

osatekijät tariffilaskennassa. Lisäksi tariffeissa otetaan huomioon laitosten investointitarpeet, joten laitosten investointiohjelmat katetaan kuluttaja-maksuista, eivätkä laitokset näin ollen rasita kunnan taloutta. Liikelaitosten osalta yksi suunnittelukauden painopiste on valmiussuunnittelun pitäminen ajan tasalla ja tehokas varautuminen arjen poikkeustilanteisiin.

Nykyinen jätevedenpuhdistamo peruskorjattiin 2007/2008 ja laitokseen rakennettiin biologinen puhdistamo-osa. Hanke valmistui 2008 ja on saavuttanut hyvin puhdistuksen mitoitusravot. Jatkohankkeena on toteutettava vanhojen selkeytsaltaiden kunnostaminen. Suunnittelu on toteutettu 2012. Seuraava iso haaste on kaava-alueen lievealueiden jätevesiasioiden ratkaisu liittämällä ne taajaman puhdistamon piiriin. Ensimmäinen vaihe toteutuu 2013 Majovansuon suunnan liittämällä ja muut lähialueet on ohjelmoitu toteutettavaksi suunnittelukaudella.

Kunnan lämpölaitos tekee tiivistä yhteistyötä yhtiötetyn lämmön-tuotannon (Taivalkosken Voima Oy) kanssa. Yhtiö on kasvanut ja kehittänyt voimakkaasti toimintaansa. Yhtiö investoi vuoden 2005 loppupuolella savukaasupesurin ja toteutti 2010 - 2011 uuden kattilalaitoksen investoinnin (n. 3.500.000 €). Kaukolämmön markkina-asema on ollut viime vuosina erittäin hyvä.

Kunnassa on 90-luvulta saakka tehty vuosittain lämpöverkoston saneeraustöitä ja pääosa runkolinjoista ja osa talolinjoista on jo uudistettu eli niin sanottua "korjausvelkaa" ei ole. Varautumisen osalta linjaston varrella oleva lk1 (6 MW) on varmistettu 2013 omalla sähkögeneraattorilla.

Tienpito toteutetaan valtuuston hyväksymän raportin (97) periaatteiden mukaisesti. Suunnittelukaudella on tarkoitus päivittää ko. raportti. Lautakunta on tiukkojen raamien puitteissa ylläpitänyt tieverkon palvelut. Tiekuntien hallinto saatettiin kunnan toimesta ajan tasalle ja tiekuntien kanssa kunnalla on hoito-sopimukset. Tiekuntien toiminnan aktiivisuutta pyritään edesauttamaan. Taivalkosken kunta on mukana Kuusamon kaupungin vetämässä Koillismaan yksityistieverkon kehittämishankkeessa jonka yksi päätavoite on yksityisteiden tiekuntien aktivointi Kuusamon, Posion, Pudasjärven ja Taivalkosken kunnan alueella. Projekti on käynnistynyt pari vuotta sitten ja se päättyy vuoden 2014 lopussa. Projektin myötä Taivalkoskella on pidetty tiekunnan kokouksia noin 20 kpl.

Vuonna 2008 kilpailutettiin teiden hoito yhdessä Pudasjärven kaupungin, Taivalkosken kunnan ja Tielaitoksen kanssa. Kilpailuttamisen jälkeen tehtiin sopimus 5-vuotisesta hoidon alueurakasta. Hoitourakka jatkui 5-vuotissopimuksen mukaan syksyyn 2013. Uusi kilpailutus seuraavalle 5-vuotiskaudelle oli keväällä 2013. Kilpailutus käytiin yhdessä ELY:n ja Pudasjärven kaupungin hoitoteiden ja katujen kanssa. Urakoitsijaksi valittiin seuraavalle urakkakaudelle 2013 – 2018 Destia Oy eli sama urakoitsija joka toimi edellisellä sopimuskaudella jatkaa urakoitsijana.

Taivalkosken kunnan jätehuolto muuttui 1.1.2013 alkaen. Aiemmin Kuusamoon toimitettu jäte ruvettiin toimittamaan Oulun kaupungin jätteenpolttolaitokselle. Vuositasolla jätettä toimitetaan polttoon n. 800 - 900 tn. Kunnan Matovaaran jäteasemalle perustettiin polttokelpoisen jätteen välivarastointipaikka, josta jäte toimitetaan urakoitsijan toimesta määräväleihin Oulun energialaitokselle. Jätehuollon muutoksen seurauksena tekninen lautakunta antoi uudet jätehuoltomääräykset. Lisäksi vuoden 2013 alusta lukien on kunnan toimesta järjestetty lasille ja

LIITE 2

pienmetallille erilliset keräyspisteet kauppojen yhteyteen (S-market, K-market, Tyrävaaran kauppa, Metsäkylän kauppa ja kunnan varikko).

Biojätteen erilliskeräys lopetettiin myös 1.1.2013 ja nyt biojäte menee polttokelpoisen jätteen mukana Ouluun.

Poltettavaksi tai muuhun hyötykäyttöön kelpaamaton jäte toimitetaan edelleen Kuusamon kaatopaikalle

Palo- ja pelastustoimen valtakunnalliset keskittämiset suoritettiin 2004. Palo- ja pelastustoimintaa Taivalkoskella hoitaa Oulun kaupungin liikelaitos. Väestönsuojelu- ja valmiustehtäviä jäi merkittävässä määrin kunnille.

Rakennusvalvonnan osalta uudistetut energiamääräykset ja rakennustuoteasetus tuovat perehdyttämistarvetta rakennushankkeeseen ryhtyville, pääsuunnittelijoille ja vastaaville työnjohtajille. Aloituskokousten merkitys korostuu entisestään ja niiden pitämisen tarve laajenee myös pienempiin rakennushankkeisiin.

Vuoden 2014 aikana valmistellaan esitys valtuustolle uudeksi rakennusjärjestykseksi. Kuntaliiton uusi ohje rakennusjärjestyksen laatimisesta aiheuttaa merkittäviä muutoksia nykyiseen rakennusjärjestyksen rakenteeseen ja sen takia sen laatiminen on vienyt enemmän työaikaa. Esityksen tekeminen uudeksi rakennusjärjestykseksi on siirtynyt vuodelle 2014.

Kaavoitusohjelma

Taivalkosken kunnan kaavoitusohjelma vuosille 2014 - 2016 on esitelty liitteessä 4

Strategiset tavoitteet 2014 – 2016

Tavoite 1:

Mustavaaran kaivoksen käynnistymisen vaikutukset infraan ja palvelurakenteisiin pyritään ennakoimaan ja ennakkoinnilla tukemaan hankkeen ja palvelurakenteiden onnistunutta kohtaamista.

Tavoite 2:

Palvelukäytöstä vapautuvat tilat pyritään realisoimaan ja käytössä olevien tilojen määrä optimoimaan.

Tavoite 4:

Tieverkon palvelut järjestetään riittävällä tavalla koko kunnan alueella.

Tavoite 5:

Aktiivisella ympäristön hoidolla ja kaavoituspolitiikalla jatketaan alueen vetovoimaisuuden kohottamista ja kuntaimagon kehittymisen tukemista.

Tavoite 6:

Loma-asuntojen varustelutason parantaminen ja laajennustarpeet lisäävät loma-asuntoja koskevia rakennuslupia. Asuinrakennusten ja yleisten rakennusten rakentaminen näyttää pysyvän ennallaan suunnittelukaudella. Tavoitteena on tuottaa

LIITE 2

kuntalaisille riittävät maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön vaatimat palvelut. Siirrytään lähivuosina sähköiseen asioiden hallintaan.

Tunnusluvut

Tunnusluvut, kpl

	TP 2012	TA 2013	TA 2014	TS 2015	TS 2016
Rakennusluvut	120	120	120	120	120
Valmistuneet asunnot	4	5	10	10	10
Valmistuneet rakennukset	58	80	80	80	80
Poikkeamislupien lausunnot	6	12	10	10	10
Maisematyöluvat	2	2	2	2	2

Taulukossa esitetyt luvut ovat edellisten vuosien toteutumisesta pääteltyjä arviolukuja, eikä niitä voida pitää toiminnan tavoitetta kuvaavina lukuina.

Mitattava kohde	Tavoite	Mittari	2013	2014	2015	2016
1. Toimitilat						
* toimitilojen määrä	määrä seuraa väestö- ja palvelurakennetta	kokonaiskerros-m ² :n määrän vertailu asukaslukuun 1.1. (kerros-m ² /asukasluku 1.1.)	12,23	12,44	12,64	12,86
* opetustoimi	määrät asiakkuuksien mukaan mitoitettuja tarvetta ennakoivat	opetustoimen kerros-m ² :n määrän vertailu oppilasmäärään (kerros-m ² /oppilasmäärä)	31,3	28,6	25,2	25,2
* sosiaali- ja terveystoimi	määrät asiakkuuksien mukaan mitoitettuja tarvetta ennakoivat	sosiaali- ja terveystoimen kerros-m ² :n määrän vertailu asukasmäärään (kerros-m ² /asukasluku 1.1.)	1,63	1,65	1,68	1,71
* kustannuskehitys €/kerros-m ²	ei ylitä yleistä indeksikehitystä	€/kerros-m ² – vertailu indeksimuutokseen	20,6	21,8	22,3	22,7
2. Lämpölaitos						

LIITE 2

* kuluttajahinta	kilpailukykyiset hinnat	energia €/MWh perusmaksu €/v	45 251	46 259	46 270	48 280
* kokonaislaatu	asiakastyytyväisyys	kyselytutkimus/ valtuustokausi		teh- dään		
3. Vesi- ja viemärlaitos						
* kuluttajahinta	kilpailukykyiset hinnat	€/m ³ perusmaksu €/v	4,22 116	4,22 116	4,50 124	4,50 124
* kokonaislaatu	asiakastyytyväisyys	kyselytutkimus/ valtuustokausi	tot.			
* veden ja jäteveden laatu	täyttää asetetut raja-arvot	jatkuva tarkkailu/ tulokset	6 kpl/ vuosi	6 kpl/ vuosi	6 kpl/ vuosi	6 kpl/ vuosi

Tunnusluvun kohde	Yksikkö	Selite	2013	2014	2015	2016
1. Henkilöstö						
* määrä	lukumäärä	vakinainen henkilöstö	44	43	43	43
2. Kiinteistöt (omat)						
* kokonaisala	kerros-m ²	kunnan suoraan hallitsevat	54638	55666	52333	52333
* nettomenot yhteensä	€	vain ulkoiset menot ja tulot	1121233	1141391	1166530	1189860
3. Lämpölaite						
* tariffi	€/MWh	sisältää alv:n 23 %	45	46	46	48
* myynti	MWh		24800	28750	29000	29000
* liittäjät	kpl kpl	liittäjät kulutuspisteet	312	316	320	324
4. Vesi- ja viemärlaitos						
* tariffi	€/m ³	sisältää alv:n 23 %	4,22	4,22	4,50	4,50
	perusmaksu	sisältää alv:n 23 %	124	124	130	130
* myynti	m ³		160000	165000	170000	173000
* liittäjät	kpl		612	620	640	655
5. Tiet						
* kaavatiet	km		33,0	33,5	33,5	33,5

LIITE 2

	€/km		1600	1700	1800	1800
* yksityistiet (hoitosopimustiet)	km		261	261	261	261
	€/km		1100	1100	1100	1100
* avustettavat tiet	km		87,5	87	90	90
	€/km		590	590	600	600

Talousarvio 2014

Toiminnalliset tavoitteet 2014

Tavoite 1:

Mustavaaran osayleiskaava ja asemakaava hyväksytään alkuvuodesta 2014.

Tavoite 2:

Taivalkosken (koko kuntaa koskeva) kunnan maankäyttöstrategia valmistuu 2014.

Tavoite 3:

Tienpidon strategia päivitetään 2014 (valtuusto hyväksynyt 97).

Tavoite 4:

Ammattikoulutuksesta vapautuville tiloille löydetään perusteltu jatkokäyttö.

Tavoite 5:

Vuoden 2014 aikana valmistellaan esitys valtuustolle uudeksi rakennusjärjestykseksi.

Tavoite 6:

Rakennuslupahakemukset käsitellään 1 – 5 viikkoa hakemuksen jättämisestä. Rakennustarkastaja on maanantaisin toimistolla tavattavissa asiakaspalvelua varten.

***TAIVALKOSKEN KUNNAN
TA 2014 ja TS 2015-2016***

KUNTAKONSERNI

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

TAIVALKOSKEN KUNTAKONSERNI

Kuntakonserni määritellään kuntalain (lainmuutos 27.4.2007/519) 16 a §:ssä, jonka mukaan: *Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan **tytäryhteisö**. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa **kuntakonsernin**.* Mainitun pykälän perusteella Taivalkosken kuntakonserniin kuuluvat emoyhteisönä Taivalkosken kunta ja tytäryhtiöinä seuraavat yhtiöt:

Tytäryhtiöt

- Kiinteistö Oy Koillismaakeskus, kunnan omistusosuus 100 %
- Kiinteistö Oy Siikataival, kunnan omistusosuus 100 %. Kiinteistö Oy Siikataival on omistanut kokonaisuudessaan Asunto Oy Taivalveitsi -nimisen asunto-osakeyhtiön, joka on sulautettu vuonna 2010 Kiinteistö Oy Siikataipaleeseen (sulautumissuunnitelma merkitty kaupparekisteriin 21.6.2010)
- Kiinteistö Oy Taivalkosken rintamaveteraanit, kunnan omistusosuus 100 %.

Kuntalain 13 §:n (lainmuutos 27.4.2007/519) mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Suunnitelmakautta koskevat kuntakonsernin tärkeimmät strategiset linjaukset ja tavoitteet:

- Toiminta on järjestetty laadukkaasti, taloudellisesti ja tehokkaasti. Kunnan tasapainoinen palvelujärjestelmä muodostuu omasta tuotannosta, ostopalveluista sekä muiden tuottamista palveluista.
- Kuntakonsernissa toteutetaan omistajaohjauksen periaatteita ja tytäryhtiöt toteuttavat kunnan toimintapolitiikkaa (henkilöstöpolitiikka, hyvä hallintotapa, arvioitavien kohteiden ja tunnuslukujen määrittely jne.).

Konsernijohton (kunnanhallitus ja kunnanjohtaja) tavoitteet tytäryhtiöiden valvonnassa

- 1) Konsernijohton tulee huolehtia, että tytäryhtiöt noudattavat kuntakonsernille hyväksytyjä konserniohjeita.
- 2) Tarvittaessa konsernijohto ohjeistaa kunnan edustajia muodostamaan kunnan kanta tytäryhtiöiden yhtiökokouksessa.
- 3) Tarvittaessa konsernijohto ohjeistaa kunnan edustajia, jotka toimivat tytäryhtiöiden hallituksissa.

Tytäryhtiöiden hallituksissa toimivien kunnan edustajien tavoitteet

- 1) Huolehtivat, että tytäryhtiöiden hallitusten päätöksiä tehtäessä otetaan huomioon yhtiön edun lisäksi myös kunnan etu.
- 2) Tarvittaessa ovat yhteydessä konsernijohtoon ennen asian ratkaisemista tytäryhtiön hallituksessa.
- 3) Huolehtivat, että tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa tai muutoin tytäryhtiölle esittämät vaatimukset tulevat täytetyiksi.

TYTÄRYHTIÖT

Kiinteistö Oy Koillismaakeskus

Yhtiön toiminta-ajatus on määritelty yhtiön yhtiöjärjestyksessä ja se kuuluu:

Yhtiön toimialana on hallita Taivalkosken kunnan Taivalkosken kylässä sijaitsevaa Taivalkosken kunnalta vuokrattua korttelia nro 196 ja omistaa sille rakennettua monitoimirakennusta.

Yhtiö omistaa monitoimirakennuksen, jossa sijaitsevat hotelli- ja ravintolatilat, uimahalli- ja kuntosalitilat. Yhtiöjärjestyksen ja osakepääoman omistuksen nojalla tiloja hallitsee Taivalkosken kunta. Kunta on vuokrannut hotelli- ja ravintolatilat sekä kuntosalin yksityiselle yrittäjälle.

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiön omistusohjan muutossuunnitelman laatiminen toiminnan jatkuvuuden turvaavalla tavalla.

Kiinteistö Oy Siikataival

Yhtiön toiminta-ajatus on määritelty yhtiön yhtiöjärjestyksessä ja se kuuluu:

Yhtiön toimialana on omistaa tai vuokraoikeuden nojalla hallita kiinteistöjä ja omistaa niille rakennettavia asuintaloja.

Yhtiö omistaa vuokra-asuntoja yhteensä 211 kappaletta, joista suurin osa on aravalainoitettuja.

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiön talouden tervehdyttämisen jatkaminen kiinnittämällä erikoisesti huomiota vuokrasaataviin.

Peruskorjaustarpeen mukaisten korjaustoimenpiteiden toteuttaminen.

Aletaan suunnitelmallisesti muuttaa vaikeasti vuokrattavia suuria asuntoja moderneiksi pienasunnoiksi.

Seurataan kiinteistökohtaisesti asuntojen tuottoa suhteessa kuluihin ja tehdään tarvittaessa ratkaisuja tappiollisten kohteiden realisoinneista tai purkamisesta.

Varaudutaan tarvittaessa nopealla aikataululla käynnistämään uuden vuokrakerrostalon rakentaminen kaivoksen rakentamispäätöksen aiheuttaman kysynnän tyydyttämiseksi.

Kiinteistö Oy Taivalkosken rintamaveteraanit

Yhtiön toiminta-ajatus on määritelty yhtiön yhtiöjärjestyksessä ja se kuuluu:

Yhtiön toimiala on omistaa ja hallita Taivalkosken kunnan Kirkonseudun rakennuskaava-alueen korttelissa nro 40 tontin nro 1 ja sille rakennettavia rivitalorakennuksia.

Yhtiö omistaa kaksi vuokrataloa, joissa on 14 asuntoa ja joiden kerrosala yhteensä on 721 m².

Toiminnalliset tavoitteet

Käytetään yhtiön rahastoimat varat tarpeellisiin peruskorjauksiin talousarvio vuoden aikana, jotta fuusio Kiinteistö Oy Siikataipaleeseen voidaan toteuttaa ilman veroseuraamuksia.

Taivalkosken Kyläverkot Oy

Yhtiön toiminta-ajatuksena on rakentaa Taivalkosken kunnan kyliin kyläverkko laajakaista kaikille - 2015 hankkeen mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

Toteuttaa kustannustehokkaasti ja laadukkaasti kyläverkko Taivalkosken kunnan kyliin.

TAIVALKOSKEN KUNNAN OSAKKUUSYHTIÖT

Kunnan osakkuusyhtiöt ja niiden omistusosuus

Verkko-osuuskunta Kairan Kuitu.

(Muutettu osakeyhtiöksi)

Kunnan omistusosuus 35 % osakepääomasta. Yhtiön toiminta-ajatus on määritelty yhtiöjärjestyksessä

Toiminnalliset tavoitteet

Rakentaa laajakaista kaikille-2015 hankkeen mukaisesti runkovalokuituyhteydet Pudasjärven kaupungin ja Taivalkosken kunnan alueella vakinaiisiin kiinteistöihin.

Taivalkosken Hallit KOY

Kunnan omistusosuus kiinteistöosakeyhtiön (Hallit) on 49 %. Kiinteistöosakeyhtiön toiminta-ajatus on määritelty yhtiöjärjestyksessä. Hallien pääasiallinen vuokralainen on Telatek Oy.

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiön hallitus asettaa toiminnallisesti tavoitteet.

Koillis-Suomen Kehittämissyhtiö Naturpolis Oy

Kunnan omistusosuus 17,69 %. Yhtiön toiminta-ajatus on määritelty yhtiöjärjestyksessä

Toiminnalliset tavoitteet

Edesauttaa Taivalkosken kunnan elinvoimapolitiikka. Luoda yrittäjäystävällinen mielikuva, vahvistaa kunnan elinvoima imagoa.

Missio

Seudun elinvoiman vahvistaminen

Toimintaamme ohjaavat arvot

- *Avoimuus*
- *Läpinäkyvyys*
- *Luottamus*
- *Asiakaslähtöisyys*
- *Kestävä kehitys*

***TAIVALKOSKEN KUNNAN
TA 2014 ja TS 2015-2016
KAAVOITUSOHJELMA***

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

KAAVOITUSOHJELMA VUOSILLE 2014 – 2016

Yleistä

Uusi rakennus- ja maankäyttölaki tuli voimaan 1.1.2000. Uudessa laissa painotetaan enemmän jo kaavoitettujen alueiden täydentämistä ja olemassa olevan rakennuskannan peruskorjausta.

Kuntien itsenäinen päätösvalta kaavoituksessa on lisääntynyt. Kaavojen alistusmenettelystä on luovuttu lukuun ottamatta maakuntakaavoja, jotka tullaan edelleen vahvistamaan ympäristöministeriössä. Asema-, rakennus- ja rantakaava on yhdistetty yhdeksi kaavamuodoksi, asemakaavaksi. Sekä yleiskaavat että asemakaavat hyväksyy kunta.

Alueellisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävät painottuvat kaavoituksen jälkivalvonnan sijasta ennakko-ohjaukseen ja asiantuntija-avun antamiseen.

Kunnan tulee arvioida kaavojen ajanmukaisuutta ja pitää kaavat ajan tasalla.

Ranta-alueiden suunnittelua koskevat säännökset säilyvät pääosin vuoden 1997 alussa yhtä aikaa luonnonsuojelulain kanssa voimaantulleen uudistuksen mukaisina. Uudisrakennuksen rakentaminen rantavyöhykkeelle edellyttää yleensä kaavaa.

Kunta myöntää poikkeusluvut pääosin lukuun ottamatta lähinnä rantarakentamista, joita koskevat poikkeusluvut myöntää Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Kaavoituskatsaus

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunta järjestää vuosittain asukkailleen kaavoituskatsauksen. Sen tarkoituksena on antaa tietoa kunnassa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista. Kaavoituskatsauksen yhteydessä selostetaan kaava-asiat ja niiden käsittelyvaiheet sekä esitetään sellaiset kunnan päätökset ja toimet, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin ja tavoitteisiin.

Kaavoitussuunnitelma

Seuraavassa käsitellään vireillä olevia kaavoitushankkeita ja tehdään esitys uusista kaavoitustöistä eli hahmotellaan kunnan kaavoitusohjelma vuosille 2014 – 2016. Yleis- ja asemakaavoitusta käsitellään erikseen. Lisäksi tuodaan esille kaavojen pohjakarttojen laadintatarpeet.

Kaavoitusohjelmassa esitetään ne alueet, joille ohjelmakauden aikana laaditaan yleiskaava ja asemakaava. Aikataulut perustuvat arvioon kaavoitushankkeiden yleisestä tarpeellisuudesta sekä niiden keskinäisestä kiireellisyysjärjestyksestä ja kestosta.

Yleiskaava:

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrättyllä alueella.

Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain.

Asemakaava:

Alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Yleiskaavahankkeet***Keskustaajaman yleiskaava***

Keskustaajaman alueelle on laadittu osayleiskaava vuonna 1981. Osayleiskaavan tarkistustyö käynnistyi vuonna 1985 samanaikaisesti keskusta-alueen liikennesuunnittelun kanssa. Tarkistustyö valmistui vuonna 1988.

Yleiskaava-alue käsittää nykyisen asemakaava-alueen ja asemakaavan laajennusalueita. Yleiskaavan tarkistus- ja laajennustyö on käynnissä ja toteutetaan ohjelmakauden aikana. Mustavaaran kaivoshanke edellyttää myös yleiskaavatarkastelua. Kaivoshankkeen osayleiskaava on ehdotusvaiheessa tarkoitus saada valmiiksi alkuvuodesta 2014.

Rantayleiskaavat

Viime vuosien aikana on virinnyt vahvistettavien rantayleiskaavojen laadinta monissa kunnissa. Maanomistajakohtaiseen mitoitustarkasteluun perustuvalla vahvistetulla oikeusvaikutteisella rantayleiskaavalla voidaan vähentää poikkeuslupien ja rantakaavojen tarvetta yleiskaavan osoittamalla tavalla. Yksittäisinä kohteina Metsähallitus ja kunta ovat toteuttaneet Korvuanjärvellä ja Kostonjärvellä rantayleiskaavan laadinnan.

Asemakaavoitushankkeet**Teollisuusalueen kaavan laajennus ja tarkistus 2012 - 2013****Taivalvaaran kaavamuutos 2012 - 2013****Keskusta 2014 -**

Keskustan alueen asemakaava on vanhentunut Kauppatien varrella useista kohdin ja

alueella on syytä käynnistää asemakaavan tarkistaminen ja siirtäminen uudelle pohjakartalle.

Jakkilanmäki 2014 -

Vanhalla pohjakartalla oleva asemakaava tarkistetaan ja siirretään uudelle pohjakartalle.

Suoperä 2015 -

Rakennuskaavan tarkistaminen ja siirtäminen uudelle pohjakartalle.

Siikaniemi 2014 -

Rakennuskaavan tarkistaminen ja siirtäminen uudelle pohjakartalle.

Ranta-asemakaavoitus

Loma-asutuksen sijoittumista vesistöjen reunoille ohjataan ranta-asemakaavoilla.

Rantarakentamisen vuoksi kaavoituksen tarvetta esiintyy huomattavasti. Ranta-asemakaavoitus tapahtuu maanomistajien toimesta ja kustannuksella. Kunnassa on vireillä useita ranta-asemakaavahankkeita.

Kartoitushankkeet

Kirkonseudun asemakaavoituksen pohjakartta perustuu vuoden 1979 ilmakuvaan ja vuoden 1980 täydennysmittauksiin. Karttaa on laajennettu myöhemmin suppeahkojen alueiden osalta useammassa osassa. Vuosien 1994 – 2001 aikana on uudistettu taajaman keskusta-alueen pohjakarttalehtiä atk-pohjaisiksi. Asemakaava on siirretty kokonaisuudessaan atk:lle.

2010 on käynnistetty pohjakartan tarkistus ja laajennustyö joka valmistuu 2013.

Muut ajankohtaiset maankäyttöhankkeet

- Tonttipörssin edelleen kehittäminen uudistettavien kunnan kotisivujen yhteydessä
- Mustavaaran alueen kaavoitus maankäyttösopimuksella

***TAIVALKOSKEN KUNNAN
TA 2014 ja TS 2015-2016***

NUMERO-OSA

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

Budjetti ja suunnitelma

VALTUUSTO

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2014 - 31.12.2014

	Tilinp. 2012	Ed.budj 2013	Budj. 2014	Muutos %	TS2 tuh. 2015	TS3 tuh. 2016
TULOSASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	4.012.030	3.995.400	4.111.753	2,9	4.168	4.227
Maksutuotot	1.651.658	1.194.930	1.396.230	16,8	1.277	1.278
Tuet ja avustukset	563.674	655.161	659.523	0,7	661	662
Muut toimintatuotot	2.471.619	2.449.931	2.434.427	-0,6	2.422	2.445
TOIMINTATUOTOT	8.698.980	8.295.422	8.601.933	3,7	8.527	8.611
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-16.163.204	-16.630.775	-16.915.213	1,7	-16.735	-16.873
Palvelujen ostot	-11.703.294	-12.565.116	-12.768.825	1,6	-12.532	-12.619
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.143.930	-3.043.455	-3.196.757	5,0	-3.170	-3.221
Avustukset	-1.601.974	-1.784.419	-1.782.603	-0,1	-1.784	-1.794
Muut toimintakulut	-2.395.595	-2.526.044	-2.539.822	0,5	-2.526	-2.557
TOIMINTAKULUT	-35.007.997	-36.549.809	-37.203.220	1,8	-36.747	-37.065
TOIMINTAKATE	-26.309.017	-28.254.387	-28.601.287	1,2	-28.220	-28.454
Verotulot	10.566.047	10.903.000	11.200.000	2,7	11.350	11.590
Valtionosuudet	17.534.339	18.073.302	18.350.000	1,5	18.075	17.894
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	29.579	15.000	15.000		15	15
Muut rahoitustuotot	77.626	76.192	151.036	98,2	132	121
Korkokulut	-77.178	-96.192	-101.036	5,0	-107	-106
Muut rahoituskulut	-449	-1.000	-1.000		-1	-1
Rahoitustuotot ja -kulut	29.577	-6.000	64.000	-1166,7	39	29
VUOSIKATE	1.820.946	715.915	1.012.713	41,5	1.244	1.059
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1.603.723	-1.600.000	-1.900.000	18,8	-1.725	-1.450
Poistot ja arvonalentumiset	-1.603.723	-1.600.000	-1.900.000	18,8	-1.725	-1.450
TILIKAUDEN TULOS	217.223	-884.085	-887.287	0,4	-481	-391
Varausten ja rahastojen muutokset						
Poistoeron muutos	12.537	12.347	12.008	-2,7	12	12
Varausten ja rahastojen muutokset	12.537	12.347	12.008	-2,7	12	12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	229.760	-871.738	-875.279	0,4	-469	-379

Budjetti ja suunnitelma

VALTUUSTO
Ulkoinen

01.01.2014 - 31.12.2014

	Tilinp. 2012	Ed.budj 2013	Budj. 2014	Muutos %	TS2 tuh. 2015	TS3 tuh. 2016
TUOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	2.941.539	2.933.082	3.019.017	2,9	3.061	3.106
Maksutuotot	1.651.658	1.194.930	1.396.230	16,8	1.277	1.278
Tuet ja avustukset	563.674	655.161	659.523	0,7	661	662
Muut toimintatuotot	1.004.196	877.143	883.693	0,7	896	903
TOIMINTATUOTOT	6.161.066	5.660.316	5.958.463	5,3	5.895	5.949
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-16.163.204	-16.630.775	-16.915.213	1,7	-16.735	-16.873
Palvelujen ostot	-10.955.925	-11.801.318	-11.974.089	1,5	-11.730	-11.809
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.820.809	-2.744.935	-2.898.757	5,6	-2.866	-2.911
Avustukset	-1.601.974	-1.784.419	-1.782.603	-0,1	-1.784	-1.794
Muut toimintakulut	-928.172	-953.256	-989.088	3,8	-1.001	-1.015
TOIMINTAKULUT	-32.470.083	-33.914.703	-34.559.750	1,9	-34.115	-34.403
TOIMINTAKATE	-26.309.017	-28.254.387	-28.601.287	1,2	-28.220	-28.454
Verotulot	10.566.047	10.903.000	11.200.000	2,7	11.350	11.590
Valtionosuudet	17.534.339	18.073.302	18.350.000	1,5	18.075	17.894
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	29.579	15.000	15.000		15	15
Muut rahoitustuotot	14.051	15.000	85.000	466,7	65	55
Korkokulut	-13.603	-35.000	-35.000		-40	-40
Muut rahoituskulut	-449	-1.000	-1.000		-1	-1
Rahoitustuotot ja -kulut	29.577	-6.000	64.000	-1166,7	39	29
VUOSIKATE	1.820.946	715.915	1.012.713	41,5	1.244	1.059
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1.603.723	-1.600.000	-1.900.000	18,8	-1.725	-1.450
Poistot ja arvonalentumiset	-1.603.723	-1.600.000	-1.900.000	18,8	-1.725	-1.450
TILIKAUDEN TULOS	217.223	-884.085	-887.287	0,4	-481	-391
Varausten ja rahastojen muutokset						
Poistoeron muutos	12.537	12.347	12.008	-2,7	12	12
Varausten ja rahastojen muutokset	12.537	12.347	12.008	-2,7	12	12
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	229.760	-871.738	-875.279	0,4	-469	-379

Budjetti ja suunnitelma

01.01.2014 - 31.12.2014

VALTUUSTO

Sisäinen

	Tilimp. 2012	Ed.budj 2013	Budj. 2014	Muutos %	TS2 tuh. 2015	TS3 tuh. 2016
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1.070.491	1.062.318	1.092.736	2,9	1.106	1.120
Muut toimintatuotot	1.467.422	1.572.788	1.550.734	-1,4	1.525	1.542
TOIMINTATUOTOT	2.537.913	2.635.106	2.643.470	0,3	2.632	2.662
TOIMINTAKULUT						
Palvelujen ostot	-747.369	-763.798	-794.736	4,1	-803	-810
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-323.122	-298.520	-298.000	-0,2	-304	-310
Muut toimintakulut	-1.467.422	-1.572.788	-1.550.734	-1,4	-1.525	-1.542
TOIMINTAKULUT	-2.537.913	-2.635.106	-2.643.470	0,3	-2.632	-2.662
TOIMINTAKATE	0	0	0		0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	63.575	61.192	66.036	7,9	67	66
Muut rahoitustuotot	-63.575	-61.192	-66.036	7,9	-67	-66
Korkokulut						
Rahoitustuotot ja -kulut						
VUOSIKATE	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	0		0	0

Budjetti ja suunnitelma

01.01.2014 - 31.12.2014

VALTUUSTO

Ulkoinen

	Tilinp. 2012	Ed.budj 2013	Budj. 2014	Muutos %	TS2 tuh. 2015	TS3 tuh. 2016
RAHOITUSLASKELMA						
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	1.820.946	715.915	1.012.713	41,5	1.244	1.059
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT						
MYNTTIVOITOT JA TAPPIOT	-19.482					
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	1.801.464	715.915	1.012.713	41,5	1.244	1.059
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-3.930.723	-3.487.000	-3.406.000	-2,3	-3.191	-2.502
RAHOITUSOSUudet INVESTOINTIMENOIHIIN	570.064	493.000	430.000	-12,8	415	135
PYSYVIEN VAST.HYÖDYKK.LJUVUTUSTULOT	84.500					
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3.276.160	-2.994.000	-2.976.000	-0,6	-2.776	-2.367
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1.474.696	-2.278.085	-1.963.287	-13,8	-1.532	-1.308
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET	336					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	336					
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	1.500.000	2.500.000	2.000.000	-20,0	2.000	2.000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-556.690	-572.460	-420.000	-26,6	-750	-750
LAINAKANNAN MUUTOKSET	943.310	1.927.540	1.580.000	-18,0	1.250	1.250
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUUTOS	-21.766					
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	2.164					
SAAMISTEN MUUTOS	-563.308	-5.000	-5.000			
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	436.378					
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-146.531	-5.000	-5.000			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	797.115	1.922.540	1.575.000	-18,1	1.250	1.250
RAHAVAROJEN MUUTOS	-677.581	-355.545	-388.287	9,2	-282	-58

Budjetti ja suunnitelma

01.01.2014 - 31.12.2014

VALTUUSTO
Ulkoinen

	Tilinp. 2012	Ed.budj 2013	Budj. 2014	Muutos %	TS2 tuh. 2015	TS3 tuh. 2016
RAHAVARAT 31.12.	1.641.026					
RAHAVARAT 1.1.	2.318.607					
RAHAVAROJEN MUUTOS	-677.581	0	0	0	0	0

Budjetti ja suunnitelma

01.01.2014 - 31.12.2014

VALTUUSTO

Ulkoinen/Sisäinen

	Tilinp. 2012	Ed.budj 2013	Budj. 2014	Muutos %	TS2 tuh. 2015	TS3 tuh. 2016
00001000 KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
KÄYTTÖTALOUS						
TALOUS						
TOIMINTATUOTOT	13.000		6.400	100,0	6	
TOIMINTAKULUT	-32.916	-478	-15.945	3235,8	-16	-20
TOIMINTAKATE	-19.916	-478	-9.545	1896,9	-10	-20
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-19.916	-478	-9.545	1896,9	-10	-20
00001100 TARKASTUSLAUTAKUNTA						
KÄYTTÖTALOUS						
TALOUS						
TOIMINTAKULUT	-14.600	-18.747	-18.085	-3,5	-18	-19
TOIMINTAKATE	-14.600	-18.747	-18.085	-3,5	-18	-19
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14.600	-18.747	-18.085	-3,5	-18	-19
00001200 VALTUUSTO						
KÄYTTÖTALOUS						
TALOUS						
TOIMINTAKULUT	-33.127	-48.160	-45.160	-6,2	-45	-45
TOIMINTAKATE	-33.127	-48.160	-45.160	-6,2	-45	-45
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-33.127	-48.160	-45.160	-6,2	-45	-45
00001300 KUNNANHALLITUS						
KÄYTTÖTALOUS						
TALOUS						
TOIMINTATUOTOT	111.723	79.080	82.280	4,0	85	86
TOIMINTAKULUT	-2.078.793	-3.265.906	-3.471.205	6,3	-3.354	-3.340
TOIMINTAKATE	-1.967.070	-3.186.826	-3.388.925	6,3	-3.268	-3.253
Poistot ja arvonalentumiset	-69.252	-65.496	-303.858	363,9	-291	-326
LASKENNALLISET ERÄT	676.921					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1.359.401	-3.252.322	-3.692.783	13,5	-3.559	-3.579
00002000 SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA						
KÄYTTÖTALOUS						
TALOUS						
TOIMINTATUOTOT	2.425.828	1.801.200	2.036.100	13,0	1.912	1.912
TOIMINTAKULUT	-18.287.820	-17.003.033	-17.269.042	1,6	-16.715	-16.720
TOIMINTAKATE	-15.861.991	-15.201.833	-15.232.942	0,2	-14.803	-14.808
Poistot ja arvonalentumiset	-78.388	-79.849	-80.738	1,1	-67	-32
LASKENNALLISET ERÄT	-388.277					

Budjetti ja suunnitelma

VALTUUSTO

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2014 - 31.12.2014

	Tilinp. 2012	Ed.budj 2013	Budj. 2014	Muutos %	TS2 tuh. 2015	TS3 tuh. 2016
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-16.328.657	-15.281.682	-15.313.680	0,2	-14.871	-14.840
00004000 SIVISTYSLAUTAKUNTA						
KÄYTTÖTALOUS						
TALOUS						
TOIMINTATUOTOT	1.386.709	1.532.092	1.603.810	4,7	1.609	1.614
TOIMINTAKULUT	-8.888.140	-10.459.469	-10.577.624	1,1	-10.676	-10.881
TOIMINTAKATE	-7.501.430	-8.927.377	-8.973.814	0,5	-9.067	-9.267
Poistot ja arvonalentumiset	-70.558	-68.946	-70.541	2,3	-49	-18
LASKENNALLISET ERÄT	-174.014					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7.746.003	-8.996.323	-9.044.355	0,5	-9.116	-9.285
00005000 TEKNINEN TOIMI						
KÄYTTÖTALOUS						
TALOUS						
TOIMINTATUOTOT	4.736.722	4.883.050	4.873.343	-0,2	4.914	4.998
TOIMINTAKULUT	-5.514.207	-5.754.016	-5.806.159	0,9	-5.922	-6.041
TOIMINTAKATE	-777.486	-870.966	-932.816	7,1	-1.008	-1.042
Poistot ja arvonalentumiset	-1.385.307	-1.385.709	-1.444.863	4,3	-1.318	-1.074
LASKENNALLISET ERÄT	-114.630					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2.277.422	-2.256.675	-2.377.679	5,4	-2.326	-2.116
00006000 RAKENNUS-JA YMP.LAUTAKUNTA						
KÄYTTÖTALOUS						
TALOUS						
TOIMINTATUOTOT	24.998					
TOIMINTAKULUT	-158.395					
TOIMINTAKATE	-133.397	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-217					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-133.615	0	0	0	0	0
00000001 TAIVALKOSKEN KUNTA						
KÄYTTÖTALOUS						
TALOUS						
TOIMINTATUOTOT	8.698.980	8.295.422	8.601.933	3,7	8.527	8.611
TOIMINTAKULUT	-35.007.997	-36.549.809	-37.203.220	1,8	-36.747	-37.065
TOIMINTAKATE	-26.309.017	-28.254.387	-28.601.287	1,2	-28.220	-28.454
Poistot ja arvonalentumiset	-1.603.723	-1.600.000	-1.900.000	18,8	-1.725	-1.450
LASKENNALLISET ERÄT						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-27.912.740	-29.854.387	-30.501.287	2,2	-29.945	-29.904